सान्नी त्रीवेणी गाँउपालिका आपतकालिन शिक्षा (विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य) योजना २०८१
Education Emergency (Disaster Preparedness and Response) Plan 2081

Sanni Triveni R.M, Kalikot

मस्यौदा

नेपाल सरकार
सान्नी त्रीवेणी गाँउपालिका
कालिकोट
कर्णाली प्रदेश जुम्ला

विषय सूची

परिच्छेद १ 7

१.१.गाउपालिकाको परिचय 7

१.२. शिक्षा समुहको पृष्ठिभुमी :...10

१.३. लक्ष्य र उद्देश्यहरु...10

१.४.योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन विधि र कार्यपद्धति 11

परिच्छेद २ शिक्षा क्षेत्रमा प्रकोप, संकटासन्नता र जोखिम विश्लेषण 12

२.१ समग्र विपद जोखिम...12

२.२. विद्यालयको विपद् संकटासन्नता...14

२.३.विद्यार्थीको विवरण 15

२.४. शिक्षकको विवरण 15

२.५.शिक्षा क्षेत्रका कर्मचारीको विवरण 16

२.६.शिक्षण सामाग्रीको लेखाजोखा...16

परिच्छेद ३ विपद्को परिदृश्य र पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना 17

१.१ परिदृश्य १ भूकम्प 17

१.२.भूकुम्पको घटना विवरण 18

१.३ भूकम्पवाट शिक्षा क्षेत्रमा परेको असर 19

१.४. भूकम्पको प्रतिकार्य रणनिती...20

१.५.भूकम्पको सामना गर्न आवश्यक विद्यमान क्षमता विश्लेश्ण.........................21

१.६ भूकम्पका परिदृष्यका लागि शिक्षा क्षेत्रको पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना.......26

१.६.१ आधारभुत र सामान्य पूर्व तयारी कार्ययोजना.......................................26

१.७.सामान्य पूर्व तयारी योजना कार्यान्वयन गर्न अनुगमन स्रोत्र व्यवस्थापन...........32

१.८ भूकम्पको प्रतिकार्य योजना 35

१.९ भूकम्पको प्रतिकार्य अवधिमा शिक्षा निरन्तरता योजना 39

१.१०. भूकम्पको अनपेक्षित विपद् परिस्थितीमा भैपरि योजना.............................39

१.११. भूकम्पको प्रतिकार्यमा लैङ्गिक, सामाजिक एवम समावेशिता र अपाङ्गता भएका विशिष्ट व्यक्तिहरुको सम्वोधन गर्ने क्रियाकलापहरु र रणनितीहरु.........................40

१२.संञ्चार तथा पैरवी योजना..41

१. पूर्व तयारीको चरणमा संचार तथा पैरवी..41

२. आपतकालिन समयमा सञ्चार तथा पैरवी 41

परिदृश्य २ महामारी परिदृश्य पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना 43

२.१ महामारीको परिदृश्य 43

२.२. परिदृश्य २ घटना विवरण...44

२.३.महामारीवाट शिक्षा क्षेत्रमा परेको प्रभाव 45

२.४.माहामारी प्रतिकार्य रणनिती 45

२.५.माहामारी सामना गर्न आवश्यक विद्यमान क्षमता विश्लेषण 46

२.६. माहामारी परिदृश्यका लागि शिक्षा क्षेत्रको पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना 50

२.७. सामान्य पूर्वतयारी कार्ययोजना कार्यन्वयन गर्न स्रोत्र व्यवस्थापन..................51

२.८. कोभिड १९ पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना 56

१.९.कोभिड १९ प्रतिकार्य अवधिमा शिक्षा निरन्तरता लागि योजना......................58

१.१०.माहामारी अनपेक्षित विपद् परिस्थितीमा भैपरि योजना 60

१.११.महामारी प्रतिकार्यमा लैङ्गिक, सामाजिक एवम समावेशिता र अपाङ्गता भएका विशिष्ट व्यक्तिहरुको सम्वोधन गर्ने क्रियाकलापहरु र रणनितीहरु........................61

१.१२. संञ्चार तथा पैरवी योजना..61

३.१. परिदृश्य १. सान्नी त्रिवेणी गाउपालिकाको वाढी र पहिरो 66

३.२. परिदृश्य २ वाढी पहिरो घटना विवरण..66

३.३.वाढी पहिरोवाट शिक्षा क्षेत्रमा परेको प्रभाव 67

३.४.वाढी र पहिरो प्रतिकार्य रणनिती..67

३.५.वाढी र पहिरो प्रतिकार्य सामना गर्न स्रोत्रसाधनको आवश्यक र विद्मान क्षमता विश्लेश्ण...68

३.६.वाढी र पहिरो परिदृश्यका लागि शिक्षा क्षेत्रको पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना..69

३.६.१.आधारभुत र सामान्य पूर्वतयारी योजना 70

३.६.२.सामान्य पूर्वतयारी कार्ययोजना कार्यन्वयन गर्न स्रोत्र व्यवस्थापन योजना र रणनिती 72

३.६.३.पूर्वानुमान एंव परिदृश्यमा आधारित पूर्वतयारी र अग्रिम कार्य योजना............74

३.६.४. वाढी र पहिरोको प्रतिकार्य योजना..76

३.६.५ वाढी र पहिरो प्रतिकार्य / आपतकाली समयमा पठनपाठन तथा सिकाई निरन्तरताका लागि योजना..78

३.६.६ वाढी र पहिरो अनपेक्षित विपद् परिस्थितीमा भैपरि योजना......................78

३.६.७.वाढी र पहिरो प्रतिकार्यमा लैङ्गिक, सामाजिक एवम समावेशिता र अपाङ्गता भएका विशिष्ट व्यक्तिहरुको सम्वोधन गर्ने क्रियाकलापहरु र रणनितीहरु.........................79

३.६.८. संञ्चार तथा पैरवी योजना...80

क) पूर्व तयारीको चरणमा संञ्चचार तथा पेरवी 80

ख) आपतकालिन अवस्थामा सञ्चार र पैरवी...80

परिच्छेद ४ कृतिम घटना अभ्यास तथा योजनाको 81

४.१. कृतिम घटना अभ्यास...81

४.२. कृतिम घटना अभ्यास कार्यतालिका...81

४.३.कृतिम घटना अभ्यासका लागि सर्न्दभ सामाग्री.......................................84

परिच्छेद ५ समन्वय र सहकार्य 84

५.१. संघ,प्रदेश र स्थानिय तह र शिक्षा समुह संग समन्वय र सहकार्य.................84

५.२. अन्तर विषयगत तथा निकायगत समन्वय र सहकार्य..............................85

परिच्छेद ६ सुचना व्यवस्थापन, संञ्चार तथा पैरवी 85

६.१.सुचना व्यवस्थापन 85

६.२.संञ्चार तथा पैरवी...86

६.३. संञ्चार र पैरवी कार्ययोजना 86

परिच्छेद ७ अनुगमन र समिक्षा 87
७.१. अनुगमन संयन्त्र र कार्यसुची 87
७.२.अनुगमन र मूल्याङ्कन कार्ययोजना 87
७.३. योजनाको समिक्षा र परिमार्जन..88
अनुसुची 88
१. गाउ शिक्षा समितीको विवरण..88
२. स्थानिय शिक्षा समुहको सर्म्पक व्यक्तिको सूची..88
३ पालिकामा र विद्यालयमा विपद् सर्म्पक व्यक्तिको विवरण..............................89
४.पालिकाको जनप्रतिनिधीहरुको विवरण..90
६.अस्थायी सिकाई केन्द्रका नमुना ढाँचाहरु 91
५.सुरक्षित स्थानको पहिचाहन 91
६.संरचनागत लेखाजोखा (गैरसंरचनागत तथा संरचनात्मक लेखाजोखा) 92
७. विपद् प्रतिकार्यका लागि पूर्वतयारी, पश्चात र पुनलाभको चरण 93
८.विद्यालय आपत्कालीन स्थानान्तरण योजनाका चरणहरू 95
९.विद्यालयमा भुकम्पको नमुना अभ्यास..96
१०.बाढी र पहिरोवाट वच्ने उपायहरु 96
११.महामारी वाट वच्ने उपायहरु 97
१२.अनुगमन तथा मुल्याङ्कन फाराम 97

१३. सर्न्दभ सामाग्रीहरुको सुची 98

१. मन्तव्य पालिका अध्यक्ष
२. मन्तव्य पालिका उपाध्यक्ष
३. प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत
४. शिक्षा संयोजक

परिच्छेद १

१.१.गाउपालिकाको परिचय

आपतकालीन अवस्थामा आपतकालीन शिक्षा योजना (पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य र पुनर्लाभका चरणहरु) ध्यान दिनु यस योजनाको मुख्य उद्देश्यका साथ सान्नी त्रीवेणी गाउपालिकाले आपतकालिन शिक्षा योजना वनाउन लागेको हो । आपतकालिन शिक्षा योजना भौगलिक स्वरुपमा विभक्त कर्णाली प्रदेशको १० वटा जिल्लाहरु मध्ये कालिकोट जिल्ला पनि एक विकट जिल्ला हो । यस जिल्ला कृर्षि र पर्यटनको हिसावले एक महत्वपूर्ण जिल्ला हो । यस जिल्लाका ९ वटा स्थानिय तह मध्ये पूर्वमा रास्कोट नगरपालिकाका, पश्चिममा नरहरीनाथ गाउपालिकाको रुप्सा , उत्तरमा वाजुराको त्रिवेणी गाँउपालिका र दक्षिणमा खाडाचक्र नगरपालिका रहेको छ । यो गाँउपालिका स्थानिय तहको पुन संरचनामा साविकका मुम्रा,मेहलमुडी र रकु गाउ विकास समिती मिलि २०७३ सालमा स्थानिय तहको यो पालिका वनेको हो । भौगलिक अवस्थितीको हिसावले कुल १३६.७१ वर्ग किमी क्षेत्रफलमा फैलिएको यो पालिका संविधान २०७२ ले परिकल्पना गरेको संघिय शासन प्रणाली को मुल मर्म अनुरुप स्थानिय वासीको घरदैलो सम्म सेवा प्रवाह गर्ने गरी आन्तरिक प्रशासनिक ,सेवा प्रवाह र छिटो छरितो वनाउन ९ वटा वडामा विभाजन गरिएको छ ।

आपतकालीन शिक्षाले प्रारम्भिक बालविकास, आधारभुत, माध्यमिक, अनौपचारिक, प्राविधिक, व्यावसायिक, उच्च र वस्यक शिक्षा लगायत सबै उमेरका वालवालिकाको गुणस्तरीय शिक्षाको अवसरलाई प्रदान गर्न जोड दिन्छ । । यसले शारीरिक, मनोसामाजिक र संज्ञानात्मक सुरक्षा प्रदान गरी जीवनलाई सुरक्षित,भयरहित वातावरण प्रदान गदै बालबालिकाको सिकाइ प्रक्रियालाइ निरन्तरता दिने भएकाले आपतकालिन अवस्थामा बालबालिकालाई आफ्ना कुराहरु आदान प्रदान गर्न, खेल्न र सिक्न सुरक्षित ठाउँहरूमा वस्नका लागि शिक्षाले सुरक्षा र संरक्षण प्रदान गर्दछ । वालवालिकाले

विद्यालयमा विपद भएको वेलामा शिक्षा पाउनु आधारभूत अधिकार मानिन्छ । आपतकालिन अवस्थामा शिक्षाले द्वन्द्ध व्यवस्थापन र सहिष्णुता वृद्धि गराउनमा पनि महत्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गर्ने भएकोले यस पालिकाले आपतकालिन शिक्षा योजना निमार्ण कार्यलाई प्रथामिकता दिएको हो । शिक्षाले सामाजिक पुनर्निर्माण र आर्थिक सुधारमा पनि महत्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गर्दछ । शिक्षाले जीवन रक्षा गर्ने ज्ञान र सीप प्रदान गर्दछ । बिद्यालय बाहिर रहेका बालबालिका र युवाहरुलाई शिक्षामा प्रवेश गर्ने अवसर प्रदान गर्दछ । शिक्षाले अन्य मानवीय राहत कार्यमा संलग्न निकायहरुसंग सम्बन्ध स्थापित गराउन मुख्य भुमीका खेल्दछ । सन २००० मा गठन भएको INEE ले सवै व्यक्तिहरूलाई गुणस्तरीय, सुरक्षित, सान्दर्भिक र समतामूलक शिक्षाको अधिकार सुनिश्चित गर्न मानवीय र विकास ढाँचाभित्र मिलेर काम गर्ने सरकारी, गैरसरकारी ,यूएन, शिक्षा क्षेत्रका सरोकारवाला सदस्यहरूको खुला, विश्वव्यापी सञ्जाल हो । आपतकालिन अवस्थामा शिक्षाका न्यूनतम मापदण्डहरुमा आधारभूत मापदण्ड (समुदायको सहभागिता र स्रोतसाधन, समन्वय ,विलेश्लेषण ,लेखाजोखा, प्रतिकार्यको रणनीति, अनुगमन, मूल्याँकन) लाई मुख्य जोड दिन्छ । दोस्रो मापदण्डमा सरल पहुँच र सिकाइको वातावरण अर्न्तगत समान पहँच ,संरक्षण,उचित रेखदेख, सेवा र सुविधाहरुलाई ध्यानमा राखेको हुन्छ भने तेस्रोमा शिक्षण सिकाइ, पाठ्यक्रम ,तालिम पेशागत विकास र सहयोग ,शिक्षण , सिकाइ प्रक्रिया ,परिक्षण र सिकाइ उपलब्धि लाई मध्यनजर गरि शिक्षण गरिनु पछ भन्ने मान्यता राख्दछ । चौथो मापदण्डका हिसावले आपतकालिन शिक्षा योजना तयार गर्दा शिक्षक र शिक्षाकर्मीहरु छनौट , नियूक्ति ,सेवाका सर्त , सुविधाहरु ,सुपरिवेक्षण र सहयोगलाई प्रथामिकतामा राख्ने कार्य गर्दछ । पाँचौ मापदण्डमा आपतकालिन शिक्षा योजना तयारी गर्दा शिक्षा नीति निमयको तर्जूमा , योजना र कार्यन्वयनलाई आधारमानि आपतकालिन शिक्षा योजना निर्माण गर्न यस पालिकाले विषयगत क्षेत्रका सरोकारवालाहरु राखि व्यापक छलफल गरि योजना तयार पार्ने भएकाले यसको व्यापक प्रयोग गर्न यस आपतकालिन शिक्षा योजना तयार गरिएको थियो ।

क) भौगलिक अवस्था :

भौगलिक अवस्थितीको हिसावले समुद्र सतह देखि १५९१ मिटर सम्मको उचाइमा रहेको यो सान्नी त्रीवेणी गाँउपालिका समग्ररुपमा पहाडी भुभागमा पर्दछ । यो पालिका क्षेत्रफलको हिसावले १३६.७१ वर्ग किमी क्षेत्रफमा फैलिएको छ । यस पालिकाको ३५ डिग्री देखि न्यूनतम - ८ डिग्री सम्म तापक्रम पाइन्छ । २०७८ को जनगणना अनुसार यहााको जनसंख्या १३४९१ रहेको छ । यहाँको कुल क्षेत्रफलको ३०.२१ खेतीयोग्य र २२.३४ प्रतिशत भु भाग वन जंगलले ओगटको छ । पानीले(खोला ,तलाउ र पोखरी) ०.७५ प्रतिशत ओगटेको छ । यो गाँउपालिकामा प्रमुख

स्थानको रुपमा कोटवाडा विमान स्थल ,व्यपारिक क्षेत्र ,उत्पादनमूलक क्षेत्र , धार्मिक तथा सास्कृतिक क्षेत्र पर्दछन ।

ख) शैक्षिक परिवेश

संघिय संरचना अनुसार यो गाँउपालिका जम्मा ९ वटा वडामा विभाजन गरिएको छ । यसपालिकामा जम्मा ३० वटा विद्यालयहरु मध्ये २२ वटा विद्यालय अभधारभुत तह १-८ र ८ वटा विद्यालय माध्यामिक तह प्राविधीक धार सहित र १ वटा क्याम्पस हाल संचालित भएका छन । यहाँ जम्मा ४० वटा सामुदायिक र विद्यालयमा आधारित वालविकास केन्द्रहरु संञ्चालनमा रहेको पाइन्छ । एकिकृत शैक्षिक व्यवस्थापन सूचना प्रणालीको आधारमा शैक्षिक सत्र २०८१ मा सामुदागिक विद्यालयमा हाल जम्मा ५१५४ जना वालवालिका अध्ययनरत रहेका छन । यस्तै गाउपालिकामा आधारभुत तहमा ३६२३ जना र माध्यामिक तहमा (छात्रा ६५५र छात्र ६५८ जना गरि जम्मा १३१३ र २४९ शिक्षक, क्याम्पसमा ३ जना , २८ जना कार्यालय सहयोगी र ७ जना लेखा सहायक यस पालिकामा कार्यरत छन ।

क्र.सं	विवरण	शिक्षक संख्या				कैफियत
		जम्मा	महिला	पुरुष	अन्य	
१	**सार्वजनिक तर्फ**					
क	वाल विकासकेन्द्र	४०	४०	०		
ख	आधारभुत तर्फ	३६२३	१८०४	१८१९		
ग	माध्यामिक तर्फ	१३१३	६५५	६५८		
घ	क्याम्पस					
ङ	सामुदायिक सिकाई केन्द्र	३	३	०		३ वटा
च	विद्यालयमा विपद् व्यवस्थापन सम्वन्धी तालिम प्राप्त शिक्षक	०	०	०	०	
छ	अपाङ्गता भएका					
२	**निजी तर्फ**					
क	वाल विकासकेन्द्र	०	०	०	०	०
ख	आधारभुत तर्फ	०	०	०	०	०
ग	माध्यामिक तर्फ	०	०	०	०	०
घ	क्याम्पस	०	०	०	०	०
ङ	सामुदायिक सिकाई	०	०	०	०	०

	केन्द्र					
च	विद्यालयमा विपद् व्यवस्थापन सम्वन्धी तालिम प्राप्त शिक्षक					
छ	अपाङ्गता भएका					

१.२. शिक्षा समुहको पृष्ठिभुमी :

समय संग प्राकृतीले सुजना गर्ने आपतकालिन समयमा शिक्षा क्षेत्रमा अध्ययन गर्ने र त्यस वमोजिम प्रतिकार्य योजना वनाउन शिक्षा समुहको विकास तथा उच्च रुमा परिचालन गर्नु पर्ने आवश्यकता हुन्छ । यसको दृष्टान्त विकटको विपद् कोरना माहामारी र भुकम्पले शिक्षा क्षेत्रमा पारेको क्षेती र गर्नु परेको सामानाले गर्दा हामीलाई थुप्रै महसुस भई सकेको छ । यसका लागि स्थानिय सरकार ,प्रदेश सरकार र संघिय सरकार लगायत दातृनिकायहरुले पनि यसमा प्रतिकार्य योजना र पुनस्थापन गर्नका विपदको वेलामा सिकाई निरन्तरता गर्नका लागि विभिन्न खालका आपतकालिन शिक्षा शैक्षिक कार्यक्रम संचालन गरिएका थिए । यस पालिकामा आएको वाढी पहिरो र महामारीले शिक्षा क्षेत्रमा पारेको असर र क्षेतीवाट रोक्नका लागि कार्यपालिकाको वैठक वाट मिती २०८१ साल .... महिना ....को गतेका दिन १७ सदस्य शिक्षा समुह गठन गरिएको थियो । जसले यस पालिकको आपतकालिन शिक्षा योजना मार्फत सिकाईमा हुने क्षेतीवाट जोगाउन आवश्यक कदम चाल्ने जिम्मेवारी रहेको छ । जसले गर्दा विद्यालयमा वालवालिकालाई सिकाई निरन्तरता गरि भविश्यमा हुने शैक्षिक नोक्सानीवाट वचाउने आशा का साथ यो योजना निमाण गर्ने निर्णय गरिएको छ ।

१.३. लक्ष्य र उद्देश्यहरु

क) लक्ष्य :

शिक्षा क्षेत्रको आपतकालिन योजना मार्फत विपद्को प्रभाव कम गरी, विपद्को अवस्थामा पनि वालवालिकाको सिकाईलाई निरन्तरता दिई उनीहरुको शारिरीक, मानसिक,सम्वेगात्मक र वौद्धिक विकासमा सहयोग पुर्‍याउने ।

ख) उद्देश्यहरु

यस योजनाको समग्र उद्देश्य गाँउपालिकाको शिक्षा विपद् पूर्व तयारी गरि आपतकालिन अवस्थामा वालवालिकाहरुका लागि सुरक्षित वातावरणमा सिकाई निरन्तरता गर्नु हो । यसका विशिष्ट उद्देश्यहरु निम्न अनुसार छन ।

१. सम्भावित विपद् तथा संकटको पूर्व सावधानी र तयारीको वातावरण तयार गर्नु ।

२.प्रकोप पछिको १५ दिन भित्रमा शिक्षक तथा वालवालिकाहरुलाई सामान्य अवस्थामा पुनस्थापना गर्नु ।

३. वालवालिकाहरुलाई सुरक्षित वातावरणमा वैकल्पीत माध्यमवाट पठनपाठनलाई निरन्तरता गर्नु ।

४. सिकाईको समावेशी ढाँचा अनुसार गुणस्तरिय शिक्षाका अवसरहरुमा निरन्तर पहुँच सुनिश्चत गर्नु ।

५. वालवालिकाको उमेर साथै शारिरीक, मानसिक आस्था अनुसार प्रभावकारी रुपमा विपद्को सामना गरि आफ्नो जीउधनको रक्षा गर्न उपयूक्त सिप, स्रोत्रसाधन, शिक्षण एंव सिकाई वातावरण, मनोसामाजिक परार्मश, शैक्षिक सामाग्री साथै स्वास्थ्य र सरसफाईको माध्यमवाट समुदायको विपद् उत्थानशिलता विकास गर्नु ।

(ग) अपेक्षित प्रतिफल : यस योजनाको कार्यन्वयवाट देहायका प्रतिफल हासिल हुने अपेक्षा गरिएको छ ।

१. स्थानिय तहवाट विपद् प्रतिकार्य योजना तयार भई विपद् पश्चात सुरक्षित वातावरणमा वालवालिकको पठनपाठन सुचारु भएको हुने छ ।

२.स्थानिय तहवाट सम्वन्धीत निकाय, समुदाय तथा सरोकारवालाहरुको विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यगर्न सक्ने क्षमता सुदृढिकरण भएको हुनेछ ।

३. सवै प्रकारका विपद्वाट शिक्षा क्षेत्रमा हुने प्रभाव न्युन गर्न र सुरक्षित वातावरणमा पठनपाठनलाई निरनतरता दिन शिक्षा क्षेत्रको उत्थानशील क्षमता अभिवृद्धि भएको हुने छ ।

४. आपतकालिन अवस्थामा वालवालिकाहरुमा हुन सक्ने जोखिमहरु शोषण, दुरुपयोग, हिंसा यौन शोषण जस्ता अवान्छित क्रियाकलापहरुमा कमी भएको र सुरक्षित वातावरण सृजना भएको हुने छ ।

१.४.योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन विधि र कार्यपद्धति

विपद पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका लागि नेपाल शिक्षा समुह संञ्चालन कार्यवित्री २०७९ वमोजिम स्थानिय तहको नेतृत्वमा स्थानिय शिक्षा कलस्टरले तयार गरेको आपतकालिन शिक्षा भैपरी योजनालाई सरोकारवालाहरुको सहभागितामा परिमार्जन गरि यो योजना तयार गरिएको छ । यस योजनामा नेपालको विपद् जोखिम र विगतका घटनाका घटनाका आधारमा शिक्षा क्षेत्रको समग्र प्रकोप सम्मुखता , संङकतासन्नता र विपद् जोखिम अवस्थाको विश्लेषण गरिएको छ । विस्तृत एवम् विशिष्टकृत तथ्याङ्क विवरणका आधारमा विपद् जोखिम अवस्था सम्वन्धी जानकारी अध्यावधिक गर्दै लगिने छ । यस योजनालाई हरेक वर्ष पुनरावलोकन गरी अध्यावधिक गरिने छ ।

योजना तर्जुमा विधि

चरण १	कार्य विधि वमोजिम योजनाको प्रारुप मस्यौदा गरी शिक्षा

	समुहमा छलफल र परिमार्जन
चरण २	शिक्षा क्षेत्रको विपद् जोखिम विश्लेषण
चरण ३	सवै भन्दा वढी सम्भावना भएको स्तरको विपद् परिदृष्य विवरण तयारी
चरण ४	सवै भन्दा वढी सम्भावना भएको स्तरको विपद् मध्येवाट पूर्व तयारी गर्न विपद् परिदृश्य छनौट
चरण ५	छानीएको परिदृश्य अनुसार आवश्यक पर्ने स्रोत साधन लगाएतका क्षमताको आँकलन
चरण ६	शिक्षा समुहमा उपलव्ध स्रोत्र साधन र विद्यमान क्षमताको मूल्याङ्कन
चरण ७	अपुग स्रोतसाधन र क्षमताको विश्लेषण
चरण ८	विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना मस्यौदा तयारी
चरण ९	सरोकारवालाहरु संग मस्यौदा योजना माथी छलफल
चरण १०	सरोकारवालाहरुको सुझावका आधारमा परिर्माजन गरि अन्तिम मस्यौदा तयारी तथा अनुमोदन

योजना कार्यान्वयन विधि

चरण १	योजनालाई गाँउ कार्यपालिकावाट स्वीकृत भए पछि क्रियाकलापमा तोकिएका शाखा तथा कार्यालयवाट कार्यान्वयन गर्ने ।
चरण २	योजनाका क्रियाकलापहरु पालिका स्तरिय आपतकालिन शिक्षाका लागि विपद पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनामा एकिकृत गरि पेश गर्ने ।
चरण ३	योजना कार्यान्वयनको आवधिक रुपमा अनुगमन र मूल्याङ्कन गर्ने ।
चरण ४	योजनालाई हरेक वर्ष अध्यावधिक गर्ने ।

परिच्छेद २ शिक्षा क्षेत्रमा प्रकोप, संकटासन्नता र जोखिम विश्लेषण

२.१ समग्र विपद जोखिम

नेपाल विपद्को दृष्टिकोणले अति जोखिमपूण देश मध्ये नेपाल एक हो । विश्वका १७८ मूलुक मध्ये नेपाल भुकम्पको दृष्टिकोणले ११ औ ,वाढी र पहिरोको हिसावले ३० औ स्थानमा र जलवायू परिवर्तका हिसावले विश्वमा चौथा ,एशिया स्तरमा छैटौ जोखिमपूर्ण

रुपमा रहेको छ । नेपालमा विशेष गरि नियमित रुपमा हुने वाढी पहिरो,हुरी वतास ,आगलागी, चट्याङ ,सडक दुघटना,असिना,हिम पहिरो र माहामारीवाट वर्षेनी २० हजार परिवारहरु प्रभावित भएको पाइन्छ । विपद्वाट नेपालको शैक्षिक क्षेत्र प्रत्यक्ष एंवम अप्रत्यक्ष रुपमा प्रभावित हुने गर्दछन । विक्रम सम्वत २०७२ सालको भुकम्प, २०७४ को वाढीपहिरो ,आँधीवेरी र २०७७ देखि २०७८ सम्मको कोभिड १९ का कारणले शिक्षा क्षेत्रको भौतिक ,आर्थिक तथा शैक्षिक नोक्सानीका साथै पठनपाठनमा लामो समय वन्द भएको थियो । वि.सं. २०७२ मा नेपालमा आएको भुकम्पले आशिक र पूर्ण रुपमा ३५००० कक्षाकोठा क्षेतीग्रस्त भए । भुकम्पले ३५०००० भन्दा वढी कक्षाकोठा धवस्त पारेपछि ३ देखि १८ वर्ष उमेरका समुहका करिव ११ लाख वालवालिकाहरु पठनपाठनमा असर पारेको थियो । जसको कारण लामो समय सम्म स्थायी कक्षा कोठामा पढन पाएनन । वि.सं. २०७४ सालमा तराईमा आएको वाढी र पहिरोका कारणले २ लाख २० हजार वालवालिकालाई शिक्षामा असर पारेको थियो । सोही वर्ष वारा र पर्सामा आएको आधि र हुरीका कारण धेरै विद्यालयहरु क्षेत्री पुगेको थियो । त्यसता विपद्वाट विद्यालयलाई जोगाउन , ति विपद्को सामाना गर्न र असर न्यूनिकरण गर्न विपद् नियन्त्रणका उपायहरु आवश्यक हुन्छन । कोभिड १९ को संङक्रमणका कारण २०७६ फल्गुन देखि २०७८ फाल्गुन सम्म सवै तहका शैक्षिक क्रियाकलापहरु पूर्ण वा आर्शिक रुपमा वन्द रहयो । यसवाट देश भर ८३ लाखभन्दा वढी वालवालिकाहरु पठनपाठनमा प्रभावित भए । साथै परिक्षा प्रणालीमा समेत आपतकालिन व्यवस्था लगाउनु पर्‍यो । कोभिडका कारणले शिक्षा क्षेत्रमा दुरगामि प्रभाव पारेको छ । भुकम्पको मात्रा, जाने समय र ऋतुअनुसार यसको क्षेती र प्रभाव फरक हुन्छ । वि.सं. २०७२ सालको वैषाखमा पहिलो विद्यालय वन्द भएको र दोस्रो समयमा भुकम्पको कारण विद्यालय वन्द भएकोले मानविय क्षेतीको हिसावले नराम्रो प्रभाववाट जोगिएको थियो । विद्यालय संचालन भएको वेलामा मानविय क्षेती वढी हुन्छ । यसवेलामा आगलागि ,पहिरो ,भुकम्प ,महामारी लगाएतका अन्य प्रकोपहरु वढी हुने सम्भावना हुन्छ । निरन्तर हुने भुचाल ,कमजोर भुवनोट, अत्याधिक वाढी र पहिरोका जस्ता प्रकोपले जोखिम वढाउन्छ । नेपालमा धेरै मौसम एंवम जलउत्पन्न हुन्छन । जलवायु परिवर्तनले यी प्रकोपको जोखिमलाई प्रत्यक्ष रुपमा वढाएको हुन्छ । हावा हुरीले वर्षेनी विद्यालय भित्रको छाना उडाउन्छ । वाढी र पहिरोले विद्यालय भित्र जाने वाटो ,पर्खाल र परिसरमा वगाउने र भत्काउने गर्दछ । वाढी र पहिरोका कारण विद्यालय जाने वाटो वन्द भएर विद्यालयको पठनपाठनमा असर गर्छ ।

यस पालिकामा पनि भुकम्प, वाढी, पहिरो हुरी वतास ,चट्याङ, जमिन भासिने, आगलागि हुने ,सवारी दुरघटना र रोग व्यथा जस्ता प्राकृतिक र गैर प्राकृतिक प्रकोप उच्च जोखिम छ । यी प्रकोपवाट वर्षेनी साना ठुला विपदका घटना भई रहन्छन । विपदवाट नेपालको शैक्षिक क्षेत्र प्रत्यक्ष एंवम अप्रत्यक्ष रुपमा प्रभावित हुने गर्दछ । वि.सं २०७२ भुकम्प, विभिन्न समयको वाढी र पहिरो र २०७७ देखि २०७८ सम्मको कोभिड १९ का कारणले शिक्षा क्षेत्रमा भौतिक, आर्थिक क्षेतीका साथै पठनपाठनमा लामो समय अवरुद्ध भएको थियो । २०७९ सालको अविरल वर्षकका कारण आएको वाढी पहिरोले धेरै

विद्यालयमा क्षेती पुगेको थियो । कोभिडका कारण २०७६ देखि २०७८ फागुन सम्ममा सवै तहको शैक्षिक क्रियाकलाप पुर्ण र आसिक रुपमा अवरुद्ध भयो । यस गाँउपालिका भित्र पनि अध्ययनरत ५१५४ भन्दा वढी वालवालिकाको पठनपाठन प्रभावित भयो । साथै परिक्षा प्रणलीमा आपतकालिन व्यवस्था लागु गर्नु पर्यो । यस गाउपालिकामा धेरै विद्यालय भुकम्प , हावाहुरी , चट्याङ , आगलागि , जमिन भासिने, पहिरो वाढी लगायतका जोखिम उच्च रहेको छ । कमजोर भौतिक संरचना भएका विद्यालयमा भुकम्पको जोखिम पनि उच्च हुन्छ । २०७९ साल असोजमा आएको वाढी र पहिरोको वेलामा दशैका कारणले विद्यालय वन्द भएकाले मानविय क्षेतीवाट जोगिएको थियो । विगतलाई हेर्दा यस गाउपालिकामा विभिन्न समयमा आएको वाढी र पहिरो मध्ये सवै भन्दा वढी २०७७ सालमा आएको पहिरोले असर गरेको थियो । यस वेलामा करिव २०० घर प्रभावित भएका थिए । मानव वस्तीमा जाने कैयौ वाटाहरु वन्द भय भने ९३ हेक्टर जती खेती योग्य जमिन आंसिक र पुर्णरुपमा क्षेती भएको थियो ।

२.२. विद्यालयको विपद् संकटासन्नता

तालिका २.१. विपद जोखिमका दृष्टिले विद्यालयको विवरण :

क.सं	विद्यालय भवनको विवरण	एकाइ	जम्मा विद्यालय	कैफियत
१	सामुदायिक विद्यालय	विद्यालय	३०	
क	कच्ची भवन (ढुङ्गा,माटो वा इट्टा)	भवन	५८	
		कक्षाकोठा	१८५	
ख	पक्की भवन	भवन	२२	
		कक्षाकोठा	७२	
ग	भुकम्प जोखिममा रहेका विद्यालय	भवन	५	
		कक्षाकोठा	२०	
घ	वाढी जोखिममा रहेका विद्यालय	भवन	४	
		कक्षाकोठा	१६	
ङ	पहिरो जोखिममा रहेका विद्यालय	भवन	२	
		कक्षाकोठा	८	
च	चट्याङ्ग जोखिममा रहेका विद्यालय	भवन	०	
		कक्षाकोठा	०	
छ	हावाहुरी जोखिममा रहेका विद्यालय	भवन	२	
		कक्षाकोठा	१०	

ज	आगलागिवाट जोखिममा रहेका विद्यालय	भवन	०	
		कक्षाकोठा	०	
झ	जमिन भासिने जोखिममा रहेका विद्यालय	भवन	०	
		कक्षाकोठा	०	
ञ	विद्यालय जानेवाटो प्रकोपको जोखिममा रहेका विद्यालय	भवन	०	
		कक्षाकोठा	०	
ट	विपद जोखिम व्यवस्थापन योजना लागु भएका विद्यालय	विदालय	०	

२.३.विद्यार्थीको विवरण

तालिका २.२ उमेर,समुह, लिङ्ग ,अपाङ्गतका आधारमा सामुदायिक विद्यालयका विद्यार्थीको विवरण :

क.सं	विद्यार्थी उमेर समुह	विद्यार्थी संख्या				कैफियत
		जम्मा	महिला	पुरुष	अन्य	
१	वाल विकास केन्द्र	७७६	३९०	३८६	०	
२	आधारभुत तह	३६२३	१८०४	१८१९	०	
३	माध्यामिक तह (९ र १०)	७५१	३८०	३७१	०	
४	माध्यामिक तह (११ र १२)	५६२	२७५	२८७	०	
५	क्याम्पस				०	
	जम्मा					

२.४. शिक्षकको विवरण

तालिका नं २.३ सान्नी त्रीवेणी गाँउपालिकाशिक्षक विवरण

क.सं	विवरण	शिक्षक संख्या				कैफियत
		जम्मा	महिला	पुरुष	अन्य	
१	**सार्वजनिक तर्फ**					
क	वाल विकासकेन्द्र	४०				
ख	आधारभुत तर्फ					
ग	माध्यामिक तर्फ (९ र १०)					
घ	माध्यामिक तह (११ र १२)					

ङ	सिकाई केन्द्र	३	३	०		
च	विद्यालयमा विपद् व्यवस्थापन सम्वन्धी तालिम प्राप्त शिक्षक	०	०	०		
छ	क्याम्पस					
२	**निजी तर्फ**					
क	वाल विकासकेन्द्र	०	०	०	०	
ख	आधारभुत तर्फ	०	०	०	०	
ग	माध्यामिक तर्फ (९ र १०)	०	०	०	०	
घ	माध्यामिक तह (११ र १२)	०	०	०	०	
ङ	सिकाई केन्द्र	०	०	०	०	
च	विद्यालयमा विपद् व्यवस्थापन सम्वन्धी तालिम प्राप्त शिक्षक	०	०	०	०	
छ	क्याम्पस	०	०	०	०	

२.५.शिक्षा क्षेत्रका कर्मचारीको विवरण

तालिका २.४.सान्नी त्रीवेणी गाँउपालिका अर्न्तगत कार्यरत शिक्षा क्षेत्रका कर्मचारीहरुको विवरण :

पालिकाका जम्मा कर्मचारी	**विद्यालयमा कार्यरत**			**केफियत**
	महिला	**पुरुष**	**जम्मा**	
लेखापाल	१	६	७	
कार्यलय सहयोगी	२	२६	२८	
स्थानिय तहमा कार्यरत (शिक्षा अधिकृत र प्रास)	०	३	३	प्राविधीक साहायक, कम्प्यूटर अपरेटर र कार्यालय सहयोगी
जम्मा	३	३५	३८	

२.६.शिक्षण सामाग्रीको लेखाजोखा

क्र.सं	**शिक्षण सामाग्री**	**जम्मा संख्या**	**एक सेट कति वालवालिकाका लागि**	**पहुँचमा रहने जम्मा वालवालिका**	**नोट**

१	ECD किट	४०	१ सेट	७७६	४-५ वर्षका वालवालिकाका लागि १ अस्थायी केन्द्रका लागि २५ जना वरावर १ सेट
२	स्कूल किट	५१४५	४० जना वरावर १ सेट)	५१४५	कक्षा १-१० (४० जना विद्यार्थीका लागि १ सेट)
३	विद्यार्थी किट आधारभुत तह	३६२३	१ सेट	३६२३	कक्षा १- ८ (१ जना विद्यार्थीका लागि १ सेट)
४	विद्यार्थी किट (माध्यामिक तह छात्र र छात्राहरुका लागि)	७५१	१ सेट	७५१	९-१० (१ जना विद्यार्थिका लागि १ सेट)
५	विद्यार्थी किट (माध्यामिक तह छात्र र छात्राहरुका लागि)	५६२	१ सेट	५६२	११ -१२ (१ जना विद्यार्थिका लागि १ सेट)
६	पाठ्यपुस्तक १ - ८	३६२३	१ सेट	३६२३	कक्षा १- ५ (१ जना विद्यार्थीका लागि १ सेट)
७	पाठ्यपुस्तक ९ - १०	७५१	१ सेट	७५१	(१ जना विद्यार्थीका लागि १ सेट)
	पाठ्यपुस्तक ११ - १२	५६२	१ सेट	५६२	(१ जना विद्यार्थीका लागि १ सेट)
	जम्मा				

परिच्छेद ३ विपद्को परिदृश्य र पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना

१.१ परिदृश्य १ भूकम्प

२०८० महिनाको १७ गते (६ नोवेम्वर २०२३) को राती २.०० वजेर ३० मिनेट जादा कर्णाली प्रदेशको जाजरकोट जिल्लाको रामीडाडा गाउमा केन्द्र विन्दु वनाएर

५.८ रेक्टरको भुकम्प गएको थियो । उक्त भुकम्पको धक्का करिव ५० सेकेन्ड सम्म रहयो । जुन पूर्वमा इलाम ,पश्चिममा भारतको उतराखण्ड, उतरमा चिनको गेर्टस र दक्षिणमा भारतको मध्ये प्रदेशका जिल्लाहरुमा महशुस भएको थियो । उक्त भुकम्पले पश्चिम नेपालको तिनै प्रदेशमा (कर्णाली , सुदुरपश्चिम र लुम्विनी) का सवै जिल्लाहरुमा ठुलो क्षेती भयो । भुकम्प गए पश्चात त्यसका साना ठुला धक्का, पराकम्पन दिन भर महशुस गरियो । उक्त भुकम्प गएको समय विहान भएकोले भान्छामा चुलो चौको गर्ने व्यक्ति, विद्यालयको पठनपाठन गर्ने समय परेको हुदा ठुलो मानविय क्षेती पुर्‍याएको थिएन । भुकम्प लगतै तिनै प्रदेशमा विद्युत आपुर्ति अवरोध भई टेलीफोन, मोवाईल र इन्टरनेट सेवा पुर्ण अवरोध भएको थियो । तीनै प्रदेश्का जमिनमा धाजा फाटेर थुप्रै खेतीयोग्य जमिनहरु , मानव वस्ती र सडकमा क्षेती पुर्‍याएको थियो । भुकम्पको कम्पन्नवाट पहिरो गई ढुङ्गामुडा खसी ,जमिन भासीएर धाजा फाँटेर आसपासका राजमार्गहरु र विमान स्थल समेत अवरुद्ध भएको थियो । जुम्ला कालिकोट, जाजरकोट जाने वाटाहरु र पुलहरु पनि अवरुद्ध भई आवत जावतमा पनि असर पुगेको थियो ।

प्रदेश अर्न्तगत पर्ने जिल्ला प्रहरी कार्यालयहरुवाट प्राप्त खवरहरु अनुसार भुकम्पका कारण कर्णाली प्रदेशका करीव १२०६० परिवार घरवार विहिन भएका ,१५८ मानिसहरुले ज्यान गुमाएका थिए भने ३४५ मासिहरु घाईते भएका थिए । यस समयमा खेती योग्य जमिन ,मठमन्दिर पर्यटकिय क्षेत्र, भौतिक संरचना समेत भुकम्पले क्षेती पुर्‍याएको छ । यस भुकुम्पवाट २१३ वटा विद्यालय र सुरक्षा निकाएका व्यारेकहरु ध्वस्त पारेको छ । यस समयमा यस सान्नी त्रिवेणी गाउपालिकामा समेत विद्यालय चर्किने र मन्दिरहरु भत्कीन गई सामान्य असर परेको थियो । यसले गर्दा वालवालिकाहरुमा मनोवैज्ञानिक असर परेकोले विद्यालय स्तरमा मनोसामाजिक परार्मस सेवा संचालन गर्नु पर्ने देखिएको छ ।

१.२.भूकुम्पको घटना विवरण

दिईएको घटना विवरण विनासकारी भुकम्पको महाविपतीको परिकल्पना गरिएको परिदृश्य हो । जाजरकोट र रुकुममा गएको महा भुकम्पका कारण मानव तथा धनजनको क्षेती भएको थियो कैयो जनताहरु घरवार विहिन भएका थिए भने १५८ मानिहरुको मृतृ र ३४५ जना मानिसहरु घाईते भएका थिए । उक्त स्थानमा गएको ५.८ म्यागनिच्युड गएको अनुमान गरिन्छ । भुकम्पवाट जाजरकोटमा ३८७०५ घरहरु क्षेती भई मानिहरु अस्थाई टहरामा वसेका थिए भने कैयौ मानिसहरुलाई अत्याधिक चिसोका कारण वालवालिकालाई रुघाखोकी भई निमोनिया भयो र केयौ वाल वालिकाको मृतु भएको थियो । क्षेती भएका घरवाट अन्नपात र अन्य धनमाल पनि व्यापक क्षेती भएको थियो । यस घटनाको जानकारी २४ घण्टा पश्चात खोज तथा उद्धार समिती र जिल्ला प्रहरी कार्यलयवाट तथ्यांक संकलन गरिएको थियो ।

तालिका ३.१ मा क्षेती भएका घर र भवनको विवरण

वडा	क्षेती भएका घरहरुको विवरण			
	सामान्य	मध्यम	व्यापक क्षेती	पुर्ण क्षेती
१	११	४	०	०
२	२३	३	०	०
३	९	५	०	०
४	१५	२	०	०
५	२०	७	०	०
६	१४	६	०	०
७	१६	३	०	०
८	१८	४	०	०
९	१७	७	०	०
जम्मा	१४३	४१	०	०

१.३ भूकम्पवाट शिक्षा क्षेत्रमा परेको असर

तालिका ३.२ मा क्षेती भएका घर र भवनको विवरण

वडा	विद्यालयमा भएको क्षेतीको विवरण			
	सामान्य	मध्यम	व्यापक क्षेती	पुर्ण क्षेती
१	०	५	०	०
२	०	३	०	०
३	०	६	०	०
४	०	२	०	०
५	०	१	०	०
६	०	३	०	०
७	०	१	०	०
८	०	४	०	०
९	०	३	०	०
जम्मा	०	२८	०	०

तालिका ३ भुकम्पवाट भएको मानविय क्षेतीको असर

वार्ड	मानव मृतु	घाइते	प्रभावित जनसंख्या	प्रभावित परिवार
१	०	०	०	०
२	०	०	०	०
३	०	०	०	०
४	०	०	०	०
५	०	०	०	०
६	०	०	०	०
७	०	०	०	०
८	०	०	०	०
९	०	०	०	०
	जम्मा			

१.४. भूकम्पको प्रतिकार्य रणनिती

स्थानिय शिक्षा समुहले शिक्षा क्षेत्रको विपद् पूवै तयारी र प्रतिकार्यमा नेतृत्व गर्ने छ र समग्र विपद् पूर्वतयारी र प्रतिकार्यमा योगदान गर्ने छ। राष्ट्रिय, प्रदेश र स्थानिय विपद् पूर्व तयारी र प्रतिकार्य योजनाको उद्देश्यसंग तालमेल गरि शिक्षा क्षेत्रको पूर्वतयारी र प्रतिकार्य योजना तर्जुमा गरि लागु गरिने छ। समुहको मुख्य प्राथामिकता विपद् प्रभावित विद्यालय जाने उमेरका सवै वाल वालिकालीका, किशोर किशारीको पठनपाठन र सिकाई निरनतर गने छन। विपद् प्रतिकार्य गर्न विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका लागि शिक्षा समुह कार्यविधी २०७९ वमोजिम शिक्षा तथा मा मानवस्रोत विकास केन्द्रको नेतृत्वमा संघिय शिक्षा समुह परिचालन हुनेछ। यस सिलशिलामा सम्वन्धित पालिकाको शिक्षा समुह र संघ, प्रदेश र स्थानिय तह अन्य विषय क्षेत्रका समुह संग आवश्यक समन्वय र तालमेल गरी कार्यसंचालन गरिने छ। पालिका स्तरिय शिक्षा समुहका मुख्य रणनितीक क्रियाकलापहरु निम्न वमोजिम हुने छ।

१. प्रभावित क्षत्रका विद्यालयको दुत लेखाजोखा गरि क्षतीको मूल्याङ्कन गर्ने। विद्यालय भवनलाई सुरक्षित र असुरक्षित वर्गामा छुट्याउने।

२. शैक्षिक सामाग्री भएको क्षती र पठनपाठन निरन्तर गर्न चाहिने शैक्षिक सामाग्रीको लेखाजोखा गर्ने।

३.सुरक्षित स्थानमा आवश्यक आधारभुत सेवा सुविधा सहितको अपाङ्गता भएका वालवालिकाका (किशोर र किशोरीहरुलाई) उपयूक्त हुनेगरि अस्थायी कक्षाकोठा

(TLC) अस्थायी सिकाई केन्द्र ,अनलाईन सिकाई केन्द्र, भरचुअल कक्षा स्थापना गर्ने ।

४.आपतकालिन शैक्षिक सामाग्री वितरण गर्ने ।

५.शिक्षक तथा सहजकर्ताहरुलाई आवश्यक अनुशिक्षण र परार्मस प्रदान गर्ने ।

६.विद्यालय र पठनपाठन सञ्चालन गर्न समुदायलाई परिचालन गर्ने ।

७. शिक्षा क्षेत्रको मानविय साहायता र आपतकालिन पठनपाठन र सिकाई सञ्चालनमा अन्तराष्ट्रिय न्यूनतम मापदण्ड (Inter - Agency Network for Education Policy in Emergency (INEE Standard) पालना गर्ने,

८. प्रभावित परिवार मानविय आवश्यकता परिपूर्तिका साथै वालवालिकाको संरक्षण, सरसफाई, सरसमान, आश्रय, स्वास्थ्य र पोषण जस्ता साझा सरोकारका सवाल सम्वोधन गन सम्वन्धित कलस्टर संग सहकार्य र समन्वय गर्ने ।

९. भुकम्प पहिले (घण्टा ७२ ,२४,१२,६ ३ देखि ०) भुकम्प पछिको समय अवधीमा (७२ हप्ता,२ हप्ता ,३ महिना सम्म गर्नु पर्ने क्रियाकलापहरु र समुहका सदस्यको गर्नु पर्ने क्रियाकलापहरु र समुहका सदस्यको जिम्मेवारी निर्धारण गरि कार्यन्वयन गर्ने ।

१०. मानविय साहायता परिचालन र शैक्षिक सामाग्री आपुर्ति गर्दा यथोचित रुपमा सामाग्रीहरु जस्तै नगद ,प्रविधी तथा अन्य उपायहरु अवलम्वन गर्ने ।

१.५.भूकम्पको सामना गर्न आवश्यक विद्यमान क्षमता विश्लेषण

तालिका ३.१. आवश्यकताको विवरण (भुकम्प परिदृश्यका लागि)

क.सं	आवश्यकताको विवरण	एकाइ	परिमाण		कैफियत
			न्यून	अधिकतम	
क	**जनशक्ति**	**संख्या**			**मापदण्ड अनुसार**
१	तालिम प्राप्त उद्धारक शिक्षक टोली	संख्या	३०	६०	मापदण्ड अनुसार
२	क्षेती र आवश्यकता मूल्याङ्कन गर्नका लागि दक्ष टोली इरा	संख्या	३०	६०	मापदण्ड अनुसार
३	हरेक विद्यालयमा	संख्या	३०	६०	मापदण्ड

	संकटकालिन कार्यगर्नका लागि सहयोगी टोली				अनुसार
ख	सामाग्री तथा प्रविधी औजार				
१	ECD किट प्रतेक कक्षामा	संख्या	४०	८०	मापदण्ड अनुसार
२	शिक्षक किट	संख्या	११०	१५०	मापदण्ड अनुसार
३	स्कुल किट प्रतेक विद्यालयमा	संख्या	३०	६०	मापदण्ड अनुसार
४	विद्यार्थी किट आधारभुत तह	संख्या	३६२३	४०००	मापदण्ड अनुसार
५	विद्यार्थी किट माध्यामिक तह	संख्या	१३१३	१५००	मापदण्ड अनुसार
६	सवै तहका विद्यार्थी शिक्षक तथा सवै निकायका लागि	संख्या	५१४५	५५००	मापदण्ड अनुसार
७	दुरशिक्षा प्रविधी सेट	संख्या	३०	६०	मापदण्ड अनुसार
८	अपाङ्गता भएका विद्यार्थीहरुका लागि	संख्या			मापदण्ड अनुसार
९	मनोरन्जन किट	संख्या	३०	६०	मापदण्ड अनुसार
१०	पाठ्यपुस्तक १ - ८	संख्या	३६२३		मापदण्ड अनुसार
११	पाठ्यपुस्तक ९ - १२	संख्या	१३१३		मापदण्ड

					अनुसार
ग	आधारभुत भौतिक संरचना र सामाग्री				मापदण्ड अनुसार
१	सुरक्षित खुल्ला स्थान	वटा	३०	६०	मापदण्ड अनुसार
२	अस्थायी सिकाई केन्द्रका लागि निर्माण सामाग्री	संख्या	५१४५	५५००	मापदण्ड अनुसार
३	कार्यालय कोठा	संख्या	३०	३०	मापदण्ड अनुसार
४	शौचालय	संख्या	३०	६०	मापदण्ड अनुसार
५	खानेपानी	संख्या	३०	६०	मापदण्ड अनुसार
घ	लागत रकम	रु	५० लाख	१ करोड	मापदण्ड अनुसार
ङ	सस्थागत संरचना				मापदण्ड अनुसार
१	विपद् व्यवस्थापन समिती पालिका	समिती	१	१	मापदण्ड अनुसार
२	वडा स्तरिय	समिती	८	८	मापदण्ड अनुसार
३	उद्धार टोली	संख्या	९	९	मापदण्ड अनुसार
४	अन्य कार्यदल	संख्या	९	९	मापदण्ड

					अनुसार

तालिका ३.२ विद्यमान स्थिती र भुकम्प प्रतिकार्य गर्न अपुग हुने क्षमताको शारांस

क.सं	आवश्यकताको विवरण	एकाई	आवश्यक परिमाण	उपलब्ध परिमाण	सामाग्री रहेको स्थान			अपुग परिमाण	जम्मा
					स्थानिय तह	किर्डाक	रेडक्रस		
क	जनशक्ति								
१	तालिम प्राप्त उद्धारक शिक्षक टोली (१ टोलीमा ७ जना ३० वटा केन्द्रमा)	संख्या	२१०	०	०	०	०	२१०	
२	क्षेती र आवश्यकता मूल्याङ्कन गर्नका लागि दक्ष टोली इरा	संख्या	६०	०	०	०	०	६०	
३	हरेक विद्यालयमा संकटकालिन कार्यगर्नका लागि सहयोगी टोली	संख्या	२१०	०	०	०	०	२१०	
ख	सामाग्री तथा प्रविधी औजार								
१	ECD किट (केन्द्रमा)	संख्या	३९	०	०	०	०	४०	
२	शिक्षक किट प्रतेक शिक्षकलाई	संख्या	२१०	०	०	०	०	२१०	
३	स्कुल किट	संख्या	३०	०	०	०	०	३०	

	विद्यालयमा								
४	विद्यार्थी किट आधारभुत तह	संख्या	४०००	०	०	०	०	४०००	
५	विद्यार्थी किट माध्यामिक तह	संख्या	१५००	०	०	०	०	१५००	
६	सवै तहका विद्यार्थी शिक्षक तथा सवै निकायका लागि आवश्यक किट	संख्या	५५००	०	०	०	०	५५००	
७	दुरशिक्षा प्रविधी सेट	संख्या	३९	०	०	०	०	३९	
८	अपाङ्गता भएका विद्यार्थीहरुका लागि	संख्या	३९	०	०	०	०	३९	
९	मनोरन्जन किट	संख्या	३९	०	०	०	०	३९	
१०	पाठ्यपुस्तक १ - ८	संख्या	४०००	४०००	४०००	०	०	४०००	
११	पाठ्यपुस्तक ९ - १२	संख्या	१५००	१५००	१५००	०	०	१५००	
१२	अतिरिक्त सन्दंभ सामाग्री(कथा,कविता र पढाई सामाग्रीहरु)	संख्या	२५००	२५००	२५००	०	०	२५००	
ग	आधारभुत भौतिक संरचना र				०	०	०		

	सामाग्री								
१	सुरक्षित खुल्ला स्थान	संख्या	६०	६०	०	०	०	६०	
२	अस्थायी सिकाई केन्द्रका लागि निर्माण सामाग्री	संख्या	३०	३०	०	०	०	३०	
३	कार्यालय कोठा	संख्या	६०	६०	०	०	०	६०	
४	शौचालय	संख्या	६०	६०	०	०	०	६०	
५	खानेपानी	संख्या	६०	६०	०	०	०	९	
घ	लागत								
१	पुर्व तयारीका लागि आवश्यक रकम	रु	१ करोड	०	०	०	०	१ करोड	
२	प्रतिकार्यका लागि आवश्यक रकम	रु	८० लाख	०	०	०	०	८० लाख	
ङ	सस्थागत संरचना								
१	विपद् व्यवस्थापन समिती पालिका	संख्या	१	०	०	०	०	१	
२	उद्धार टोली	संख्या	९	०	०	०	०	९	
३	अन्य कार्यदल	संख्या	९	०	०	०	०	९	

१.६ भूकम्पका परिदृष्यका लागि शिक्षा क्षेत्रको पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना

१.६.१ आधारभुत र सामान्य पूर्व तयारी कार्ययोजना

क्रियाकलाप	स्थान	विद्यमान क्षमता	अपुग आवश्यकता	जिम्मेवार निकाय	वजेट तथा स्रोत व्यवस्थापन
सवै तहका लागि आपतकालिन शिक्षा तालिम EIE Trainng को पाठ्यक्रम तथा म्यानुल तयार गर्ने ।	पालिका	०	३०	पालिका	पालिका
तालिम प्राप्त जनशक्तिको रोष्टर अद्यावधिक तयार गर्ने ।	पालिका	०	३०	पालिका	पालिका
पाठ्यक्रम विकास केन्द्रसंग समन्वय गरि तालिम सामाग्री , पुस्तीका र विधी तयार गरि स्रोत व्यक्ति तथा निकायमा वितरण ।	पालिका	०	५५००	पालिका	पालिका
समुह सदस्यका कर्मचारीहरुलाई अनुशिक्षण ,प्रशिक्षण संचालन गर्ने ।	गाँउपालिका	०	७०	पालिका र संघ सस्था	स्थानिय निकाय र साझेदार संघ सस्थाहरु
विद्यालय सुरक्षा सम्वन्धि तालिम संचालन	गाउपालिका	०	७०	गाउँपालिका	गाउँपालिका
आचार सहिता वारे तालिम दिने	गाउपालिका	०	३०	गाउँपालिका	गाउँपालिका
संञ्चार मिडिया संग कसरी कुरा गर्ने भन्ने तालिम	गाउपालिका	०	३०	गाउँपालिका	गाउँपालिका
भोतिक संरचना क्षमताको मूल्याङ्कन गर्न इन्जिनियरहरुलाई तालिम र मूल्याङ्कन पाराम र अनलाईन एप तयार गर्ने ।	गाउपालिका	०	३५	गाउँपालिका	गाउँपालिका
प्रदेश ,जिल्ला , विपद् व्यवस्थापन समिती र स्थानिय तहमा भुकम्पका लागि शिक्षा क्षेत्रको विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना तयार गर्न समन्वय तथा सहजिकरण र आवश्यक सहयोग गर्ने ।	गाउपालिका	०	३५	गाउँपालिका	गाउँपालिका
शिक्षा क्षेत्रको कार्यरत संघ सस्थाको विवरण संकलन तथा अध्यावधिक गर्ने	गाउपालिका	०	१	गाउँपालिका	गाउँपालिका

।					
संञ्चार वृक्ष तथा सूचना संकलन सयन्त्र तयार गरि अद्यावधिक गर्ने ।	गाउपालिका	०	६	गाउँपालिका	गाउँपालिका
शिक्षा समुहको अन्तरतहगत साथै संघमा अन्तर समुहगत समन्वय गर्न सयन्त्र निमार्ण गरि लागु गर्न । विपद व्यवस्थापन समितीका वैठकमा पनि भाग लिने ।	गाउपालिका	०	६	गाउँपालिका	गाउँपालिका
अन्तर समुहगत वैठकको आयोजना गर्ने	गाउपालिका	०	६	गाउँपालिका	गाउँपालिका
सुचना संकलन तथा व्यवस्थापनलाई तयारी अवस्थामा राख्ने	गाउपालिका	०	६	गाउँपालिका	गाउँपालिका
इरा,मिरा फारमहरु छपाई गर्ने , मोवाइल एपमा फारम भरी विद्युतिय माध्यमवाट तथ्यांक संकलन गर्न सकिने गरि तयार गर्ने ।	गाउपालिका	०	३०	गाउँपालिका	गाउँपालिका
इस्टकचरल एसेसमेनट फारम तथार गरि राख्ने	गाउपालिका	०	३०	गाउँपालिका	गाउँपालिका
जनप्रतिनिधी र समाजका अगुवाहरुलाई अभिमुखिकरण तालिमको व्यवस्थागर्ने	गाउपालिका	०	७०	गाउँपालिका	गाउँपालिका
स्रोत परिचालन				गाउँपालिका	
सरकारी तथा गैर सरकारी निकायहरुलाई वजेट छुट्याउनका लागि पैरवी गर्ने ।	गाउपालिका	०	७०	गाउँपालिका	गाउँपालिका
समुह सदस्यहरुलाई CERF , FLASH APPEAL लगायतका वित्त पोषण सम्वन्धमा अभ्यस्त वनाउने	गाउपालिका	०	७०	गाउँपालिका	गाउँपालिका
आवश्यकता पर्दा तत्काल पेश गर्न र प्रयोग गर्न सकिनेगरी नमुना CERF , FLASH APPEAL र रणनितीक प्रतिकार्यको योजना फारम तयार गराउने ।	गाउपालिका	०	७०	गाउँपालिका	गाउँपालिका

भुकम्प र वाढी र पहिरो पुर्वतयारी विद्यालय सुधार योजनामा समावेश गर्ने गराउने ।	गाउपालिका	०	३९	गाउँपालिका	गाउँपालिका
ज्ञान व्यवथापन प्रणाली स्थापना गर्ने । (स्कुल ,वडा र पालिका)	गाउपालिका	०	४८	गाउँपालिका	गाउँपालिका
शिक्षा फ्लास प्रतिवेदन सहजै देखिने गरि राख्ने ।	गाउपालिका	०	४८	गाउँपालिका	गाउँपालिका
समुदाय परिचालन	गाउपालिका				
देहायका काम गर्न गाँउपालिका,समुदाय,वि.व्य.स.र पिटिए परिचालन गर्ने	गाउपालिका	०	४८	गाउँपालिका	गाउँपालिका
अस्थायी कक्षाकोठा स्थापना र विस्थापितहरुलाई अस्थायस् आश्रय वनाउन वैकलपीक ठाँउ पत्ता लगाउने विद्यालय सुरक्षा तथा विपद् जोखिम न्यूनिकरण ,भगनावशेस सफा अस्थायी कक्षकोठा संञ्चालन तथा मर्मत सम्भार गर्न उनीहरुलाई भुमिका दिने ।	गाउपालिका	०	४८	गाउँपालिका	गाउँपालिका
विद्यालय तथा अन्य तहमा कृतिम घटना अभ्यास तथा सेमुलेसन संञ्चालन गर्ने ।	गाउपालिका	०	४८	गाउँपालिका	गाउँपालिका
शिक्षकलाई सिकाई निरन्तरता प्रशिक्षण प्रदान गर्ने	गाउपालिका	०	३९	गाउँपालिका	गाउँपालिका
विपद् उद्धारकर्मीलाई तालिम दिने	गाउपालिका	०	४८	गाउँपालिका	गाउँपालिका
कृतिम घटना अध्ययन	गाउपालिका	०	४८	गाउँपालिका	गाउँपालिका
शैक्षिक सामाग्री					
ECD किट	गाउपालिका	०	४०	गाउँपालिका	गाउँपालिका
शिक्षक किट	गाउपालिका	०	२१०	गाउँपालिका	गाउँपालिका
स्कुल किट	गाउपा	०	३९	गाउँपालिका	गाउँपालिका

	लका				
विद्यार्थी किट आधारभुत तह	गाउपालिका	०	४०००	गाउँपालिका	गाउँपालिका
विद्यार्थी किट माध्यामिक तह	गाउपालिका	०	१५००	गाउँपालिका	गाउँपालिका
सवै तहका विद्यार्थी शिक्षक तथा सवै निकायका लागि दुरशिक्षा प्रविधी सेट	गाउपालिका	०	५५००	गाउँपालिका	गाउँपालिका
किशोरी सेट	गाउपालिका	०	२०	गाउँपालिका	गाउँपालिका
अपाङ्गता भएका विद्यार्थीहरुका लागि	गाउपालिका			गाउँपालिका	गाउँपालिका
मनोरन्जन किट	गाउपालिका	०	३०	गाउँपालिका	गाउँपालिका
पाठ्यपुस्तक १ - ८	गाउपालिका	०	४५००	गाउँपालिका	गाउँपालिका
पाठ्यपुस्तक ९ - १२	गाउपालिका	०	१५००	गाउँपालिका	गाउँपालिका
सवै विद्यालयलाई शैक्षिक सामाग्रीहरु सुरक्षित ठाँउमा राखन अनुरोध गर्ने ।	गाउपालिका	०	३०	गाउँपालिका	गाउँपालिका
विपद्को समयमा अपनाउनुपर्ने सवाधानी र सुरक्षाका उपायाहरु तथा अनुसाशनका वारेमा विद्यार्थीलाई सचेत गर्ने ।	गाउपालिका	०	५५००	गाउँपालिका	गाउँपालिका
विपदका समयमा पठनपाठन निरन्तर गर्न आवश्यक तयारी गर्ने । सवै विद्यालयलाई शिक्षण सामाग्रीहरु सुरक्षित ठाउमा राख्न लगाउने ।	गाउपालिका	०	३०	गाउपालिका	गाउँपालिका
आपतकालिन शिक्षाका लागि आवश्यक सामाग्रीका लागि पूर्व भण्डारण गर्ने ।	गाउपालिका	०	३०	गाउँपालिका	गाउँपालिका
आपतकालिन सामाग्रीका आपुर्तिका लागि व्यवसायी संग अनुवन्ध करार सम्झौता गर्ने ।	गाउपालिका	०	३५	गाउँपालिका	गाउँपालिका
आपतकालिन अवस्थामा प्रतिकार्यका लागि चाहिने सामाग्रीहरु ,औजारहरु र	गाउपालिका	०	३५	गाउँपालिका	गाउँपालिका

प्रविधीहरु रणनितीक स्थानमा भण्डारण गर्ने ।					
राहतमा नगत वितरण गर्ने कार्यविधी तथा अरु आवश्यक तयारी गर्ने ।	गाउपालिका	०	३५	गाउँपालिका	गाउँपालिका
लजेष्टीक समुहसंग समनवय गरि सम्भावित जिल्लामा आपतकालिन शिक्षाका सामाग्रीहरु ढुवानी गर्न व्यवस्थ ागर्ने (१५ दिनको पुर्वअनुमान र सिजनल पछि पनी गर्ने)	गाउपालिका	०	३५	गाउँपालिका	गाउँपालिका
अस्थायी कक्षाको डिजाइन र कक्षा सञ्चालन कार्यविधी तयार गर्ने ।	गाउपालिका	०	३५	गाउँपालिका	गाउँपालिका
किटका वितरणको कार्यविधीको मापदण्ड र वितरण फरामहरु तयार गर्ने	गाउपालिका	०	३५	गाउँपालिका	गाउँपालिका
आपतकालिन अवस्थामा पठनपाठन सामाग्री (किताव,कलम,कापी र स्वअध्यन सामाग्रीहरु) वितरण सम्वन्धी कार्यविधी तयार गर्ने ।	गाउपालिका	०	३५	गाउँपालिका	गाउँपालिका
आपतकालिन शिक्षा सामाग्री वितरणको कार्यविधी र मापदण्ड तयार गर्ने ।	गाउपालिका	०	३५	गाउँपालिका	गाउँपालिका
संघ,प्रदेश,जिल्ला र स्थानिय तह शिक्षा समुह नेतृत्वलाई सञ्चारको लागि भरपर्दो प्रविधी ,औजारको व्यवस्था गर्ने । (स्याटलाईट फोन,ट्यापलेट,वायरलेस सेट आदि)	गाउपालिका	०	३५	गाउँपालिका	गाउँपालिका
आपतकालिन अवस्थामा चाहिने सामाग्री तत्काल खरिद गर्न सक्ने कानुनी व्यवस्था तथा कार्यविधी तयार गर्ने ।	गाउपालिका	०	३५	गाउँपालिका	गाउँपालिका
शिक्षक, कर्मचारी र विद्यार्थी					
भुकम्पीय सुरक्षा सम्वन्धी विद्याथीहरु र शिक्षकहरु लागि सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।	विद्यालयहरु	०	३५	गाउँपालिका	गाउँपालिका
विद्यालयमा आपतकालिन अवस्थाका लागि अभिमुखिकरण कार्यक्रम	विद्यालयहरु	०	३५	गाउँपालिका	गाउँपालिका

सञ्चालन गर्ने					

१.७.सामान्य पूर्व तयारी योजना कार्यान्वयन गर्न अनुगमन स्रोत्र व्यवस्थापन

अपुग पुरा गर्न स्थानीय सरकार तथा स्थानिय शिक्षा समुहका सदस्यहरुले सामान्य तवरले पुरा गर्न सकिने खालका विवरण तालिका ३ मा उल्लेख गरिएको छ । तत्काल पुरा गर्न सकिने अवस्था नदेखिएको हकमा सम्वन्धित संस्थाले आफनो माथिल्लो संघ र प्रदेशका साथै सम्वन्धित दाता संघ प्रस्तावना पेश गरि अनुरोध गर्न तथा विपद् हुना साथ तत्काल परिस्थितीको लेखाजोखा गरि सदस्यले आपसी समन्वय गरी वाह्यि सहयोग अपिल गर्ने रणनितीक योजना तय गरिएको छ ।

स्रोत व्यवस्थापन कार्यतालिका (तालिका ३.४ र ३.५ मा आधारित भएर भर्ने ।)

क्र. सं	आवश्यकताको विवरण	एकाइ	लक्ष्य अपुग आवश्यकता	सहयोगी निकाय र गैसस				समय सिमा	कैफियत
				पालिका	किर्डाक	हुरेन्डेक	आईएनएफ		
क	जनशक्ति								
१	तालिम प्राप्त उद्धारक, तालिम प्राप्त शिक्षक टोली		६०	६०	०	०	०	६ महिना भित्र	
२	क्षेती र आवश्यकता	वटा	६०	६०	०	०	०	६ महिना भित्र	
३	संकटकालिन कार्य	वटा	६०	६०	०	०	०	६ महिना भित्र	
ख	सामाग्री, प्रविधी								
१	ECD किट	वक्स	४०	४०	०	०	०	६ महिना भित्र	
२	शिक्षक किट	वक्स	१५०	१५०	०	०	०	६ महिना भित्र	
३	स्कुल किट		३०	३०	०	०	०	६ महिना	

								भित्र	
४	विद्यार्थी किट आधारभुत तह		४०००	४० ००	०	०	०	६ महिना भित्र	
५	विद्यार्थी किट माध्यामिक तह		१५००	१५० ०	०	०	०	६ महिना भित्र	
६	सवै तहका विद्यार्थी शिक्षक तथा सवै निकायका लागि दुरशिक्षा प्रविधी सेट		५५००	५५० ०	०	०	०	६ महिना भित्र	
७	किशोरी सेट		२०	२०	०	०	०	६ महिना भित्र	
८	अपाङ्गता भएका विद्यार्थीहरुका लागि				०	०	०	६ महिना भित्र	
९	मनोरन्जन किट		३०	३०	०	०	०	६ महिना भित्र	
१०	पाठ्यपुस्तक १ - ८		४०००	४० ००	०	०	०	६ महिना भित्र	
११	पाठ्यपुस्तक ९ - १२		१५००	१५० ०	०	०	०	६ महिना भित्र	
१२	आधारभुत भौतिक संरचना र सामाग्री		३०	३०	०	०	०	६ महिना भित्र	
१३	सुरक्षित खुल्ला स्थान		३०	३०	०	०	०	६ महिना भित्र	
१४	अस्थायी सिकाई केन्द्रका लागि निर्माण सामाग्री		३०	३०	०	०	०	६ महिना भित्र	

१५	कार्यालय कोठा		३०	३०	०	०	०	६ महिना भित्र	
१६	शौचालय	वलक	६०	६०	०	०	०	६ महिना भित्र	
१७	खानेपानी	धारा	६०	६०	०	०	०	६ महिना भित्र	
घ	लागत								
१	पुर्व यारीका लागि आवश्यक रकम	रु	९०००००००	९०००००००	०	०	०	६ महिना भित्र	
२	प्रतिकार्यका लागि आवश्यक रकम	रु	७०००००००	७०००००००	०	०	०	६ महिना भित्र	
ङ	सस्थागत संरचना								
	विपद् व्यवस्थापन समिती	वटा	९	९	०	०	०	६ महिना भित्र	
	उद्धार टोली	वटा	९	९	०	०	०	६ महिना भित्र	
	अन्य कार्यदल	वटा	९	९	०	०	०	६ महिना भित्र	

अपुग स्रोत साधन क्षमताको परिपुर्ति देहाय वमोजिम गरिनेछ ।

१.पालिकाको षियगत कार्यक्रम तथा वजेट विनियोजन गर्ने ।

२. भैपरी आएमा शिक्षा मनत्रालय ,शिक्षा तथा मानवस्रोत्र विकास केन्द्र, अन्य प्रयोजनका लागि छुट्याईएको स्रोतसाधन विजियोजित वजेट आपतकालिन योजनामा उपयोग गर्न रकमान्तर गर्ने ।

३. प्राधिकरण मार्फत विपद व्यवस्थापन कोषको रकम निकाशा गरि आवश्यक सामाग्री,प्रविधी र अन्य स्रोत साधन खरिद गरि भण्डारण गर्ने र उपयोग गर्ने ।

४. प्राधिकरण संग समनवय गरि शिक्षा तथा मानव स्रोतसाधन विकास केन्द्रले विपद् अवधिमा आवश्यक परेमा शिक्षा क्षेत्रको लागि सामाग्री ,औजार, सेवा तत्काल खरिद गर्न वा भाडामालिन उपयूक्त आपुर्तिकर्ता र उद्योग व्यवसायी संग प्रचलित कानुन वमोजिम अनुवन्ध करार गर्ने ।

५.यूनिसेफ, सेभद चिलडेनले आवश्यकता परिपुर्तिका लागि स्रोतसाधन जुटाउन पहल गर्ने ।

६.समुहका अनय सदस्यले स्रोतसाधन जुटाउन पहल गर्ने ।

७. प्रदेश तथा स्थानिय तहमा क्षमता वढाउन पहल गर्ने ।

८. तालिम ,अभ्यास गरी उपलव्ध जनशक्तिको दक्षता अभिवृद्धि गर्ने ।

१.८ भूकम्पको प्रतिकार्य योजना

माथि प्रस्तुत गरिएको परिदृश्यको आधारमा स्थानिय शिक्षा समूहले भुकम्प प्रतिकार्य योजना र प्रक्रिया तालिका ३.७ मा समावेश गरिएको छ ।

तालिका ३.५ भुकम्पको लागि प्रतिकार्य योजना

समय अवधी	कियाकलाप	स्थान	जिम्मेवार निकाय	वजेट
०-१२,१२-२४,२४-४८,४८-७२ (घण्टा परिदृश्य)				
विद्यालय संचालन भएको समयमा भुकम्प आएमा	विद्यार्थीको उद्धार गर्ने र सवैलाई पुर्व निधारित एसेम्वली क्षेत्रमा जम्मा गर्ने । यी स्थानिय तहका क्रियाकलाप वा संघका क्रियाकलापहुन उललेख गर्ने	विद्यालय परिसरमा छुट्याईएको सुरक्षित स्थानमा	प्रधानाध्यापक , विपद् व्यवस्थापन सर्म्पक शिक्षक	६०००००
भुकम्प गई सके पछि	संघिय समुहको सहायता आवश्यकता पर्ने क्षेत्र र परिमाण आँकलन गर्ने ।	विद्यालय परिसरमा छुट्याईएको सुरक्षित स्थानमा	प्रधानाध्यापक , विपद् व्यवस्थापन सर्म्पक शिक्षक	२००००००
समुहको वैठक को विश्लेषण र प्रारम्भिक नतिजा प्राप्ती	समुहको वैठक वसी अवस्था विश्लेषण गर्ने ।	विद्यालय परिसरमा छुट्याईएको सुरक्षित स्थानमा	प्रधानाध्यापक , विपद् व्यवस्थापन सर्म्पक शिक्षक	१००००००

विपद्को समयमा	तत्काल उद्धार राहतका लागि स्थानिय ,जिल्ला तथा प्रदेश समुह परिचालन गर्न सहजिकरण र समन्वय गर्ने ।	विपदको प्रभावित क्षेत्र	गाँउपालिका	२००००००
विपद पश्चात	इराटोली परिचालन गर्न तयार गर्ने	विद्यालयको अन्य क्षेत्र	गाँउपालिका	५०००००
विपद्को समयमा	विद्युतिय आदि आगलागि हुने स्रोत्र वन्ध गर्ने ।	विपदको प्रभावित क्षेत्र	गाउपालिका	०
विपद पश्चात	थप उद्धार आवश्यक भएमा सुरक्षा निकाय, स्थानिय विपद व्यवस्थापन समिती वडा स्वयम सेविकालाई खवर गर्ने ।	विपदको प्रभावित क्षेत्र	गाँउपालिका	२०००००
पुनर्लाभको समयमा	विद्यार्थीलाई सुरक्षित साथ घर र अभिभावकको जिम्मा पठाउने	घर	विद्यालय	३०००००
विद्यालय चलेको वा नचलेको अवस्थामा	विद्यालयको कक्षाकोठा वा परिसरमा क्षेतीको अवलोकन गर्ने । आपतकालिन वैठक वस्ने ।	विद्यालय भवन र परिसर	विद्यालय व्यवस्थापन सर्म्पक शिक्षक	२०००००
भुकम्प गईसके पछि	कार्यदल सक्रिय वनाउने	गाउ,टोल स्थानिय तह	पालिका र साझेदार संघ सस्था	३०००००
भुकम्पको वारे	विद्यालय,समुदाय, स्थानिय तह र जिल्लावाट जानकारी लिने	गाउ,टोल स्थानिय तह	पालिका र साझेदार संघ सस्था	८००००
सम्वन्धित पालिकाले	खोज तथा उद्धार कार्यको अनुगमन गर्ने ।	गाउ,टोल स्थानिय तह	पालिका र साझेदार संघ सस्था	३०००००
विद्यालय व्यवस्थापन समिती र गाउटोलका	खोज तथा उद्धार कार्यको समन्वय गर्ने ।	गाउ,टोल स्थानिय तह	पालिका र साझेदार संघ सस्था	८००००

अभिभावक				
पालिका र प्रहरी निकाय	अवस्था विश्लेषण गरि प्रतिवेदन गर्ने	गाउ,टोल स्थानिय तह	पालिका र साझेदार संघ सस्था	३०००००
उद्धारकर्ता टोली र राजनितीक दल र प्रहरी टोलि	स्थानिय तहवाट माग भए प्रभावित क्षेत्रमा भ्रमण गर्ने	गाउ,टोल स्थानिय तह	पालिका र साझेदार संघ सस्था	१६००००
७२ घण्टा २ हप्ता				
विपत प्रतिकार्यको	लेखाजोखावाट प्राप्त जानकारी विश्लेषण गर्ने	गाउ,टोल स्थानिय तह	पालिका र साझेदार संघ सस्था	५००००० ०
स्थानिय तह	साहायता आवश्यकता पतालगाउने	गाउ,टोल स्थानिय तह	पालिका र साझेदार संघ सस्था	४००००० ०
स्थानिय तह	तत्काल सहयोगको योजना वनाउने	गाउ,टोल स्थानिय तह	पालिका र साझेदार संघ सस्था	१००००००
स्थानिय तह	अन्य सस्था संग समन्वय गर्ने	गाउ,टोल स्थानिय तह	पालिका र साझेदार संघ सस्था	२००००००
स्थानिय तह	कामको प्रतिवेदन र अवस्थाको वारेमा सार्वजनिक जानकारी गराउने	गाउ,टोल स्थानिय तह	पालिका र साझेदार संघ सस्था	१००००० ०
पालिका	पठनपाठन कार्य सुचारु गर्न तयारी गर्ने ।	गाउ,टोल स्थानिय तह	पालिका र साझेदार संघ सस्था	५००००० ०
पालिका	जनशक्ति तथा सामाग्री सम्वन्धी विद्यालय स्थायी क्याम्पमा पठाउने	गाउ,टोल स्थानिय तह	पालिका र साझेदार संघ सस्था	२००००००
पालिका र शिक्षा शाखावाट	स्थानिय रहनसहन सम्मान गर्न र धर्मान्तरण नगर्न सवै लाई जानकारी गराउने	गाउ,टोल स्थानिय तह	पालिका र साझेदार संघ सस्था	९००००० ०

दुई हप्ता देखि ४ हप्ता सम्म				
पालिकावाट	विद्यालय संचालन गर्न स्थानिय तह र विद्यालयलाई सहयोग गर्ने	गाउ,टोल स्थानिय तह	पालिका र साझेदार संघ सस्था	४००००० ०
पालिकावाट	अस्थायी कक्षा, इसिडी र अन्य शैक्षिक क्रियाकलाप संचालन गर्न सहयोग गर्ने ।	गाउ,टोल स्थानिय तह	पालिका र साझेदार संघ सस्था	३००००००
पालिकावाट	आवश्यक भए अनलाईन कक्षा संचालन गर्ने	गाउ,टोल स्थानिय तह	पालिका र साझेदार संघ सस्था	३०००००
पालिकावाट	अनुगमन तथा मुल्याकंनको आँकलन विश्लेषण गर्ने ।	गाउ,टोल स्थानिय तह	पालिका र साझेदार संघ सस्था	५००००० ०
पालिका र साझेदार संघ सस्थावाट	आवश्यक भएमा स्थानिय तह विद्यालयमा नगद सामाग्री प्रवाह गर्ने	गाउ,टोल स्थानिय तह	पालिका र साझेदार संघ सस्था	४००००० ०
पाकिवाट	जनशक्ति अपुग भएमा शिक्षक तथा अन्य सहकर्मी पठाउने	गाउ,टोल स्थानिय तह	पालिका र साझेदार संघ सस्था	६००००००
पालिकावाट	स्थानिय रहनसहन सम्मान गर्न र धर्मान्तरण नगर्न सवै लाई जानकारी गराउने	गाउ,टोल स्थानिय तह	पालिका र साझेदार संघ सस्था	१००००००
१ महिना देखि ३ महिना सम्म				
पालिकावाट	अस्थायी कक्षा र इसिडी चलाउन सहयोग गर्ने	गाउ,टोल स्थानिय तह	पालिका र साझेदार संघ सस्था	४००००० ०
पालिका, संघ सरकार र प्रदेश सरकार वाट र अन्य संघ सस्था	सुचना संकलन, विश्लेषण र प्रकाशन गर्न सहयोग गर्ने ।	गाउ,टोल स्थानिय तह	पालिका र साझेदार संघ सस्था	२००००००
पालिकाले	विपद पश्चातको पुन : निर्माण आवश्यकता मुल्याङ्कन गर्न सहयोग गर्ने ।	गाउ,टोल स्थानिय तह	पालिका र साझेदार संघ सस्था	८००००० ०

१.९ भूकम्पको प्रतिकार्य अवधिमा शिक्षा निरन्तरता योजना

समय अवधी	कियाकलाप	स्थान	जिम्मेवार निकाय	वजेट
० देखि २ हप्ता				
१	अस्थायी सिकाई केन्द्रको व्यवस्थापन गर्ने ।	विद्यालयमा	पालिका र साझेदार निकाय	६०००००
२	सिकाई निरन्तरताका लागि आवश्यक पाठ्य सामाग्रीहरु र उपकरणहरु व्यवस्थापन गर्ने ।	स्थानिय तहमा	पालिका र साझेदार निकाय	१००००० ०
३	आवश्यक भएमा अनलाईन कक्षा संचालन गर्ने ।	शिक्षक र शिक्षा शाखा र साझेदार निकायहरु	पालिका र साझेदार निकाय	५०००००
४	अनुगमन तथा स्थिती विश्लेषण गर्ने	शिक्षक र शिक्षा शाखा र साझेदार निकायहरु	पालिका र साझेदार निकाय	२०००००
५	अभिभावक शिक्षा कार्यक्रम संचालन गर्ने । घरमै वसि स्वअययन गरी सिकाई निरन्तरताका लागि सहयोग गर्ने ।	शिक्षक र शिक्षा शाखा र साझेदार निकायहरु	पालिका र साझेदार निकाय	७०००००
६	शिक्षाद्धार घुम्ती कक्षा संचालन गर्ने ।	शिक्षक र शिक्षा शाखा र साझेदार निकायहरु	पालिका र साझेदार निकाय	३०००००
७	टेलिफोनवाट सिकाई कक्षा संचालन गर्ने ।	शिक्षक र शिक्षा शाखा र साझेदार निकायहरु	पालिका र साझेदार निकाय	५०००००

१.१०. भूकम्पको अनपेक्षित विपद् परिस्थितीमा भैपरि योजना

परिदृश्यमा आँकलन गरेको भन्दा विकराल अवस्था आएमा त्यसको सामना गर्न देहाएको वमोजिमका कार्यहरु गरिनेछ ।

तालिका ३.७ भुकम्पको लागि भैपरी योजना

समय अवधी	कियाकलाप	स्थान	जिम्मेवार निकाय	वजेट
० देखि ३ महिना	जनशक्ति परिचालन	स्थानिय तह	स्थानिय तह र संघ सस्थाहरु	५०००००
	स्रोत र साधन परिचालन	स्थानिय तह	स्थानिय तह र संघ सस्थाहरु	१००००००
	थप समन्वय गरेर सिकाई निरन्तरता	स्थानिय तह	स्थानिय तह र संघ सस्थाहरु	१२०००००
	अनुगमन तथा अवस्था विश्लेषण	स्थानिय तह	स्थानिय तह र संघ सस्थाहरु	४०००००

१.११. भूकम्पको प्रतिकार्यमा लैङ्गिक, सामाजिक एवम समावेशिता र अपाङ्गता भएका विशिष्ट व्यक्तिहरुको सम्वोधन गर्ने क्रियाकलापहरु र रणनितीहरु

तालिका नं ३.८ भुकम्पको अवस्थामा विशिष्ट आवश्यकताका लागी योजना

कियाकलाप	स्थान	जिम्मेवार निकाय	वजेट
अपाङ्गमैती भौतिक संरचना निर्माण	पालिका र साझेदार संस्थाको निकाय	पालिका र साझेदार संस्थाको सहयोग	५००००००
अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुका लागि सिकाई वातावरण तयार	पालिकार साझेदार निकाय	पालिका र साझेदार संस्थाको सहयोग	४०००००
अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुका लागि शैक्षिक पाठ्यसामाग्री	पालिकार साझेदार निकाय	पालिका र साझेदार संस्थाको सहयोग	२०००००
अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुका लागि सहज पहुँच	पालिकार साझेदार निकाय	पालिका र साझेदार संस्थाको सहयोग	२५००००
सिमान्तकृत, पहुँच भन्दा वाहिर रहेका वाल वालिका लागि शिक्षण सिकाई सामाग्री तथा सिकाई केन्द्रमा पहुँच	पालिकार साझेदार निकाय	पालिका र साझेदार संस्थाको सहयोग	७०००००

१२.संञ्चार तथा पैरवी योजना

१. पूर्व तयारीको चरणमा संचार तथा पैरवी

कियाकलाप	स्थान	जिम्मेवार निकाय	वजेट
भुकम्पीय सुरक्षा सम्वन्धि सन्देश तथा कार्यक्रम निमार्ण र प्रकाशन प्रसारण गर्ने ।	रेडिया र एफएमहरु	पालिका र साझेदार निकाय	३०००00
	टेलिभिजन		
	प्रिन्ट मेडिया		
	अनलाईन र सामाजिक संजाल		
विपद् जोखि न्यूनिकरण तथा व्यवस्थापन सम्वन्धि सन्देश तथा कार्यक्रम निमार्ण र प्रकाशन प्रसारण गर्ने ।	रेडियो	पालिका र साझेदार संस्थाको सहयोग	२०००००
शिक्षा लगाएतका सामाजिक विषयमा केन्द्रीत सञ्चारमूलक गतिविधिमा विपद् व्यवस्थापनको विषय समेटने	सामाजिक सञ्जाल	पालिका र साझेदार संस्थाको सहयोग	२०००००
जनचेतनामूलक कार्यक्रम संचालन गर्ने ।	सामाजिक सञ्जाल	पालिका र साझेदार संस्थाको सहयोग	३०००००

२. आपतकालिन समयमा सञ्चार तथा पैरवी

समय अवधी	कियाकलाप	स्थान	जिम्मेवार निकाय	वजेट
० देखि १२,२४,४८ घण्टा	आपतकालिन अवस्था वारेमा सञ्चार माध्यमवाट जानकारी दिने	विपद् प्रभावित क्षेत्रमा	पालिका र साझेदार संस्थाको सहयोग ।	१५००००

	क) भुकम्प र पराकम्पन वारे ख) खुल्ला स्थान र भेलाहुने वारे ग) घाइतेको अवस्था र उद्धारको वारे घ) अस्पताल र स्वास्थ्य केन्द्रवारे			
७२ घण्टा देखि २ हप्ता सम्म	आपतकालिन अवस्था वारेमा सञ्चार माध्यमवाट जानकारी दिने क) भुकम्प र पराकम्पन वारे ख) अस्थायीवास र खानाको प्रवन्धवारे ग) राहत व्यवस्थापन वारे	विपद् प्रभावित क्षेत्रमा	पालिका र साझेदार संस्थाको सहयोग	२०००००
२ हप्ता देखि ४ हप्ता सम्म	आपतकालिन अवस्था वारेमा सञ्चार माध्यमवाट जानकारी	विपद् प्रभावित क्षेत्रमा	पालिका र साझेदार संस्थाको सहयोग	२५००००

	दिने क) भुकम्प र पराकम्पन वारे ख) राहत व्यवस्थापन वारे ग) शिक्षा निरन्तरता वारे			
१ महिना देखि ३	आपतकालिन अवस्था वारेमा सञ्चार माध्यमवाट जानकारी दिने क) भुकम्प र पराकम्पन वारे ख) शिक्षा निरन्तरता वारे ग) शिग्रपुनस्थापना वारे	विपद् प्रभावित क्षेत्रमा	पालिका र साझेदार संस्थाको सहयोग	३०००००

परिदृश्य २ महामारी परिदृश्य पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना

२.१ महामारीको परिदृश्य

कर्णालीमा प्लेग ,विफर ,हैजा, झाडापखाला ,रुघाखोकी ,ठेउला र ज्वरोको महामारी थियो । धेरै जसो महामारी अति विकठ ठाँउहरुमा केन्द्रित थियो । १९५१ मा ठुलौ हैजा फैलिएको थियो जुन एक सय वर्ष पछि सम्म महामारी चलिरहयो ।

कर्णाली प्रदेशमा हाल सम्मकै भयानक मशामारी १९७५ सालको पुस माघ महिनामा फैलिएको ज्वरोखोकी हो । यस वखत मानिसलार्य ५ दखि १० घण्टामा उच्च ज्वरो लागेर भकाभक मर्थ्ये । त्यती वेला धेरै गाउमा मानिसहरु रितै भएका थिए । त्यो समय पहिलो विश्वयुद्धको अवधी र सन १९१८ मा फैलिएको स्प्यानिश विश्वव्यापी महामारीको समयसंग मिल्छ ।

२०३४ सालमा विफ रोग उन्मूलन हुनु अघि कणाीली प्रदेशमा पटकपटक स्थानिय प्रकोप फैलिइरहन्थ्यो । स्थानिय भाषमा गेडा आउने रोग भनिने यसको २०१४ सालमा महामारी थियो । कर्णलीमा २०२९ देखि विफर उन्मूलन कार्यक्रम संञ्चालन भयो । यसैगरि कणलीका वुढापाखामा डरलाग्दो गरि देखिएको महामारि कालामात रोग हो । हनहनसी ज्वरो आउने ,टाउको वेसरी दुख्ने ,जिव्रो कालो हुने विरामी निष्लोट वनेर मर्ने यस रोग २०२० को मध्य सम्म धेरै मान्छे मारेको थियो ।

२०३४ साल तिर हुम्लाको दक्षिणी भाक मकै ,तुम्च र श्रीनगर तिर हैजा र औलो संगै फैलिएको थियो । २०४५ सालतिर भोट क्षेत्रको क्रिमी र लीमीमा पनि २०७१ सालमा जाजरकोटमा फैलिएको इन्फ्लुएन्जा महामारी अहिलेको कोरना जस्तै थियो । २०७१ सालमै सुर्खेतमै आएको वाढीले ९ सय ७० जना घरपरिवार विस्थापित गराएको थियो । यसमा २४ जनाको ज्यान गएको थियो भने ९१ जना वेपत्ता भएका थिए । हालै नेपालमा देखिएको डेङ्गुवाट ७१९ जना विरामी भएका छन भने धनगडी, काठमाण्डौ र प्यूठानमा गरि २७ जना हैजाका विरामीहर देखिएका छन । ललितपुरका इनारको पानीमा हैजाका किटाणु देखिएको पाइयो ।

२.२. परिदृश्य २ घटना विवरण

विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना लागि माहामारी तथा ठुलो विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना संघ, प्रदेश, जिल्ला र पालिकाको शिक्षा कलस्टरले वनाउनु पर्ने भएकोले स्थानिय तह शिक्षा समुहले मध्यम स्तरको विपद् सामाना गर्ने पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना वनाउनका लागी मध्यम स्तरको विपदको परिदृश्यको आधारमा शिक्षा क्षेत्रको विभिन्न विभिन्न पक्षमा आवश्यक पर्ने क्षमताको आाकलन गरिएको छ । उक्त आँकलन अनुसार आवश्यकता कलस्टरमा के कस्तो क्षमता छ भनि लेखाजोखा गरिएको छ । आवश्यक पर्ने र अहिले कलस्टरमा रहेको क्षमताको तुलनात्मक विश्लेषण गरी विभिन्न पक्षमा अपुग क्षमताको पहिचाहन गरिएको छ । अपुग क्षमताको परिपूर्ति गरि समुहको क्षमता र दक्षता हासिल गर्ने रणनिती सहित समुहको पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका लागि भैपरि आउने योजना तयार तयार गरिएको छ कोभिड १९ को कारण लकडाउन भई शैक्षिक, आर्थिक र मानविय क्षेति हुन पुग्यो । मनोसामाजिक असर लगाएत विद्यालयको पठनपाठन अवरुद्ध हुन गइ शैक्षिक शत्र पुरा हुन सकेन । स्वास्थ्य सरसफाई , जनचेतनाको अभावमा संक्रमण दर वढन गई मृत्यूदर वढ्यो । विश्वभर

फैलिएको कोभिड १९ ले कर्णाली प्रदेश लगाएतका सवै जिल्ला र यस नरहरी नाथ गाँउपालिकापनि अछुतो रहेन । ,

वि.स.२०७६ साल चैत्र महिना देखि देशभर लगडाउन भयो त्यस पछि यस सान्नी त्रिवेणी गाउपालिकाको शिक्षा क्षेत्रमा प्रभाव पर्न गयो ।

- ३० वटा संस्थागत विद्यालयहरुको पठनपाठन वन्द भयो ।
- २ वटा विद्यालयहरुमा क्वारेन्टिनको व्यवस्था गरिएको थियो ।
- सम्पुर्ण आर्थिक क्रियाकलापहरु वन्द भएका थिए ।
- स्थानिय तहहरुले र अन्य संघसस्थाहरुले राहत सामाग्रिहररु वितरण गर्नु परेको थियो ।
- शिक्षक , विद्यार्थि, कर्मचारि र अभिभावकहरु संक्रमित हुनुभएको थियो

२.३.महामारीवाट शिक्षा क्षेत्रमा परेको प्रभाव

कोभिड १९ वाट सान्नी त्रीवेणी अन्तर्गतका सामुदायिक र संस्थागत विद्यालयहरुको शिक्षा क्षेत्रमा विकराल समस्या देखा पर्न गयो । नियमित कक्षा संचालन हुननसक्नु, सिकाई सहजिकरणमा कठिनाई, शिक्षक, विद्यार्थिमा मनोसामाजिक समस्या, सिकाई उपलब्धि न्यून हुन पुग्यो । नियमित शैक्षिक क्रियाकलाप संचालन हुननसक्दा विद्यालयमा परिक्षा संचालन एवं मुल्यांकन गर्न कठिनाइ भयो । विद्यार्थिको कक्षा छाड्ने दर वढ्यो । विपद प्रतिकार्यमा वालवालिकालाई घरमै पढाउन स्वअध्यन सामाग्रीहरु र शैक्षिक सामागीहरु घरमै पठाई व्यवस्थापन गरिएको थियो । अभिभवक ,शिक्षक, वालवालिकाहरुलाई मनोसामाजिक सहयोग उपलव्ध गराउनु परेको थियो र क्वारेनटाइन राखेको विद्यालयमा डिसइन्फेक्सन गराई विद्यालय लामो समय पछि संचालनमा ल्याउनु पर्‍यो ।

माहामारी शिक्षा क्षेत्रमा पारेको असरहरु :

- विद्यालय बन्द हुन गई पठनपाठन क्रियाकलाप अवरुद्ध हुन पुग्यो ।
- शिक्षक , विद्यार्थि र अभिभावकमा मनोसामाजिक असर ।
- शिक्षक , विद्यार्थि र अभिभावकमा कोभिड संक्रमण ।
- प्रत्यक्षरुपमा शिक्षण सिकाई क्रियाकलाप संचालन गर्न नसक्दा सिकाई उपलब्धि न्यून हुनु ।
- सामाजिक कुरुति , दुर्व्यसनि र असामाजिक कार्यमा वढवा एवं आार्थिक संकट उत्तपन्न हुनु ।
- विद्यालयमा शैक्षिक क्यालन्डर अनुरुप सिकाई सहजिकरण हुननसक्दा पाठ्यक्रमले निर्धारण गरे वमोजिम उद्देश्य पुरानहुनु ।

२.४.माहामारी प्रतिकार्य रणनिती

संघिय शिक्षा समुहले शिक्षा क्षेत्रको पूर्वतयारी र प्रतिकार्यमा नेतृत्व गर्ने छ र समग्र विपद् पूर्वतयारी र प्रतिकार्यमा योगदान गर्ने छ । राष्ट्रिय , प्रदेश तथा स्थानिय तहमा शिक्षा विपद् पूर्वतयारी योजना र प्रतिकार्य योजनाका उद्देश्य संग तालमेल गरि लागु गरिने छ । समुहको प्रमुख प्रथामिकता विपद् प्रभावित विद्यालय उमेरका सवै वालवालिका ,किशार किशोरीको पठनपाठन र सिकाई निरन्तर गर्नुहुनेछ । विपद् पूर्वतयारी र प्रतिकार्यका लागि शिक्षा समुहले संञ्चालन कार्य विधी २०७९ वमोजिम शिक्षा तथा मानवियस्रोत विकास केन्द्रको नेतृत्वमा संघिय शिक्षासमुह परिचालन हुनेछ । यस सिलशिलामा सान्नी त्रीवेणी गाँउपालिकाको शिक्षा समुह र अन्य विषयगत क्षेत्रको समुह संघ आवश्यक समन्वय र तालमेल गरी कार्यसंचालन गरिनेछ । सान्नी त्रीवेणी गाँउपालिका शिक्षा समुहका प्रमुख रणनितीक क्रियाकलापहरु निम्न वमोजिम हुनेछ ।

१.महामारी वाट प्रभावित विद्यालयको दृत लेखाजोखा गरी क्षेतीको मूल्याङ्क गर्ने र विद्यालयलाई सुरक्षित र असुरक्षित गरी छुट्याउने ।

२. वैकल्पिक माध्यमवाट सिकाई सहजिकरण गर्न चाहिने शैक्षिक सामाग्रीहरु लेखाजोखा गर्ने ।

३.सुरक्षित स्थानमा आवश्यक सेवा सुविधा सहितको कोभिड संक्रमित भएका वालवालिका र अन्य वावालिका समेतलाई उपयूक्त हुने गरि अस्थाई कक्षाकोठा (अस्थायी सिकाई केन्द्र एवम अनलाईन सिकाई केन्द्र तथा भरचुअल कक्षा) स्थापन गर्ने ।

४ आपतकालिन शैक्षिक सामाग्री वितरण गर्ने ।

५.शिक्षक तथा सहजकर्तालाई आवश्यक अनुशिक्षण र परार्मश प्रदान गर्ने ।

६.विद्याल र पठनपाठन संञ्चालन गर्न समुदाय परिचालन गर्ने ।

७.शिक्षा क्षेत्रको मानविय साहायता , आपतकालिन पठनपाठन र सिकाई सञ्चालनमा अनतराष्ट्रिय न्यूनतम मापदण्ड पालना गर्ने गराउने ।

८. प्रभावित परिवारहरुको मानविय आवश्यकता परिपूर्तिका साथै वालवालिकाको संरक्षण, सरसफाई,सरसमान, आश्रय ,स्वास्थ्य र पोषण जस्ता सरोकारका सवाल सम्वोधन गर्न सम्वन्धित कलस्टर संग समन्वय र सहकार्य गर्ने ।

९. कोभिड १९ समय अवधी पश्चात गर्नु पर्ने क्रियाकलापहरु सावाधानीक तरिकाले योजना निमार्ण गर्ने ।

१०.मानविय साहायता परिचालन र शैक्षिक सामाग्री आपूर्ति गर्दा यथोचित रुपमा सामाग्री, प्रविधी तथा उपायहरु अवलम्वन गर्ने ।

११. सुरक्षित आवास (आइसोलेसन र क्वारेन्टिनको व्यवस्था गर्ने ।

१२. सिकाइ सहजिकरणका वैकल्पिक विधिहरु (टोल सिकाइ ,परियोजना कार्य, आधुनिक प्रविधिको प्रयोग) प्रयोग गर्ने ।

२.५.माहामारी सामना गर्न आवश्यक विद्यमान क्षमता विश्लेषण

तालिका नं ३.१. आवश्यकताको विवरण (कोभिड १९ परिदृश्यका लागि)

क.सं	आवश्यकताको विवरण	एकाइ	परिमाण		कैफियत
			न्यून	अधिकतम	
क	जनशक्ति	संख्या			मापदण्ड अनुसार
१	तालिम प्राप्त उद्धारक शिक्षक टोली	संख्या	३०	३०	स्वास्थ्य तथा अरु कलष्टर संग समाजस्यता कायम राखी राष्ट्रिय मापदण्ड अनुसार
२	क्षेती र आवश्यकता मूल्याङ्कन गर्नका लागि दक्ष टोली इरा	संख्या	३०	३०	राष्ट्रिय मापदण्ड अनुसार
३	हरेक विद्यालयमा संकटकालिन कार्य गर्नका लागि सहयोगी टोली	संख्या	३०	३०	राष्ट्रिय मापदण्ड अनुसार
४	मनोसामाजिक परार्मश सेवा	पटक	३०	३०	तालिम प्रापत व्यक्तिवाट
ख	सामाग्री तथा प्रविधी औजार				
क.सं	आवश्यकताको विवरण	एकाई	परिमाण		कैफियत
१	सवै तहका विद्यार्थी शिक्षक तथा सवै निकायका लागि	संख्या	४०००	५५००	राष्ट्रिय मापदण्ड अनुसार
२	दुरशिक्षा प्रविधी सेट	संख्या	३०	३५	राष्ट्रिय मापदण्ड अनुसार
३	अपाङ्गता भएका विद्यार्थीहरुका लागि	संख्या	३०	३५	राष्ट्रिय मापदण्ड अनुसार
४	मनोरन्जन किट	संख्या	३०	३५	राष्ट्रिय मापदण्ड अनुसार
५	पाठ्यपुस्तक १ - ८	संख्या	४०००	४५००	राष्ट्रिय मापदण्ड अनुसार
६	पाठ्यपुस्तक ९ - १२	संख्या	१५००	२०००	राष्ट्रिय मापदण्ड अनुसार
ग	आधारभुत भौतिक संरचना र सामाग्री				राष्ट्रिय मापदण्ड अनुसार
१	सुरक्षित खुल्ला स्थान	वटा	३०	३५	राष्ट्रिय मापदण्ड अनुसार
२	अस्थायी सिकाई केन्द्रका	संख्या	३०	३५	राष्ट्रिय मापदण्ड अनुसार

	लागि निर्माण सामाग्री				
३	क्वारेनटाइन निमार्ण तथा आइसोलेसन सेन्टर	संख्या	०	८	राष्ट्रिय मापदण्ड अनुसार
४	शौचालय	संख्या	३०	४९	राष्ट्रिय मापदण्ड अनुसार
५	खानेपानी	संख्या	३०	४९	राष्ट्रिय मापदण्ड अनुसार
६	ज्वरो नाप्ने थर्ममिटर	सेट	३०	४९	विद्यालयमा
७	माक्स , सावुन र सेनिटाईजर	सेट	४०००	५५००	कम्तीमा ३ महिनाको लागि
घ	लागत रकम	रु	३० लाख	६० लाख	
ङ	सस्थागत संरचना				
१	माहामारी व्यवस्थापन तथा हेल्थ डेक्स समिती पालिका	समिती	१	१	राष्ट्रिय मापदण्ड अनुसार
२	वडा स्तरिय	समिती	८	९	राष्ट्रिय मापदण्ड अनुसार
३	उद्धार टोली	संख्या	९	९	राष्ट्रिय मापदण्ड अनुसार
४	अन्य कार्यदल	संख्या	९	९	राष्ट्रिय मापदण्ड अनुसार

ख) उपलव्ध र अपुग क्षमता : माहामारी कोभिड १९ को सामाना गर्न उपलव्ध क्षमता र अपुग क्षमता विवरण तालिका ३.४ मा तुलनतमक विश्लेषण गरिएको छ । परिच्छेदमा (तालिका २.२ र २.३) उल्लेखित जनशक्ति परिचालन परिचालन गर्न सक्ने विश्वास गरिएको छ । उक्त जनशक्तिलाई आवश्यकता अनुसार थप तालिम तथा नमुना अभ्यास गर्न सकिने छ । परिदृश्यमा समावेश गरिएको विपद्को सामाना गर्न चाहिने जनशक्ति तथा अन्य आवश्यकताको विवरण सम्वन्धीत प्रदेश समुहको योजनावाट उपलव्ध भए पछि परिमार्जन गर्न सकिने छ । पठनपाठन सुचारु गर्न एक स्थानिय तह एंवम प्रदेशको जनशक्ति अर्कोमा लैजान नसक्ने (किन भने कम प्रभाव परेका विद्यालय वा पालिकालाई सुचारु नगरे पनि अन्य पालिकामा) विद्यालय चलिरहेको हुदा प्रदेश तथा संघवाट सम्वन्धीत स्थानिय तहमा जनशक्तिलाई तालिम तथा अन्य उपाय गरि आवश्यक थप जनशक्ति तयार गर्नु पर्ने हुन्छ । आवश्यक पर्ने उपकरण ,प्रविधी र सामाग्री उक्त प्रदेश वाट अर्को प्रदेश र एक स्थानिय तहवाट अर्को स्थानिय तहमा परिचालन गर्न सकिन्छ । तर्सथ अनुमान गरिए भन्दा कम

उपलव्धता पनि व्यवस्थापन गर्न सकिने सम्भावना हुन्छ । तर योजना कार्यन्वयन गर्दा अधिकतम तयारीलाई प्रथामिकता दिनु पर्दछ ।

तालिका ३.२ विद्यामान स्थितीमा महाममरी कोभिड १९ प्रतिकार्य गर्न अपुग हुने क्षमताको शारासं

क.सं	आवश्यकताको विवरण	एकाइ	आवश्यक परिमाण	उपलव्ध परिमाण				सामाग्री रहेको स्थान	अपु परि
				संघिय तह	प्रदेश तह	स्थानिय तह	जम्मा		
क	जनशक्ति								
१	तालिम प्राप्त उद्धारक शिक्षक टोली	संख्या	३५	३५	०	०	३५		३५
२	क्षेती र आवश्यकता मूल्याङ्कन गर्नका लागि दक्ष टोली इरा	संख्या	३५	३५	०	०	३५		३५
३	हरेक विद्यालयमा संकटकालिन कार्य गर्नका लागि सहयोगी टोली	संख्या	३५	३५	०	०	३५		३५
४	मनोसामाजिक परार्मश सेवा	संख्या	३५	३५	०	०	३५		३५
ख	सामाग्री प्रविधी औजार								
१	ECD किट	संख्या	४०	४०	०	०	४०		४०
२	स्कुल किट	संख्या	३०	३०	०	०	३०		३०
३	शिक्षक किट	संख्या	१५०	१५०	०	०	१५०		१५
४	विद्यार्थी किट वैकल्पिक शिक्षण सामाग्रीहरु	संख्या	५५००	५५००	०	०	५५००		५५

५	अपाङ्गता भएक व्यक्तिहरुका लागि सामाग्रीहरु	संख्या	१५०	१५०	०	०	१५०		१५
६	सरसफाईका सामाग्रीहरु (माक्स,सावुन र सेनिटाईजर)	संख्या	२५००	२५००	०	०	२५००		२५
ग	लागत								
१	प्रतिकार्यका लागि आवश्यक रकम	रु	१००००००	१००००००	०	०			१०
घ	सस्थागत								
१	माहामारी व्यवस्थापन तथा हेल्थ डेक्स समिती पालिका	समिती	१	१	०	०	१		१
२	वडा स्तरिय	समिती	८	८	०	०	८		८
३	उद्धार टोली	संख्या	९	९	०	०	९		९
४	अन्य कार्यदल	संख्या	९	९	०	०	९		९

२.६. माहामारी परिदृश्यका लागि शिक्षा क्षेत्रको पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना

ताालिका ३.४. आधारभुत तथा पूर्व तयारी कार्य योजना

अपुग क्षमता पुरा गर्न स्थिानिय सरकार तथा स्थिानीय शिक्षा समुहका सदस्यहरुले सामान्य तरिकाले पुरा गर्न सकिने सम्मको विवरण उल्लेख गरिएको छ । तत्काल पुरा गर्न सकिने नदेखिएकोमा सम्वन्धीत संस्थाहरुले आफनो माथिल्लो निकायमा ,संघ, प्रदेश र अन्य दातृनिकाय संग पेश गर्ने । माहामारी हुनासाथ परिस्थितीको लेखाजोखा गरि सदस्यहरुले समन्वय गरी वाहिय सहयोग गर्न अपनाउने रणनिती योजना वनाउने ।

क्रियाकलाप	स्थान	विद्यमान क्षमता	अपुग आवश्यकता	जिम्मेवार निकाय	वजेट तथा स्रोत व्यवस्थापन
सवै तहका लागि आपतकालिन शिक्षा तालिम EIE Trainng को पाठ्यक्रम तथा म्यानुल तयार गर्ने ।	पालिका	०	३०	शिक्षा शाखा	स्थानिय तह
तालिम प्राप्त जनशक्तिको रोष्टर अद्यावधिक तयार गर्ने ।	पालिका	०	३०	शिक्षा शाखा	स्थानिय तह
समुह सदस्यका कर्मचारीहरुलाई अनुशिक्षण ,प्रशिक्षण संचालन गर्ने ।	गाँउपालिका	०	७०	शिक्षा शाखा	स्थानिय तह
विद्यालय महामारी वाट सुरक्षा सम्वन्धि तालिम संचालन	गाउपालिका	०	७०	शिक्षा शाखा	स्थानिय तह
कोभिड सम्वन्धी आचार सहिता वारे तालिम दिने	गाउपालिका	०	३०	शिक्षा शाखा	स्थानिय तह
संञ्चार मिडिया संग कसरी कुरा गर्ने भन्ने तालिम	गाउपालिका	०	३०	शिक्षा शाखा	स्थानिय तह
जनप्रतिनिधीहरु र समाजका अगुवाहरुलाई अभिमुखिकरण कार्यक्रम	गाउपालिका	०	४०	शिक्षा शाखा	स्थानिय तह
शैक्षिक सामाग्रीहरु					
ECD किट	विद्यालय	०	४०	शिक्षा शाखा	स्थानिय तह
स्कुल किट	विद्यालय	०	३०	शिक्षा शाखा	स्थानिय तह
शिक्षक किट	विद्यालय	०	१५०	शिक्षा शाखा	स्थानिय तह
विद्यार्थी किट वैकल्पिक शिक्षण सामाग्रीहरु	विद्यालय	०	५५००	शिक्षा शाखा	स्थानिय तह
अपाङ्गता भएक व्यक्तिहरुका लागि सामाग्रीहरु	विद्यालय	०	१५०	शिक्षा शाखा	स्थानिय तह
सरसफाईका सामाग्रीहरु (माक्स,सावुन र सेनिटाईजर)	विद्यालय	०	२५००	शिक्षा शाखा	स्थानिय तह

२.७. सामान्य पूर्वतयारी कार्ययोजना कार्यन्वयन गर्न स्रोत्र व्यवस्थापन

अपुग क्षमता पुरा गर्न स्थानिय सरकार तथा स्थानिय शिक्षा समुहका सदस्यहरुले सामान्य तरिकाले पुरा गनृ सकिने सम्मको विवरण तालिका ३.६ मा उल्लेख गराएको छ। ततकाल गर्न सकिने अवस्था नदेखिएको हकमा सम्वन्धीत संस्थाले आफनो माथिल्लो निकाय संघ,प्रदेश का साथै सम्भावित माथिल्लो दातृ निकायमा प्रस्तावना पेश गरि अनुरोध गर्न तथा विपदका घटना हुनासाथ ततकाल परिस्थितीको लेखाजोखा गरि सदस्यहरुले आपसी समनवय गरी वाह्य सहयोगको अवलम्वन गर्ने रणनितीक योजना तय गराईएको छ।

तालिका ३.५. स्रोत व्यवस्थापन कार्यतालिका

क्र.सं	आवश्यकताको विवरण	एकाइ	आवश्यक परिमाण	सहयोगी निकाय					स शि
				संघिय तह	प्रदेश तह	स्थानिय तह	गैसस	जम्मा	
क	जनशक्ति								
१	माहामारीवाट हुने विपदको समयमा खोज तथा उद्धारका लागि तालिम प्राप्त शिक्षक टोली गठन	संख्या	३०	३०	०	०	०	३०	६ म
२	माहामारीले प्रभाव गर्न सक्ने विद्यालयहरुको सूचि अध्यावधिक गरी सम्भावित क्षेत्रको आँकलन गर्ने।	संख्या	१	१	०	०	०	१	६ म
३	प्रकोपको वेलामा विद्यार्थी र शिक्षकहरुले	संख्या	१	१	०	०	०	१	६ म

	गर्ने क्रियाकलापहरु समेटी आपतकालिन अवस्थाको लागि कार्यविधी वनाउने								
४	शिक्षक तथा विद्यार्थीहरुका लागि मनोसामाजिक परार्मश सेवा तालिम संञ्चालन गर्ने	संख्या	१	१	०	०	०	१	६ म
ख	सामाग्री प्रविधी औजार								
१	खोज तथा उद्धार सामाग्रीहरु खरिद तथा भण्डारण	सेट	३०	३०	०	०	०	३०	६ म
२	आपतकालिन शिक्षाका लागि आवश्यक पर्ने शिक्षण सामाग्रीहरु तयारी अवस्थामा राख्ने	पटक	३०	३०	०	०	०	३०	६ म
३	सवै विद्यार्थीहरुलाई शिक्षा सामाग्रीहरु सुरक्षित	पटक	३०	३०	०	०	०	३०	६ म

	ठाउमा खाज्ने								
४	विद्यार्थी किट वैकल्पिक शिक्षण सामाग्रीहरु	सेट	५५००	५५००		०		७५००	६ म
५	अपाङ्गता भएक व्यक्तिहरुका लागि सामाग्रीहरु	सेट	१५०	१५०		०		१५०	६ म
६	सरसफाईका सामाग्रीहरु (माक्स,सावुन र सेनिटाईजर)	सेट	२५००	२५००		०		२५००	६ म
ग	भौतिक संरचना								
१	महामारीको समयमा विरामी राख्ने आइसोलेसन सेन्टर स्थापना	रु	१००००००	१००००००	०	०	०	१००००००	६ म
२	सावुन पानीले आत धुने स्थान स्थापना	विद्यालय	३०	३०	०	०	०	३०	६ म
	क्वारेनटाइनमा खानेपानीको व्यवस्थापन	विद्यालय	८	८	०	०	०	८	६ म
	हेल्थडेक्स स्थापना	वटा	८	८	०	०	०	८	६ म
घ	लागत								
१	भौतिक संरचना निमार्ण तथा मर्मत सम्भार	रु	१५००००००	१५००००००	०	०	०	१५००००००	६ म

	गर्न आवश्यक लागत								
२	विद्यालयमा हुनु पर्ने आपतकालिन समाग्रीहरु	रु	९००००००	९००००००	०	०	०	९००००००	६ म
३	सिकाइ निरन्तरताका लागि शैक्षिक सामाग्रीहरु	रु	६०००००	६०००००	०	०	०	६०००००	६ म
४	जनशक्तिको क्षमता अभिवृद्धि तथा परिचलन	रु	४०००००	४०००००	०	०	०	४०००००	६ म
ङ	सस्थागत संरचना								
१	पालिका तथा वडा स्तरमा विपद व्यवस्थापन समिती गठन तथा तालिम	पटक	९	९	०	०	०	०	६ म
२	शिक्षा कलस्टर गठन तथा परिचालन	पटक	१	१	०	०	०	०	६ म
३	खोज तथा उद्धार कार्यदल गठन तथा परिचालन	पटक	९	९	०	०	०	०	६ म

अपुग स्रोत साधन र क्षमताको परिपूर्ति देहाय अनुसार गरिनेछ ।

१.पालिकाको वार्षिक कार्यक्रम तथा वजेट विनियोजन गर्ने

२.भैपरी आएमा शिक्ष मनत्रालय तथा मानवस्रोत विकास केन्द्रले अन्य प्रयोजनमा छुट्याईएको रकम रकमान्तरण गर्ने ।

३.प्राधिकरण मार्फत विपद व्यवस्थापन कोषको रकम निकासा गरी आवश्यक सामाग्री,प्रवित्री र अन्य स्रोत साधन खरीद गरी भण्डारण गर्ने र उपणेग गर्ने ।

४.प्राधिकरण संग समन्वय गरि शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रले विपद अवधीमा आवश्यक परेमा शिक्षा क्षेत्रको लागि सामाग्री,औजार र सेवा तत्काल खरिद गर्न वा भाडामा लिन उपयूक्त आपूर्तिकर्ता ,उद्योगी व्यवसायीहरु संग प्रचलित कानुन अनुसार अनुवन्ध करार गर्ने ।

५.पालिकामा आवद्ध प्लान ईनटरनेशनल नेपाल ,यूनिसेफ, सेभद चिल्डेन जस्ता सस्थाहरुलाई सामाग्रीहरु आपूर्ति गर्न पहल गर्ने ।

६. समुहका अनय सदस्यहरुले पनि स्रोत साधन जुटाउन पहल गर्न ।

७.प्रदेश, सघिय सरकार र स्थानिय सरकारको क्षमता अभिवृद्धि गर्न पहल गर्ने ।

८. तालिम, अभ्यास तथा अनुशिक्षण गराई जनशक्तिको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने ।

२.८. कोभिड १९ पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना

क. पहिलो अवस्था (विद्यालय ३ महिना सम्म वन्द भएको अवस्था)

कोभिड १९को दास्रो लहरका कारणले संघिय सरकारले विद्यालय (प्राराम्भिक वाल विकास तथा शिक्षा केन्द्र,पूर्व प्रथामिक कक्षाहरु ,आधारभुत तथा माध्यामिक विद्यालयहरु र निजि विद्यालयहरु समेत) एक महिना देखि ३ महिना सम्म वन्द हुन सक्छ । यस्तो अवस्थामा हाम्रो मुख्य प्रयास भने हाल देखिएको रोगलाई यथास्थितिमा रोक्ने र विद्यालयमा तथा विद्यालय वाट समुदायमा फैलिन नदिनुनै हो । यसका लागि निम्न कार्यहरु संञ्चालन गरिने छ ।

- वैकल्पिक विधिद्धारा सिकाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- प्रदेश स्थरका सवै सरोकारवालाहरु संग समन्वय सहकार्यको माध्यमवाट कार्यक्रमहरु निरन्तरता दिईने छ ।
- निम्न क्षेत्रमा सचेतनामूलक कार्यक्रम संञ्चालन गरिनेछ ।
- विद्यार्थी, अभिभावक तथा शिक्षकहरुमा सामाजिक दूरी कायम राख्ने ।
- विरामी भएमा स्वः एकान्त वासमा वस्ने,
- नियमित रुपमा सावुन पानीले मिचिमिची हात धुने ।
- सरसफाईमा विषेष ध्यान दिने ।

यस्तो प्रतिकूल अवस्थामा महिला,छात्रा,किशोरीहरु र अपाङ्गता भएका वालवालिका माथि हुनसक्ने सम्भावित हिंसाहरुलाई न्यूनिकरण गर्ने गरी सामुदायिक सचेतना अभियानहरुलाई पनि निरन्तरता दिईनेछ ।

प्रदेश शिक्षा समुहले सघिय तहमा शिक्षक, विद्यार्थी तथा अभिभावकहरुमा कोरोनाभाइरस रोग (कोभिड १९) वाट वच्ने तरिका एवम लकडाउनको समयमा सहिरुपमा कसरी सदुपयोग गर्न सकिन्छ भनने विषयमा सचेतना वढाउने उद्देश्यले तयार पारिएको सुचनामूलक सन्देशहरु समुहका सदस्य तथा विभिन्न रेडियोहरु संगको सहकार्यमा प्रदेश भरी नै प्रसरण गराउने ।

साथै विद्यालयहरु लामो समय सम्म वन्द गर्नु पर्ने अवस्थामा सिकाईका वैकल्पिक माध्यमहरु जस्तै :दुर शिक्षा, स्वः अध्ययन एवम अनलाईन माध्यमवाट विद्यार्थीहरुको सिकाईलाई निरन्तरता दिनका लागि जिल्ला भरीमा कार्यरत सरकारी ,गैह्र सरकारी तथा निजि क्षेत्र, संञ्चार माध्यम तथा आमा समूह एवम सिमानतकृत समुदायको सशक्तिकरणमा क्रियाशी समूह एवम संस्थाहरु संग के कस्ता स्रोतहरु छन नक्साङ्कन गरिन्छ । यसरी गरिने स्रोतहरु नक्साङ्कनमा पालिकाले खासगरी ग्रामिण क्षेत्रमा डिजिटल पहुँच, क्षमता तथा भरपर्दोपना समेतको लेखाजोखा गरिनेछ ।

ख. दोस्रो अवस्था (३ महिना भन्दा वढी समय विद्यालय वन्द रहेमा)

महामारीका कारणले विश्व स्वास्थ्य संगठनले परिभाषा गरे अनुसनर देश तेस्रो चरणमा प्रवेश गरेमा , नेपालमा विद्यालयहरु, सामुदायिक सिकाई केन्द्रहरु ,अनौपचारिक शिक्षा केन्द्रहरु तिन महिना भन्दा वढी वन्द भएमा स्थानिय सरकारको पहलमा सघिय,प्रदेश सरकार र शिक्षा समुह सदस्यहरु संग समन्वय गरी दूर शिक्षा तथा अनलाईन माध्यम वाट शिक्षा प्रदान गर्ने गरी स्रोत परिचालन गर्ने । आवश्यकता अनुसार सिकाइका अन्य विकल्पहरु गृह विद्यालय संञ्चालन ,शिक्षकले घरवाटै सहजिकरण गर्न सक्ने सिकाइका सामाग्री तथा गृहकार्य तयार पार्ने , टेलिफोन मार्फत सिकाइ सहजिकरण,पुस्तकालयमा भएका पुस्तकहरु विद्यार्थीहरुलाई घरमै लगेर अध्ययन गर्ने व्यवस्था मिलाउने, रेडियो तथा टेलिभिजनको माध्यमवाटकक्षाहरु संञ्चालन गर्ने , अनलाईन सिकाई केन्द्रहरु संञ्भालन गर्ने रणनिति पनि अवलम्वन गरिन छ । यसरी तपसिलमा वमोजिमका उपायहरु र प्रयासहरु मार्फत विद्यार्थीहरुको सिकाइ निरन्तरता दिइनेछ ।

इन्टरनेट तथा अनय उपकरणहरु उपलव्ध भएको स्थानहरुमा अनलाईन प्रविधिको माध्यमवाट शिक्षण सिकाइ प्रकृयालाई निरन्तरता दिने ।

रेडियो तथा टेलिभिजन उपलव्ध हुने स्थानहरुमा रेडियो तथा टेलिभिजनका माध्यमवाट कक्षाहरु संञ्चालन गर्ने ।

माथीका दुवै सुविधा भएको र नभएको दुवै अवस्थामा पुस्तक तथा अन्य सिकाई सामाग्रीहरु विद्यार्थीहरुको घरसम्मै पुर्याई उनीहरुलाई घरमै वसेर स्वः अध्ययन गर्न प्रोत्साहन र सहयोग गर्ने ।विद्यार्थीहरुको स्वः अध्ययन प्रकृयालाई व्यवस्थित तथा प्रभावकारी वनाउन टेलिफोन वा मोवाइल ,रेडिणे, टेलिभिजन , सामाजिक संजाल आदिको माध्यमवाट शिक्षकले सहजिकरण र सहयोग गर्ने ।

विद्यार्थीहरुको सिकाइ निरन्तरताको सन्दर्भमा स्थानीय सरकार,सामुदायिक सिकाई केन्द्र तथा विद्यालयहरुले सिकाइ सामाग्रीहरु वालवालिकाहरुको घरसम्म पुर्‍याउन सहयोग गर्नेछ । रेडियो,टेलिभिजन तथा सामाजिक संजालको माध्यमवाट विद्यालय वन्द, अध्ययन सामाग्रीहरु वितरण तथा त्यसको सहि सदुपयोग,सामाजिक दूरी कायम राख्ने, सावुन पानीले मिचिमिची हात धुने लगाएतका सामाग्रीहरुवितरण तथा त्यसको सही सदुपायेग, सामाजिक दुरी कायम राख्न ,सावुन पानिले मिचिमिची हात धुने लगाएतका व्यक्तिगत सरसफाई तथा स्वच्छता संग सम्वन्धित विषयमा समस्याहरुलाई समवोधन गर्नका लागि मनोसामाजिक परामर्श सेवाहरु पनि उपलव्ध गराईनेछ । यसको विस्तृत कृयाकलापहरु तल विसतृत विवरण राखिएको छ ।

१.९.कोभिड १९ प्रतिकार्य अवधिमा शिक्षा निरन्तरता लागि योजना

तालिका ३.६ कोभिड १९ का लागि प्रतिकार्य योजना

समय अवधी	कियाकलाप	स्थान	जिम्मेवार निकाय	वजेट
० देखि २ हप्ता				
	अवलोकन, तथ्यांक संकलन	विद्यालय र कक्षा कोठा	पालिका र साझेदार निकाय	पालिका
	अवस्था विश्लेषण , वर्गिकरण	विद्यालय र कक्षा कोठा	पालिका र साझेदार निकाय	पालिका
	प्राथामिक उपचारको व्यवस्था	विद्यालय र कक्षा कोठा	पालिका र साझेदार निकाय	पालिका
	उपचरात्मक शिक्षण सिकाई क्रियाकलाप	विद्यालय र कक्षा कोठा	पालिका र साझेदार निकाय	पालिका
	सूचना, जानकारि	विद्यालय र कक्षा कोठा	पालिका र साझेदार निकाय	पालिका
	वि.व्य. स, शि.अ.स, स्वास्थ्य संस्था , वडा,अन्य संघसस्था र स्थानिय सरकार संग समन्वय गरि उपचार , परामर्श चेतनामुलक कार्यक्रम	विद्यालय र कक्षा कोठा	पालिका र साझेदार निकाय	पालिका

	संचालन गर्ने ।			
	जनशक्ति तथा सामाग्रीहरु सम्वन्धित विद्यालय, अस्थायी क्याम्पमा पठाउने	सान्नी त्रिवेणी गाँउपालिका	पालिका र साझेदार निकाय	पालिका
	स्थानिय रहनसहनको सम्मान गर्न र भर्मान्तरण नर्गन नगराउन सवै सहयाताकर्मीलाई निर्देशन गर्ने		सान्नी त्रिवेणी गाँउपालिका	सान्नी त्रिवेणीगाउपालिका
द्रुत मूल्याङ्कन (IRA)	फारम प्रयोग गरी तोकिएको विधी अवलम्वन गरी शिक्षा क्षेत्रको क्षेती र तत्कालीन आवश्यकताको द्रुत मूल्याङ्कन गर्ने गराउने	सान्नी त्रिवेणी गाँउपालिका	सान्नी त्रिवेणी गाँउपालिका	पालिका
०२ देखि ४ हप्ता				
	विद्यालय संञ्चालन गर्न स्थानिय तह र विद्यालयलाई सहयोग गर्ने ।	सान्नी त्रिवेणी गाँउपालिका	सान्नी त्रिवेणी गाँउपालिका	सान्नी त्रिवेणी गाँउपालिका
	सिकाई सहजिकरणको लागि वैकल्पिक विधिस्रोत को व्यवस्था गरि समुहको सहायता आवश्यक पर्ने क्षेत्रको परिमाण आँकलन गर्ने ।	विद्यालय र पालिका	प्र.अ, विपद व्यवस्थापन सर्म्पक शिक्षक ,वडा कार्यलय ,स्वास्थ्य	सान्नी त्रिवेणी गाँउपालिका
वहुक्षेत्रगत द्रुत मूल्याङ्कन लेखाजोखा (MIRA)	फारम प्रयोग गरी तोकिएको विधी र वहुक्षेत्रगत आवश्यकताको द्रुत मूल्याङ्कन गर्ने गराउने ।	सान्नी त्रिवेणी गाँउपालिका	सान्नी त्रिवेणी गाँउपालिका	सान्नी त्रिवेणी गाँउपालिका
१ महिना देखि ३ महिना				
	अस्थायी सिकाई केन्द्रको व्यवस्थापन गर्ने ।	विद्यालयमा	पालिका र साझेदार निकाय	पालिका
	सिकाई निरन्तरताका लागि आवश्यक पाठ्य सामाग्रीहरु र उपकरणहरु व्यवस्थापन गर्ने ।	सान्नी त्रिवेणी गाँउपालिका	पालिका र साझेदार निकाय	पालिका

	आवश्यक भएमा अनलाईन कक्षा संचालन गर्ने ।	सान्नी त्रिवेणी गाँउपालिका	पालिका र साझेदार निकाय	पालिका
	अनुगमन तथा स्थिती विश्लेषण गर्ने	सान्नी त्रिवेणी गाँउपालिका	पालिका र साझेदार निकाय	पालिका
	अभिभावक शिक्षा कार्यक्रम संचालन गर्ने । घरमै वसि स्वअययन गरी सिकाई निरन्तरताका लागि सहयोग गर्ने ।	सान्नी त्रिवेणी गाँउपालिका	पालिका र साझेदार निकाय	पालिका
	शिक्षाद्धार घुम्ती कक्षा संचालन गर्ने ।	सान्नी त्रिवेणी गाँउपालिका	पालिका र साझेदार निकाय	पालिका
	टेलिफोनवाट सिकाई कक्षा संचालन गर्ने ।	सान्नी त्रिवेणी गाँउपालिका	पालिका र साझेदार निकाय	पालिका
१ महिना देखि ३ महिना सम्म				
	अस्थायी कक्षार इसिडी कक्षा संचालन गर्न सहयोग गर्ने ।	सान्नी त्रिवेणी गाँउपालिका	पालिका र साझेदार निकाय	पालिका
	सुचना संकलन, विश्लेषण र प्रकाशन गर्ने	सान्नी त्रिवेणी गाँउपालिका	पालिका र साझेदार निकाय	पालिका
	आवश्यकता भए सामाजिक दुरी कायम गरी अध्ययन अध्यापन कार्य संञ्चालन गर्न सहयोग गर्ने र क्वारेनटाइन राखीएका स्थानमा डिस्इन्फेक्सन गर्ने ।	सान्नी त्रिवेणी गाँउपालिका	पालिका र साझेदार निकाय	पालिका
	माहामारी पश्चात मूल्याकन गर्न सहयोग गर्ने ।	सान्नी त्रिवेणी गाँउपालिका	पालिका र साझेदार निकाय	पालिका

१.१०.माहामारी अनपेक्षित विपद् परिस्थितीमा भैपरि योजना

तालिका ३.७ महामारीको लागि भैपरी योजना

समय अवधी	कियाकलाप	स्थान	जिम्मेवार निकाय	वजेट
	जनशक्ति परिचालन	स्थानिय तह	स्थानिय तह र संघ सस्थाहरु	६०००००
	स्रोत र साधन परिचालन	स्थानिय तह	स्थानिय तह र	१०००००

० देखि ३ महिना			संघ सस्थाहरु	०
	थप समन्वय गरेर सिकाई निरन्तरता	स्थानिय तह	स्थानिय तह र संघ सस्थाहरु	१३०००००
	अनुगमन तथा अवस्था विश्लेषण	स्थानिय तह	स्थानिय तह र संघ सस्थाहरु	४०००००
	विशेष अवस्था भएमा कार्य विधी वनाई कक्षा अपग्रेडको व्यवस्थापन गर्न लगाउने	स्थानिय तह	स्थानिय तह	५००००० ०

१.११.महामारी प्रतिकार्यमा लैङ्गिक, सामाजिक एवम समावेशिता र अपाङ्गता भएका विशिष्ट व्यक्तिहरुको सम्वोधन गर्ने क्रियाकलापहरु र रणनितीहरु

तालिका नं ३.८ महामारीको अवस्थामा विशिष्ट आवश्यकताका लागी योजना

कियाकलाप	स्थान	जिम्मेवार निकाय	वजेट
अपाङ्गमैती भौतिक संरचना निर्माण	पालिका र साझेदार संस्थाको निकाय	पालिका र साझेदार संस्थाको सहयोग	४००००००
अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुका लागि सिकाई वातावरण तयार	पालिकार साझेदार निकाय	पालिका र साझेदार संस्थाको सहयोग	६०००००
अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुका लागि शैक्षिक पाठ्यसामाग्री	पालिकार साझेदार निकाय	पालिका र साझेदार संस्थाको सहयोग	३०००००
अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुका लागि सहज पहुँच	पालिकार साझेदार निकाय	पालिका र साझेदार संस्थाको सहयोग	२५००००
सिमान्तकृत, पहुँच भन्दा वाहिर रहेका वाल वालिका लागि शिक्षण सिकाई सामाग्री तथा सिकार्य केन्द्रमा पहुँच	पालिकार साझेदार निकाय	पालिका र साझेदार संस्थाको सहयोग	५०००००

१.१२. संञ्चार तथा पैरवी योजना

क. पूर्व तयारीको चरणमा संचार तथा पैरवी

कियाकलाप	स्थान	जिम्मेवार निकाय	वजेट

कोभिड १९ वाट वच्नका लागि सम्वन्धि सन्देश तथा कार्यक्रम निमार्ण र प्रकाशन प्रसारण गर्ने ।	रेडिया र एफएमहरु टेलिभिजन प्रिन्ट मेडिया अनलाईन र सामाजिक संजाल	पालिका र साझेदार निकाय	४०००००
कोभिड १९ व्यवस्थापन सम्वन्धित सन्देश तथा कार्यक्रम निमार्ण र प्रकाशन प्रसारण गर्ने ।	रेडियो	पालिका र साझेदार संस्थाको सहयोग	३०००००
शिक्षा लगाएतका सामाजिक विषयमा केन्द्रीत सञ्चारमूलक गतिविधिमा विपद् व्यवस्थापनको विषय समेटने	सामाजिक सञ्जाल	पालिका र साझेदार संस्थाको सहयोग	५०००००
जनचेतनामूलक कार्यक्रम संचालन गर्ने ।	सामाजिक सञ्जाल	पालिका र साझेदार संस्थाको सहयोग	७०००००
महामारीको अवस्थामा प्रचार प्रसारणको लागि पोष्टर,पम्पलेट र सन्देश प्रवाह गर्ने ।	सार्वजनिक स्थान	पालिका र साझेदार संस्थाको सहयोग	२७००००

ख. आपतकालिन समयमा सञ्चार तथा पैरवी

समय अवधी	कियाकलाप	स्थान	जिम्मेवार निकाय	वजेट

० देखि १२,२४, ४८ घण्टा	आपतकालिन अवस्था वारेमा सञ्चार माध्यमवाट जानकारी दिने क. इन्टरनेट,टेलिभजन र रेडियोको लेखाजोखा ख. सचेतनामूलक सामाग्रीहरु प्रसारण ग. सुरक्षित विद्यालय मापदण्डको प्रयोग गरी विद्यालय परिसरमा सरसफाई तथा निर्मलिकरण गर्ने । घ.दुर शिक्षा सहजिकरणको लागि शिक्षकहरुको क्षमता अभिवुद्धि ङ. दूर तथा भर्चुअल विधिवाट सिकाइ निरन्तरता च.कोभिडमा	विपद् प्रभावित क्षेत्रमा	पालिका र साझेदार संस्थाको सहयोग	१५००००

	प्रभावितहरुको वारे राहत छ.माक्सको सहिप्रयोग वारेमा प्रचार प्रसारण गर्ने । ज.सेनिटाइजर को प्रयोग वारे जानकारी झ. सामाजिक दूरी कायम सम्वन्धी			
७२ घण्टा देखि २ हप्ता सम्म	आपतकालिन अवस्था वारेमा सञ्चार माध्यमवाट जानकारी दिने क. कोभिडमा प्रभावितहरुको वारे राहत ख.माक्सको सहिप्रयोग वारेमा प्रचार प्रसारण गर्ने । ग. सेनिटाइजरको प्रयोग वारे जानकारी घ.रेडियोवाट पढाई कार्यक्रम वारेमा प्रचार प्रसारण ङ. सामाजिक दूरी कायम	विपद् प्रभावित क्षेत्रमा	पालिका र साझेदार संस्थाको सहयोग	३०००० ०

	सम्वन्धी			
२ हप्ता देखि ४ हप्ता सम्म	आपतकालिन अवस्था वारेमा सञ्चार माध्यमवाट जानकारी दिने क) माहामारीको वारे ख) गरिव तथा विपन्न वर्गलाई राहत व्यवस्थापन वारे ग) शिक्षा निरन्तरता वारे घ.सामाजिक दूरी र व्यक्तिगत सरसफाई सम्वन्धी प्रचार	माहामारी प्रभावित क्षेत्रमा	पालिका र साझेदार संस्थाको सहयोग	३५००००
१ महिना देखि ३	आपतकालिन अवस्था वारेमा सञ्चार माध्यमवाट जानकारी दिने क) भुकम्प र पराकम्पन वारे ख) शिक्षा निरन्तरता वारे ग) शिग्रपुनस्थापना वारे घ.सामाजिक	विपद् प्रभावित क्षेत्रमा	पालिका र साझेदार संस्थाको सहयोग	४०००००

	दूरी कायम ङ.सामाजिक मनोसामाजिक परामर्श च.हातधुने स्थानको वारेमा छ.. स्वास्थ्य किटको प्रयोग			

३.१. परिदृश्य १. सान्नीत्रिवेणीगाउपालिकाको वाढी र पहिरो

कालिकोट जिल्लाको सान्नी त्रिवेणी गाँउपालिका माथिल्लो भेगमा वाढीको अति जोखिम छ भन्ने तल्लो खोला र नदीको भागमा वाढीको अति जोखिम रहेको छ । वि.स. २०८१ सालमा मनसुन असार ३० गतेवाट सक्रिय भई १०० दिन सक्रिय रहने जल तथा मौसम विज्ञान विभागले अनुमान गरेको थियो । आँकलन अनुसार मनसुनको अवधिमा ११ लाख मानिसहरु प्रभावित हुने अनुमान गरिएको थियो । यस अवधीमा तराईका धेरै जिल्लाहरु वाढी र पहिरोवाट प्रभावित भएका छन । काठमाण्डौ लगाएतका शहरहरुमा पानीको उच्च वहावका कारण धेरै घरहरु डुवानमा परेका छन । हाल सम्ममा १७० जना मानिसहरु वाढी र पहिरोको कारण अकालमै मृत्यु भएको छ भने २०३ जना घाईते भएका थियो । काठमाण्डौ वाट आउने र जाने यात्रुवाहक वस चितवनको सिम्मलताल नजिक दुवै वस वाढीले वगाएर ६५ जना वगाएर लिएको थियो । अझै ३५ जनाको लास पाईएको छैनन । उक्त वस खोज्न नेपाल सरकार र भारत सरकारले गाताखोरहरु प्रयोग गर्दा पनि वस अझै अज्ञात अवस्थामा छन भने वाढीवाट हरायका आफन्तहरुले अझै पनि मृतकको लास खोजी दिन नेपाल सरकारलाई अनुरोध गरेका छन । जनताहरुलाई सर्तकता अपनाउन माइकिङ्ग गरिएको छ र सुरक्षाकर्मी हरुले जनतालाई अलट गरी राखिएको छ । यस सान्नी त्रिवेणी गाउपालिकामा पनि वाढी र पहिरोको कारण .... घरहरु वाढी र पहिरोले पुरीएको र .... जना मानिसहरु मृत्यु भएका र .... विद्यालयहरुमा पनि केहि असर परेको छ । वाढी र पहिरोको विवरण तयार गर्दा वि.सं. २०४७ देखि वि.स. २०८१ साल श्रावण सम्मलाई आधा मानी परिदृश्य तयार पारिएको छ ।

३.२. परिदृश्य २ वाढी पहिरो घटना विवरण

विगतलाई हेर्दा सान्नी त्रिवेणी गाउपालिकामा विभिन्न समयमा आएको वाढी र पहिरो मध्य सवै भन्दा वढी .... सालमा आएको वाढी र पहिरो मध्ये सवै भन्दा वढी

………… सालमा आएको वाढी र पहिरोले असर पारेको थियो यसका साथै २०८१ साल असार महिना ३० असोज महिनाको १० गते सम्म आएको अविरल वर्षका कारण आएको वाढी र पहिरो कैयौ घरहरुमा क्षेती पुगेको थियो । करीव …. हेक्ट जमिनमा असर परेको थियो । यसरी विभिन्न समयमा आएको वाढी र पहिरोले यस सान्नीत्रिवेणी गाउपालिकामा सडक खण्डहरु अवरुद्ध भएको थियो । यस वाढी र पहिरोले करीव ……….. घरहरुमा आसिंक क्षेती भएको थियो । साथै ……… विद्यालयहरु आसिक क्षेती भएको थियो । वाढी र पहिरोको आएका कारण वालवालिकाहरु विद्यालय जान वाट वन्चीत भए । दशै नजिकिदै गर्दा शिक्षक र वालवालिकाहरु पनि विद्यालय वाहिर रहे । यस सान्नी त्रिवेणी गाउपालिकामा समय समयमा वाढी र पहिरोको वारेमा सचेतनामूलक कार्यक्रम संचालन गरेकोले मानविय क्षेती हुन सकेको छून । विद्यालय भित्र र परिसरमा सुरक्षित हुदा हुदै पनि त्याहाँ जाने वाटोमा वाढी र पहिरोको जस्ता प्रकोपहरुको जोखिम भएका कारण विद्यालयको पठन पाठनमा अवरुद्ध भएको थियो । विशेष गरी यस सान्नी त्रिवेणी गाउपालिकामा………………… वस्तीहरु वाढी र पहिरोको उच्च जोखिम भएका क्षेत्रहरु हुन ।

३.३.वाढी पहिरोवाट शिक्षा क्षेत्रमा परेको प्रभाव

……… देखि ………. सम्म निरन्तर आएको वाढी पहिरोको कारण सुर्खेत जुम्ला खण्डको सडक आसिक रुपमा अवरुद्ध हुनुको साथै …….. वटा घरहरु आशिक रुपमा क्षेती र ……. वटा घरहरु पूर्णरुपमा क्षेती भएका थिए । वाढी र पहिरोको प्रभावले वालवालिकाहरु विद्यालय शिक्षा लिन वाट वन्चित भएका थिए । यसै गरि खानेपानी ,संञ्चार लामो समय सम्म अवरुद्ध भएको थियो । यस पालिकाका सवै वडाका खेती योग्य जमिनहरु क्षेति भएका थियो ।

३.४.वाढी र पहिरो प्रतिकार्य रणनिती

सान्नी त्रिवेणी गाउपालिकाको शिक्षा समुहले ………… जना विद्यार्थीको पठनपाठन सुचारु गर्न सहयोग गर्ने गरी तयारी गरेको छ । स्थानिय शिक्षा समुहले शिक्षा क्षेत्रको वाढी र पहिरोको विपद पूर्वतयारी र प्रतिकार्यमा नेतृत्व गरिनेछ र समग्र विपद् पूर्वतयारी र प्रतिकार्यमा योदान गर्ने छ । राष्ट्रिय,प्रदेश र स्थानीय विपद् पूर्वतयारी र प्रतिकार्य योजनाका उद्देश्य संग तालमेल गरी शिक्षा क्षेत्रको पूर्वतयारी र प्रतिकार्य योजना तर्जुमा गरी लागु गर्ने छ । शिक्षा समुहको मुख्य प्रथामिकता विपद् प्रभावित विद्यालय जाने उमेरका वालवालिकाहरु, किशोरीहरुको सिकाइ निरन्तरता गर्नुहुनेछ । विपद् प्रतिकार्य र विपद् पूर्वतयारी तथा पुनलाभका लागि शिक्षा समुह संचालन कार्य विधी तयार गरि पालिका र यस पालिकाको शिक्षा युवा, ,खेलकुद शाखाको नेतृत्वमा स्थानिय शिक्षा समूह परिचालन हुने छ । विपद् प्रतिकार्य र विपद् पूर्वतयारी तथा पुनलाभका लागि शिक्षा समुह यस

शिलसिलामा गाउपालिकाको शिक्षा समुह र अन्य विषयक्षेत्रका समुह संग आवश्यक समन्वय र तालमेल कार्य सं१चालन गरिनेछ । स्थानिय शिक्षा समुहको मुख्य रणनितीक क्रियाकलापहरु निम्न वमोजिम छन ।

१.वाढी र पहिरोवाट भएको क्षेतीको लेखाजोखा गरी क्षेती भएका र जाखिममा रहेका समुदायलाई सुरक्षित स्थानमा स्थान्तरण गर्ने ।

२.पूर्व अनुमानका आधारमा सम्वन्धीत समुदाय तथा शैक्षिक संस्थाहरुमा सजग र सर्तकता रहन सूचना गर्ने ।

३. विद्यार्थीका लागि आवश्यक पर्ने शैक्षिक सामाग्रीहरु संकलन गरी पठनपाठनलाई निरन्तरता गर्नका लागि आवश्यक व्यवस्थापन गर्ने ।

४.विपद्को सम्भावित र प्रभाव अनुमानका आधारमा उच्च जोखिममा रहेका विद्यालयमा पठनपाठन सावधानीपूर्वक संचालन गर्न वा वन्द गर्न सूचित गर्ने ।

५.वाढी र पहिरो पछिको समय अवधिमा (० देखि ३, ६-१२, १२-२४-७२ घण्टा, ७२ घण्टा देखि २ हप्ता, २ हप्ता देखि ३ महिना आदी) क्रमशः गर्नु पर्ने क्रियाकलापहरु र समुहका सदस्यहरुको जिम्मेवारी निर्धारण गरी कार्यन्वयन गर्ने ।

६.अपाङ्गता भएका विद्यार्थीहरुका लागि वैकल्पीक शिक्षण सिकाइ क्रियाकलापहरु (घुम्ती विद्यालय, स्वअध्ययन सामाग्रीहरु वितरण, गृह विद्यालय कार्यक्रम, भचुअल कक्षा, अस्थायी सिकाइ केन्द्र) संञ्चालन गर्ने ।

७.वाढी र पहिरो गउ पछि प्रभावित क्ष्त्रका विद्यालयको द्रुत लेखाजोखा गरि क्षेतीको मूल्याङ्कन गर्ने र विद्यालय भित्र र परिसरलाई सुरक्षित र असुरक्षित गरि छुट्याउने ।

८.आपतकालिन शैक्षिक सामाग्रीहरु संकलन तथा वितरण गर्ने ।

९.शिक्षक तथा सहजकर्तालाई आवश्यक अनुशिक्षण र परामर्श प्रदान गर्ने ।

१०. विद्यालय र पठनपाठन पुनः संञ्चालन गर्न समुदाय परिचालन गर्ने ।

११.शिक्षा क्षेत्रको मानविय सहायता र आपतकालिन पठनपाठन र सिकाइ संञ्चालनमा अनतराष्ट्रिय न्यूनतम मापदण्ड (INEE) पालना गर्ने गराउने ।

१२.प्रभावित परिवारहरुको मानविय आवश्यकता परिपूर्ति साथै वालवालिकाको संरक्षण, सरसफाई, सरसमान, आश्रय,स्वास्थ्य र पोषण जस्ता साझा सरोकारका सवाल सम्वोधन गर्न सम्वन्धित समुहसंग समन्वय र सहकार्य गर्ने ।

३.५.वाढी र पहिरो प्रतिकार्य सामना गर्न स्रोत्रसाधनको आवश्यक र विद्मान क्षमता विश्लेषण

माथि उल्लेखित वाढी र पहिरोको विपद परिदृश्य अनुसार शिक्षा क्षेत्रको विभिन्न पक्षमा स्थानिय शिक्षा समुहलाई चाहिने क्षमता र समुहको विद्यमान स्थितीको देहाय वमोजिमको रहेको छ ।

तालिका ३.३ परिदृश्य वमोजिम वाढी रपहिरो प्रतिकार्य गर्न आवश्यक विवरण

क.सं.	आवश्यकताको विवरण	एकाइ	परिमाण	
			न्यूनतम	अधिकतम
क	**जनशक्ति**			
१	विपद् सम्वन्धित तालिम प्राप्त शिक्षक	संख्या	१००	१५०
२	खोज उद्धारका लागि कार्यदल गठन	संख्या	३०	६०
३	हरेक विद्यालयमा संङ्कटकालिन कार्य संञ्चालन गर्न सहयोग गर्न टोली गठन	संख्या	३०	४९
४	स्वयमसेवक शिक्षकको व्यवस्था	संख्या	३०	६०
ख	**सामग्री,प्रविधी र औजार**			
१	शिक्षण सिकाइ सामाग्रीहरु तथा सन्दर्भ सामागीहरु	सेट	५५००	६५००
२	सि.यु.जी.सिम, ह्वाइटवोर्ड ,पाठ्यक्रम, पाठ्यपुस्तक	सेट	१२००	१४००
ग	**भौतिक संरचना र सामाग्रीहरु**			
१	पाल ,म्याटर पि.फर्म	मिटर	५००	६००
२	कुर्सी , दराज	वटा	८०	९०
घ	लागत रकम			
१	पालिका सतरिय विपद व्यवस्थापन कोष स्थापन	रु	१ करोड	५ करोड
घ	संस्थागत सरचना			
१	पालिका सतरिया विपद व्यवस्थापन समिती गठन तथा परिचालन	पटक	१	१
२	पालिका स्तरिय राहत तथा उद्दार समिती	पटक	१	१
३	वडा स्तरिय विपद् व्यवस्थापन समिती	पटक	९	९

३.६.वाढी र पहिरो परिदृश्यका लागि शिक्षा क्षेत्रको पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना

क.सं.	आवश्यकताको विवरण	एकाइ	जम्मा परिमाणक		रहेको ठाँउ	अपुग
			आवश	उपलव		

			यक	ध		
क	**जनशक्ति**					
१	विपद् सम्वन्धित तालिम प्राप्त शिक्षक	संख्या	१५०	०	**विद्यालय**	१५०
२	खोज उद्धारका लागि कार्यदल गठन	संख्या	६०	०	**विद्यालय**	६०
३	हरेक विद्यालयमा संङ्कटकालिन कार्य संञ्चालन गर्न सहयोग गर्न टोली गठन	संख्या	३०	०	**विद्यालय**	४९
४	स्वयमसेवक शिक्षकको व्यवस्था	संख्या	६०	०	**विद्यालय**	६०
ख	**सामग्री,प्रविधी र औजार**					
१	शिक्षण सिकाइ सामाग्रीहरु तथा सन्र्दभ सामागीहरु	सेट	५५००	२०० ०	**विद्यालय**	५५००
२	सि.यु.जी.सिम, ह्वाइटवोर्ड ,पाठ्यक्रम, पाठ्यपुस्तक	सेट	१४००	०	**विद्यालय**	१४००
ग	**भौतिक संरचना र सामाग्रीहरु**					
१	पाल ,म्याटर पि.फर्म	मिटर	६००	०	**विद्यालय**	६००
२	कुर्सी , दराज	वटा	९०	०	**विद्यालय**	९०
घ	लागत रकम					
१	पालिका स्तरिय विपद व्यवस्थापन कोष स्थापन	रु	५ करोड	१० लाख	**पालिका**	४करो ९० लाख
घ	संस्थागत सरचना					
१	पालिका सतरिया विपद व्यवस्थापन समिती गठन तथा परिचालन	पटक	१	१	**पालिका**	०
२	पालिका स्तरिय राहत तथा उद्दार समिती	पटक	१	०	**वडा**	१
३	वडा स्तरिय विपद् व्यवस्थापन समिती	पटक	९	९	**वडा**	९

३.६.१.आधारभुत र सामान्य पूर्वतयारी योजना

यस परिच्छेदमा उल्लेखित परिदृश्य वमोजिम वाढी र पहिरो पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य गर्न आधारभुत पूर्वतयारी ,पूर्वअनुमानमा आधारित पूर्वतयारी तथा पूर्वअनुमानित कार्यका साथै प्रतिकार्य योजना निम्न वमोजिम तयार गरिएको छ ।

तालिका ३.५ आधारभुत तथा सामान्य पूर्व तयारी योजना

क्रियाकलाप	स्थान	विद्यमान क्षमता	अपुग आवश्यकता	जिम्मेवमर निकाय	वजेट व्यवस्थापन
जनशक्ति					
विपद सर्म्पक व्यक्ति, वि.व्य.स. र शिक्षकलाई तालिम प्रदान गर्ने ।	पालिका र विद्यालय	०	३०	पालिका र विद्यालय	सघिय सरकार
शिक्षा क्षेत्रमा कार्यरत संघसंस्थाहरुसंग समन्वय गरि विवरण संकलन तथा अध्यावधिक गर्ने ।	पालिका र विद्यालय	०	१	पालिका र विद्यालय	सघिय सरकार
विपद् फोकल शिक्षकहरुको विवरण अध्यावधिक गर्ने ।	पालिका र विद्यालय	०	३०	पालिका र विद्यालय	सघिय सरकार
गाँउपालिकार विद्यालयमा कार्यदल गठन गर्ने ।	पालिका र विद्यालय	०	३०	पालिका र विद्यालय	सघिय सरकार
विद्यालयमा विपद् व्यवस्थापन सम्वन्धि अभिमूखिकरण कार्यक्रम संञ्चालन गर्ने ।	पालिका र विद्यालय	०	२ पटक	पालिका र विद्यालय	सघिय सरकार
वाढी पहिरो वाट वच्ने र उद्धार गर्ने सम्वन्धी नमूना अभ्यास गराउने	पालिका र विद्यालय	०	३०	पालिका र विद्यालय	सघिय सरकार
शैक्षिक सामाग्रीहरु					
आवश्यक पाठ्यक्रम, पाठ्यपुस्तक र किटहको खरिद गर्ने	विद्यालय	०	३०	पालिका र विद्यालय	सघिय सरकार ,प्रदेश र पालिका
शैक्षिक सामाग्रीहरुको सुरक्षित स्थानमा भण्डारण गर्ने ।	विद्यालय	०	३०	पालिका र विद्यालय	सघिय सरकार
आपतकालिन अवस्थामा	विद्यालय	०	३०	पालिका र	सघिय

आवश्यक पर्ने शैक्षिक सामाग्रीहरु व्यवस्थापन गर्ने				विद्यालय	सरकार
सोत परिचालन					
स्थानिय तथा प्रदेश तहमा वजेट विनियोजित गर्न पहल गर्ने ।	पालिका	१० लाख	४ करोड ९० लाख	पालिका र विद्यालय	सघिय सरकार
विद्यालय तहमा कृतिम घटना अभ्यास गराउने ।	विद्यालय	०	६०	पालिका र विद्यालय	सघिय सरकार
विपद् व्यवस्थापन फोकल पर्सन तथा उद्दारकर्मीलाई तालिम दिने ।	विद्यालय	०	३५	पालिका र विद्यालय	सघिय सरकार
अस्थायी सिककाइ केन्द्र निमाण गर्ने ।	वडामा	०	९	पालिका र विद्यालय	सघिय सरकार
शिक्षक, कर्मचारी र विद्यार्थी					
शिक्षक कर्मचारी र विद्यार्थीहरुको लागि सचेतनामूलक कार्यक्रम संञ्चालन गर्ने	विद्यालय कम्तीमा ३ पटक	०	९०	पालिका र विद्यालय	सघिय सरकार
वाढी र पहिरोवाट आउने आपतकालिन अवस्थामा वाट वच्नका लागि क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्र संचालन गर्ने ।	विद्यालय कम्तीमा ३ पटक	०	९०	पालिका र विद्यालय	सघिय सरकार

३.६.२.सामान्य पूर्वतयारी कार्ययोजना कार्यन्वयन गर्न स्रोत्र व्यवस्थापन योजना र रणनिती

अपुग क्षमता पुरा गर्न नेतृत्व र साहायक नेतृत्वले अग्रसरता लिई समुहका अन्य सदस्य समान्य तरिकाले पुरा गर्न सकिने अवस्था देखिएको हकमा तालिका नं ४.६ मा उल्लेख गरिएको छ । उक्त अपुग कार्य गर्न नसकिने भएमा सम्वन्धीत निकायले माथिल्लो तह र संस्थाको हकमा माथिल्लो दातृनिकायमा प्रस्तावना पेश गर्ने सहयोग गर्न अनुरोध गर्ने । विपद हुना साथ तत्काल परिस्थितको लेखाजोखा गरि आपसी छलफल पश्चात सहयागको अपिल गर्ने रणनितीक योजना तय गरिएको छ ।

तालिका ४.६ स्रोत व्यवस्थापन तालिम

क्र.	आवश्यकताको विवरण	एक	अपुग	सरकारी	सहयोगी निकाय	समय	कैफि

स.		इ	आवश यकता	स्थानिय तह	विपद समिति	किर्डाक	रेडक्रस	....	....	सिमा	यत
क	**जनशक्ति**										
१	वाढी र पहिरोवाट हुने विपदको समयमा खोज तथा उद्धारका लागि टोली गठन	संख्या	९	९	०	०	०	०	०	६ **महिना**	
२	वाढी र पहिरोले प्रभावित गर्न सक्ने विद्यालयको सुची अद्यावधिक गरि सम्भावित क्षेतीको आँकलन गर्ने	संख्या	१	१	०	०	०	०	०	६ **महिना**	
३	प्रकापको वेलामा विद्यार्थी र शिक्षकले गर्ने क्रियाकलापहरु समेटी आपतकालिन अवस्थाको लागि कार्यविधी वनाउने	पटक	१	१	०	०	०	०	०	६ **महिना**	
४	शिक्षका लागि मनोसामाजिक परार्मस तालिम संचालन गर्ने	पटक	१	१	०	०	०	०	०	६ **महिना**	
ख	**सामग्री,प्रविधी र औजार**										
१	खोज तथा उद्धार सामाग्रीहरु खरिद, भण्डारण ,मर्मत र व्यवस्थापन गर्ने	सेट	१०	१०	०	०	०	०	०	६ **महिना**	
२	आपतकालिन शिक्षाका लागि आवश्यक पर्ने शिक्षण सामाग्रहरु तयार अवस्थामा राख्ने	पटक	५५००	५५००	०	०	०	०	०	६ **महिना**	
३	सवै विद्यालयलाई आवश्यक सामाग्रीहरु सुरक्षित स्थानमा राख्न अनुरोध गर्ने ।	पटक	३०	३०	०	०	०	०	०	६ **महिना**	
ग	**भौतिक संरचना**										

१	विपदका कारण क्षेती भएका विद्यालयहरु पुन निर्माण	पटक	१	१	०	०	०	०	०	**६ महिना**	
२	नदि किनारामा भएका विद्यालयहरुमा तडवन्द निमार्ण गर्ने	वटा	२	२	०	०	०	०	०	**६ महिना**	
३	विद्यालय विपद जोखिम नक्साङ्कन चित्र सवैले देख्ने स्थानमा राखने	वटा	३०	०	०	०	०	०	०	**६ महिना**	
घ	**लागत रकम**										
१	नदि किनारामा भएका विद्यालयहरुमा तडवन्द निमार्ण गर्ने	रु	१० लाख	१० लाख	०	०	०	०	०	**६ महिना**	
२	विद्यालयमा हुनु पर्ने अत्याआवश्यक आपतकालिन सामाग्रीको व्यवस्थापन	रु	३ लाख	३ लाख	०	०	०	०	०	**६ महिना**	
३	सिकाइ निरनतरताका लागि शैक्षिक सामाग्रीहरुको व्यवस्थापन	रु	१० लाख	१० लाख	०	०	०	०	०	**६ महिना**	
४	जनशक्तिहरुको क्षमता अभिवृद्धि तथा परिचालन	रु	५ लाख	५ लाख	०	०	०	०	०	**६ महिना**	
घ	**संस्थागत सरचना**										
१	पालिका सतरिया विपद व्यवस्थापन समिती गठन तथा परिचालन	पटक	१	१	०	०	०	०	०	**६ महिना**	
२	शिक्षा समुह गठन तथा परिचालन	पटक	१	१	०	०	०	०	०	**तत्काल**	
३	खोज तथा उद्धार कार्यदल गठन	पटक	१	१	०	०	०	०	०	**६ महिना**	
४	वडा स्तरिय विपद् व्यवस्थापन समिती	वटा	९	९	०	०	०	०	०	**६ महिना**	

३.६.३.पूर्वानुमान एंव परिदृश्यमा आधारित पूर्वतयारी र अग्रिम कार्य योजना

यस सान्नी त्रीवेणी गाँउपालिका कालीकोटमा रहेका विद्यालयमा वाढी र पहिरो जोखिम उच्च रहेकाले पालिका तथा विद्यालयल स्तरमा मौसम पूर्वनुमानका आधारमा वाढी

र पहिरोको पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य गर्न निम्नअनुसारका क्रियाकलापहरु सञ्चालन गर्न सकिन्छ ।

तालिका ३.६ मोसम पूर्वनमानमा आधारीत वाढी र पहिरोको पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना

कियाकलाप	स्थान	जिम्मेवार निकाय	वजेट
मौसमपूर्वनुमान पाए पछि			
विपदको समयमा पठनपाठन निरन्तर गर्न आवश्यक तयारी गर्ने ।	विदालय र पालिका	विद्यालय र पालिका	पालिका
विपदको समयमा अपनाउनुपर्ने सावधानीको वारेमा अभिमुखिकरण गर्ने	विदालय र पालिका	विद्यालय र पालिका	पालिका
१५ दिन पहिले पूर्वानमान पाए पछि			
विपद्को समयमा अपनाउनु पर्ने सावधानी र सुरक्षाको उपाय तथा अनुसाशनका वारेमा विद्यार्थीलाई सचेत गराउने	विदालय र पालिका	विद्यालय र पालिका	पालिका
७ दिन पहिले वूर्व सूचना पाएमा			
अत्याधिक वर्ष भई वाढी पहिरो आउन सक्ने अवस्था वा खराव मौसमका कारण हावाहुरी आउन सक्ने सम्भावना भएमा सूचना जारी गर्ने	विद्यालय र पालिका	विद्यालय र पालिका	गाँउपालिका
विपद आउन सक्ने सम्भावना दखिएमा सवै विषयगत समुहलाई तयारी अवस्थामा रहन आगह गर्ने	विद्यालय र पालिका	विद्यालय र पालिका	गाँउपालिका
३ दिन (७२ घण्टा) पहिले सूचना पाएमा			
अत्याधिक वर्षा भई वाढी र पहिरो आउन सक्ने अवस्था वा खराव मौसमको कारण हावाहुरी आउन सक्ने सम्भावना भएमा सूचना	विद्यालय र पालिका	विद्यालय र पालिका	गाँउपालिका

जारी गर्ने			
विपद् हुन सक्ने सम्भावना भएको सूचना जारी भएमा यस विषयगत क्षत्रको समन्वयात्मकवैठक वस्ने	विद्यालय र पालिका	विद्यालय र पालिका	गाँउपालिका
२४ घण्टा पहिले सूचना पाएमा			
अत्याधिक वर्ष भई वाढी पहिरो आउन सक्ने अवस्था वा खराव मौसमका कारण हावाहुरी आउन सक्ने सम्भावना भएमा सूचना जारी गर्ने	विद्यालय र पालिका	विद्यालय र पालिका	गाँउपालिका
विपद आउन सक्ने सम्भावना दखिएमा सवै विषयगत समुहलाई तयारी अवस्थामा रहन आगह गर्ने	विद्यालय र पालिका	विद्यालय र पालिका	गाँउपालिका
घटना पूर्वसूचना वा चेतावनी पाएपछि			
प्रभावित हुन सक्ने समुदायलाई सुरक्षित स्थानमा सर्न आग्रह गर्ने , सघाउने	विद्यालय र पालिका	विद्यालय र पालिका	गाँउपालिका

३.६.४. वाढी र पहिरोको प्रतिकार्य योजना

यस पालिका अर्न्तगतका विद्यालयहरुमा वाढी र पहिरोवाट हुने विपद्का कारणले अवरुद्ध भएको वालवालिकाको शिक्षण सिकाइ क्रियाकलापहरुलाई सुरक्षित वातावरणमा निरन्तरता दिनका लागि तपशिल वमोजिमका क्रियाकलापहरु गर्न सकिन्छ ।

तालिका ४.७ वाढी र पहिरोको लागि प्रतिकार्य योजना

कियाकलाप	स्थान	जिम्मेवार निकाय	वजेट
०- ७२ (घण्टा परिदृश्य)			
उद्धार टोली परिचालन गरि सुरक्षित स्थानमा स्थान्तरण	पालिका	पालिका	पालिका
वाढी र पहिरो प्रभावित व्यक्तिलाई प्रथामिक उपचारको व्यवस्था गर्ने ।	पालिका	पालिका	पालिका
वाढी र पहिरो प्रभावित व्यक्तिहरुलाई आधारभुत	पालिका	पालिका	पालिका

आवश्यकता तथा सरक्षाको प्रत्याभुत प्रदान गर्ने (अस्थीी आवास ,वसोवास , खाद्यान्न औषधी, लता कपडा व्यवस्थापन)			
कार्यपालिकाको वैठक वसी अवस्था विश्लेषण गरि आवश्यक जनशक्ति तथा वजेट व्यवस्थापन गर्ने ।	पालिका	पालिका	पालिका
विद्यार्थीलाई सुरक्षित साथ अभिभावको जिम्मा लगाउने ।	विद्यालय	विद्यालय	विद्यालय
७२ घण्टा देखि २ हप्ता सम्म			
विद्यालयको कक्षाकोठा वा परिसरमा क्षेतीको अवलोकन गर्ने । आपतकालिन वैठक वस्ने ।	गाँउपालिका	गाँउपालिका	गाँउपालिका
फारम प्रयोग गरि तोकिएको विधी अवलम्वन गरि शिक्षा क्षेत्रको क्षती र तत्कालीन आवश्यकताको द्रुत मूल्याङ्कन गर्ने ।	विद्यालय	गाँउपालिका	गाँउपालिका
अस्थायी सिकाई केन्द्र निमार्ण गरि पठनपाठन शुरु गर्ने	विद्यालय	गाँउपालिका	गाँउपालिका
जनशक्ति तथा सामाग्रीहरु अस्थायी शिविर केन्द्रमा पठाउने ।	विद्यालय	गाँउपालिका	गाँउपालिका
२ हप्ता देखि ४ हप्ता सम्म			
विद्यालय संचालन गर्न विद्यालय लाई सहयोग गर्ने	विद्यालय	गाँउपालिका	गाँउपालिका
क्षेती भएका संरचनाको निर्माण कार्य संचालन गर्ने ।	विद्यालय	गाँउपालिका	गाँउपालिका
अनुमान तथा स्थितीको विश्लेषण गर्ने ।	गाँउपालिका	गाँउपालिका	गाँउपालिका
जनशक्ति तथा सामाग्री अपुग भएमा सहयोग गर्ने ।	विद्यालय	गाँउपालिका	गाँउपालिका
१ महिना देखि ३ महिना			
विद्यालयमै प्रत्यक्ष रुपमा भौतिक कक्षा संञ्चालन गर्ने व्यवस्था मिलाउने	विद्यालय	गाँउपालिका	गाँउपालिका
विद्यालयलाई विपद् पूर्वको अवस्थामा फर्काउन आवश्यक कार्य गर्ने	विद्यालय	गाँउपालिका	गाँउपालिका
शिक्षक तथा विद्यार्थीहरुका लागि मनोसामाजिक कक्षा संचालन गर्ने	गाउपालिका	गाँउपालिका	गाँउपालिका

३.६.५ वाढी र पहिरो प्रतिकार्य / आपतकाली समयमा पठनपाठन तथा सिकाई निरन्तरताका लागि योजना

तालिका ३.८ वाढी र पहिरो विपदको समयमा शिक्षा निरन्तरताका योजना

समय अवधी	कियाकलाप	स्थान	जिम्मेवार निकाय	वजेट
२ देखि ४ हप्ता	अस्थायी सिकाइ केन्द्र मार्फत सिकाइ क्रियाकलाप संचालन गर्ने ।	समुदाय	विद्यालय र पालिका	पालिका
१ महिना देखि ३ महिना	पाठ्यक्रम समायोजन ढाचा तयार गरि सोहि अनुसार शिक्षण गर्ने	विद्यालय र समुदाय	पा.वि.के र पालिका	पालिका
१ महिना	शिक्षक तथा विद्यार्थीका लागि मनोसामाजिक परामर्श तालिम संचालन गर्ने ।	विद्यालय र पालिका	पालिका	पालिका
३ महिना सम्म	अतिरिक्त कक्षा संञ्चालन गर्ने ।	विद्यालय	विद्यालय	पालिका
३ महिना पछि	वाढी र पहिरोको कारणले क्षति भएका विद्यालय भवनको निमार्ण तथा मर्मत गर्ने	विद्यालय	पालिका र प्रदेश सरकार	पालिका

३.६.६ वाढी र पहिरो अनपेक्षित विपद् परिस्थितीमा भैपरि योजना

तालिका ३.९ वाढी पहिरोका लाग भैपरि योजना

समय अवधी	कियाकलाप	स्थान	जिम्मेवार निकाय	वजेट
१ महिना देखि ३ महिना	आकस्मिक कोष स्थापना	विद्यालय	विद्यालय	पालिका
१ महिना	अभिभावक विद्यालय सहयोग योजना तयरी र कार्यान्वयन	विद्यालय	विद्यालय	पालिका

३ महिना	आवश्यक शैक्षिक सामाग्रीहरुको पूर्व भण्डारण	विद्यालय	विद्यालय	पालिका
३ महिना पछि	शिक्षक तथा विद्याथीका लागि विपद व्यवस्थापन तालिम को व्यवस्था	विद्यालय र पालिका	विद्यालय पालिका	पालिका
१ महिना देखि ३ महिना	आपतकालिन सामाग्रीहरुको व्यवस्थापन	विद्यालय	विद्यालय	पालिका

३.६.७.वाढी र पहिरो प्रतिकार्यमा लैङ्गिक, सामाजिक एवम समावेशिता र अपाङ्गता भएका विशिष्ट व्यक्तिहरुको सम्वोधन गर्ने क्रियाकलापहरु र रणनितीहरु

यस सान्नी त्रिवेणी गाँउपालिका अर्न्तगत अपाङ्गता भएका विद्याथीहरुको संख्या .... जना रहेको छ । अपाङ्गताको प्रकृतिको आधारमा सम्वोधन गर्न साथै विभिन्न प्रकारका विपदवाट हुन सक्ने थप अपाङ्गताको समेत मध्ये नजर गरी स्थानिय स्तरमा नै तयारी गर्न जररी हुन्छ । संघिय शिक्षा समुहले विभिन्न प्रकारको अपाङ्गता भएका व्यक्तिलाई दृष्टिगत गरि .... सेट किट वक्स तयार गर्ने र सोही अनुपात विद्यालयले तयार गर्ने योजना गरिएको छ ।

तालिका ३.१० वाढी पहिरो विपदको अवस्थामा विशिष्ट आवश्यकताका लागि योजना

समय अवधी	कियाकलाप	स्थान	जिम्मेवार निकाय	वजेट
३ महिना	३० सेट किट व्यवस्था	विद्यालय	समुदाय र विद्यालय	पालिका
६ महिना	अपाङ्गतामैत्री भवन निमाण गर्ने ।	विद्यालय	समुदाय र विद्यालय	पालिका
१ वर्ष	अपाङ्गमैत्री शौचालय निर्माण	विद्यालय	समुदाय र विद्यालय	पालिका
६ महिना	समावेशी सिकाई ढाँचामा सम्वन्धी तालिम	विद्यालय	समुदाय र विद्यालय	पालिका

३.६.८. संञ्चार तथा पैरवी योजना

क) पूर्व तयारीको चरणमा संञ्चचार तथा पेरवी

समय अवधी	कियाकलाप	स्थान	जिम्मेवार निकाय	वजेट
१ महिना	रेडियो तथा सामाजिक सञ्जालवाट प्रचार प्रसारण गर्ने ।	विद्यालय र समुदायमा	समुदाय र विद्यालय	पालिका
१ महिना	श्रव्य दृश्य तथा छापा सामाग्री माफत जनचेतना जगाउने	विद्यालय र समुदायमा	समुदाय र विद्यालय	पालिका
आपतकालिन अवस्था	विपद सम्वन्धी विद्यालय स्तरमा सडक नाटक लगाएत अतिक्ति क्रियाकलाप सञ्चालन गर्न लगाउने ।	विद्यालय र समुदायमा	समुदाय र विद्यालय	पालिका
६ महिना	विपद् व्यवस्थापनका लागि नमुना अभ्यास सञ्चालन गर्न लगाउने ।	विद्यालय र समुदायमा	समुदाय र विद्यालय	पालिका

ख) आपतकालिन अवस्थामा सञ्चार र पैरवी

समय अवधी	कियाकलाप	स्थान	जिम्मेवार निकाय	वजेट

पहिलो हप्ता	रेडियो तथा सामाजिक सञ्जालवाट प्रचार प्रसारण गर्ने ।	विद्यालय र समुदायमा	विद्यालय र समुदाय	पालिका
दास्रो हप्ता	विपद् सर्म्पक पालिकाको व्यक्ति र विपद सर्म्पक शिक्षक तोक्ने ।	विद्यालय र समुदायमा	विद्यालय र समुदाय	पालिका

परिच्छेद ४ कृतिम घटना अभ्यास तथा योजनाको

४.१. कृतिम घटना अभ्यास

स्थानिय शिक्षा समुहले स्रोत साधनको प्रयाप्तता तथा समुहको दक्षता परिक्षण एंवम क्षमता अभिवृद्धि गर्न समय समयमा माथिका विपद परिदृष्यमा आधारित भई विपद् प्रतिकार्यको नमुना अभ्यास गराउने छ । अभ्यासमा सवैसमुह सदस्य तथा अन्य सम्वन्धीत सदस्यहरुलाई नमुना अभ्यासमा सहभागी गराईने छ । प्रतिकार्य योजनामा गरिने विपद पूर्वतयारीको अभ्यासमा कुनै प्रकोप विषेशमा केन्द्रीत भई गरिने कृतिम घटना अभ्यास सम्वन्धीत शिक्षा समुहले सहभागी भई शिक्षा क्षेत्रको भुमिका निर्वाह गरिनेछ ।

४.२. कृतिम घटना अभ्यास कार्यतालिका

वाढी,भुकम्प र महामारी जस्ता विपदका समयमा सावधानी अपनाउन र त्यसको व्यवस्थापनको पूर्व तयारी लागि कृतीम घटना अभ्यासको निर्धारित कार्य तालिका तल ४.१ मा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ४.१ कृतिम घटना अभ्यास कार्यतालिका

क्र. सं	कियाकलाप	स्थान	मिति	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय
क	वाढीको,महामारी वा भुकम्प प्रतिकार्य अभ्यास	समुहले निर्धारण गरेको स्थान	फागुन देखि जेष्ठ मसान्त सम्म		सदस्यहरु
१	अभ्यासका लागि कार्यदल गठन	गाउपालिकामा	फागुन पहिलो हप्ता	गाउपालिकामा	गैर सरकारी संस्थाहरु
२	कार्यदलवाट परिदृश्य तयारी	गाउपालिकामा	चैत्र	गाउपालि	गैर सरकारी

			मसान्त	कामा	संस्थाहरु
३	अभ्यासका लागि सामाग्रीहरु व्यवस्थापन	निर्धारित स्थानमा	वैशाख दास्रो हप्ता	गाउपालि कामा	गैर सरकारी संस्थाहरु
४	अभ्यासको सहजिकरणगर्न कार्यदलद्धारा पूर्व अभ्यास र प्रशिक्षण	निर्धारित स्थानमा	वैशाख दास्रो हप्ता	गाउपालि कामा	गैर सरकारी संस्थाहरु
५	नमुना अभ्यास संचालन गर्ने ।	हरेक वडा स्तरमा	जेठ १५ गते सम्म	गाउपालि कामा	गैर सरकारी संस्थाहरु
६	मुल्याङ्कन र सिकाइको आधारमा विपद् प्रतिकार्य योजनामा सुधार गर्ने ।	गाउपालिकामा	जेष्ठ मसान्त सम्म	गाउपालि कामा	गैर सरकारी संस्थाहरु
ख	भुकम्पको प्रतिकार्य अभ्यास			पालिका	
१	अभ्यासका लागि कार्यदल गठन	पालिकाले निर्धारण गरेको स्थान	फागुन पहिलो हप्ता	पालिका संयोजक	गैर सरकारी संस्थाहरु
२	कार्यदलवाट परिदृश्य तयारी	गाउपालिकामा	चैत्र मसान्त	कार्यदल	गैर सरकारी संस्थाहरु
३	अभ्यासका लागि सामाग्रीहरु व्यवस्थापन	गाउपालिकामा	वैशाख दोस्रो हप्ता	कार्यदल	गैर सरकारी संस्थाहरु
४	अभ्यासको सहजिकरणगर्न कार्यदलद्धारा पूर्व अभ्यास र प्रशिक्षण	निर्धारित स्थानमा	वैशाख दोस्रो हप्ता	कार्यदल	गैर सरकारी संस्थाहरु
५	नमुना अभ्यास संचालन गर्ने ।	हरेक वडा स्तरमा	जेठ १५ गते सम्म	कार्यदल	गैर सरकारी संस्थाहरु
६	मुल्याङ्कन र सिकाइको आधारमा विपद् प्रतिकार्य योजनामा सुधार गर्ने ।	गाउपालिकामा	जेष्ठ मसान्त सम्म	पालिका	गैर सरकारी संस्थाहरु
ग	कोभिड १९ प्रतिकार्य अभ्यास	गाउपालिकामा	भदौ पहिलो हप्ता	पालिका संयोजक	गैर सरकारी संस्थाहरु
१	अभ्यासका लागि कार्यदल गठन	गाउपालिकामा	भदौ पहिलो हप्ता	कार्यदल	गैर सरकारी संस्थाहरु
२	कार्यदलवाट परिदृश्य तयारी	गाउपालिकामा	भदौ	कार्यदल	गैर सरकारी

			मसान्त		संस्थाहरु
३	अभ्यासको क्रियाकलाप र समय निर्धारया तालिका	पालिका	भदौ मसान्त	कार्यदल	
४	अभ्यासका लागि सामाग्रीहरु व्यवस्थापन	गाउपालिकामा	असोज दोस्रो हप्ता	कार्यदल	गैर सरकारी संस्थाहरु
५	अभ्यासको सहजिकरणगर्न कार्यदलद्धारा पूर्व अभ्यास र प्रशिक्षण	गाउपालिकामा	असोज दोस्रो हप्ता	कार्यदल	गैर सरकारी संस्थाहरु
६	नमुना अभ्यास संचालन गर्ने ।	गाउपालिकामा	असोज १५ देखि कार्तिक १५ गते सम्म	कार्यदल	गैर सरकारी संस्थाहरु
७	मुल्याङ्कन र सिकाइको आधारमा विपद् प्रतिकार्य योजनामा सुधार गर्ने ।	गाउपालिकामा	कार्तिक मसान्त	पालिका संयोजक	गैर सरकारी संस्थाहरु

कृतिम घटना अभ्यासवाट सम्वन्धीत विद्यालयमा,समुदायमा, स्थानिय तहमा वा वडाको अवस्था वारेमा जानकारी लिएर निम्न विषयहरु आवश्यक सुधार तथा पूर्वतयारी गर्नु पर्छ । जुन तल नमुना प्रदान गरिएको छ ।

तालिका ६.२ सुधार गर्नु पर्ने क्षेत्रहरु

अवस्था विवरण	सुधारगर्नु पने विषय
प्रभावित समुदायको र विद्यालयको पहुँच लगाएत वरपरको व्यवस्था	विद्यालय जाने वाटोको सुधार गर्ने र वैकल्पीक वाटोको व्यवस्थापन गर्ने ।
अस्थायी आश्रय स्थलको लागि खुला स्थल र भौतिक संरचना	खुला स्थानको पहिचाहन तथा त्यसको सरसफाई व्यवस्थापन
समुहमा उपलव्ध दक्ष जनशक्ति	वाढीमा हुने विपद वेला उद्धारका लागि दक्ष जनशक्तिको विकास तथा तालिम प्रदान
उपलव्ध सामाग्री मेसिन ,औजार र प्रविधी	सवै विद्यालयमा आपतकालिन सामाग्रीहरु प्रवन्ध गर्नुपर्ने ।

समुहको परिचालन तथा व्यवस्थापन	शिक्षा कलस्तरका सदस्यहरुको क्षमता विकास
समुदायको सचेतना र प्रतिकार्यमा सहभागिता	विपद सम्वन्धी सचेतनामूलक कार्यक्रम संचालन
अन्य विषय क्षेत्र र विपद् व्यवस्थापन निकायको अन्तर सम्वन्ध	शिक्षा कलस्तरको अन्य कलस्तरसंग समन्वय र सहकार्य

४.३.कृतिम घटना अभ्यासका लागि सन्र्दभ सामाग्री

कृतिम घटना अभ्यास प्रकोपको प्रकृति अनुसार स्वीकृत विधी र प्रक्रिया अवलम्वन गरिने छ। प्रकोपको प्रकृती साथै व्यवस्थापकिय हिसावले स्थानिय ,जिल्ला, प्रदेश र राष्ट्रिय स्तरका घटना अभ्यास गर्न उपयोगी सन्र्दभ सामाग्री निम्न रहेका छन ।

१.नारायण प्रसाद मरासीनी, सुर्यनारायण श्रेष्ठ, रन्जन ढुगेल र तीथराज जोशी, २०७६ । विद्यालयको निमित्त विपद् पूर्वतयारी तथा पूर्व अभ्यास हाते पुस्तिका । भुकम्प प्रविधी राष्ट्रिय समाज, अमेरिकियन रेडक्रस र नेपाल रेडक्रस सोसाइटी काठमाण्डौ ।

२.प्राक्टिकल एकशन नेपाल सन २०१६। वाढी प्रकोप कृतिम घटना अभ्यास काठमाण्डौ ।

३. National Disaster Risk Reduction and Management Authority (2020).

४.राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनिकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरण (सन २०२०) विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका लागि कृतिम घटना अभ्यास योजना विकास, कार्यढाँचा र सहजिकरण मार्ग निर्देशिका। प्राधिकरणका लागि यूएसएआइडीको तयार नेपाल विपद् जोखिम न्यूनिकरण तथा व्यवस्थापन परियोजना सहयोगमा सन २०२० ।

५.विपद् व्यवस्थापन निर्देशिका नेपाली सेना २०७४। सामुदायिक विपद प्रतिकार्य तालिम पाठ्यक्रम ।

परिच्छेद ५ समन्वय र सहकार्य

५.१. संघ,प्रदेश र स्थानिय तह र शिक्षा समुह संग समन्वय र सहकार्य

स्थानीय शिक्षा समुहको संञ्चालन र सदस्य सस्था विचको कार्यविधीमा उल्लेख भए वमोजिम गरिने छ । समुहको निरन्तर वैठक तथा अन्य वैठकमा आपतकालिन शिक्षा संञ्चालनका लागि विपद् पूर्वतगारी र प्रतिकार्य योजना कार्यवयनको सम्वन्धमा छलफल गरिनेछ । समुहका सदस्यहरु विच सर्म्पक र सहकार्य गर्न सहजका लागि व्यक्तिको नाम र सर्म्पक नम्वर अनुसूचि १ मा संगलग्न गरिएको छ । संघ ,प्रदेश र स्थानिय तहको शिक्षा समुह विच कार्यविधीमा उल्लेख भए वमोजिम विपद पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना आपसी समन्वय र सहकार्यमा हुनेछ । आपसी समन्वय गर्न संघ ,प्रदेश ,जिल्ला र स्थानिय

तह शिक्षा समुहको समन्वय सयन्त्र स्थापना गरिने छ ।   सर्म्पक व्यक्तिहरुको नाम ,सर्म्पक नम्वर तथा अन्य आवश्यक विवरण सहितको अन्तर तहगत सर्म्पक सूचि तयार गरी सवैको पहँचमा हुने गरी EMIS डाटावेसमा राखिएको छ । सम्वन्धीत तहका समुहवाट सर्म्पक व्यक्तिको जानकारी प्राप्त गरी सर्म्पक सूचिलाई क्रमश अध्यावधीक गरिनेछ ।

५.२. अन्तर विषयगत तथा निकायगत समन्वय र सहकार्य

स्थानिय शिक्षा समुहको अन्तरविषयगत समुह संग नियमित समन्वय र सहकार्य हुनेछ ।। आपसी समन्वय गर्न स्थानिय स्तरमा सम्वन्धीत समुहका सर्म्पक व्यक्ति चयन गरी समन्वय सयन्त्र स्थापना गर्न पहल गरिनेछ। सान्नी त्रीवेणी गाउपालिकामा निम्न समुहहरु रहने छन ।

क) खानेपानी ,सरसफाई र स्वास्थ्य प्रवर्द्धन

ख) स्वास्थ्य

ग) आपतकालिन आश्रय

घ) खाद्य सुरक्षा

ङ) पोषण

च) शिक्षा

छ) शिविर समन्वय तथा शिविर व्यवस्थापन

ज. आपतकालिन सञ्चार

शिक्षा समुहका लागि अन्य समुहवाट तोकिएका सर्म्पक व्यक्तिहरुको अद्यावधिक विवरण अनुसूचि १ मा राखिएको छ। आपसी समन्वय र सहकार्य गर्न सम्वन्धीत समुहका प्रतिनिधीलाई शिक्षा समुहको वैठकमा आमन्त्रीत गरि राखिने छ। साथै अन्य समुह संग सर्म्पक गर्न शिक्षा समुहको अनुसूचि १ वमोजिमका सर्म्पक व्यक्ति तोकिएको छ।

परिच्छेद ६ सुचना व्यवस्थापन, संञ्चार तथा पैरवी

६.१.सुचना व्यवस्थापन

आपतकालिन शिक्षाका लागि विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्यका लागि शिक्षा समुह कार्यविधी २०७९ मा उल्लेख भए वमोजिम स्थानिय शिक्षा समुहले विपद्पूर्व तयारी र प्रतिकार्यका चरणमा शिक्षा क्षेत्रको तथ्याङ्क व्यवस्थापनर र सूचना सम्प्रेषणको कार्य निम्न प्रक्रियामा गर्ने छ

क) स्वीकृत विविध र प्रक्रिया प्रयोग गरि समग्र विपद जोखिम सम्वन्धी तथ्याङ्क संकलन गर्ने ।

ख) संकलित तथ्याङकलाई तोकिएको उपयूक्त विद्युतिय वा छापाई अवस्थामा सुरक्षित संकलित तोकियको उपयूक्त छापाई सुरक्षित भण्डारण गर्ने ।

ग).तथ्याङ्कको विश्लेषण गरि उपयूक्त प्रतिवेदन ,सुचना वा सचेतना सामाग्री तयार गर्रे ।

घ) प्रतिवेदन सुचना सचतना सामाग्री प्रकाशन सम्प्रेषण गर्ने गराउने ।

६.२.संञ्चार तथा पैरवी

विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्यका लागि शिक्षा समुह सञ्चालन कार्य विधी २०७९ मा उललेख भए वमोजिम अन्तर समुह गत (अन्य कलस्टरहरु) समन्वय र रिपोटिङ्ग सञ्चार वृक्ष तथा सर्म्पक व्यक्तिहरुको सुचि अनुसुचि १ मा दिईएको छ ।

६.३. संञ्चार र पैरवी कार्ययोजना

संञ्चार तथा पैरवी कार्ययोजना विपद् परिदृश्यहरुको पूर्वतयारी खण्डमा समेटिएको छ ।

क) संञ्चार सामाग्रीहरु उत्पादनका लागि ढाचाँ वृहत विद्यालय सुरक्षाका लागि संञ्चार तथा सम्पैषण रणनिती २०७५ को अनुसुची ५ वमोजिमको ढाँचामा तयार गरिने छ ।

ख) स्थानीय सरकार र विद्यालयमा सर्म्पक व्यक्तिहरुका लागि अभिमुखिकरणका लागि वृहत विद्यालय सुरक्षाका लागि संञ्चार तथा सम्प्रेषण रणनिती २०७५ को अनुसुची ६ वमोजिमको ढाँचामा तयार गरिने छ ।

कियाकलाप	स्थान	समय अवधि	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय
भिडियो ,टिभि, पत्रीका तथा अन्य उपयूक्त माध्यमवाट भुकम्प सम्वन्धि सन्देश प्रसारण गर्ने	गाउपालिकामा	जेष्ठ देखि असोज सम्म	गाउपालिकामा	किर्डाक नेपाल
रेडियो, भिडियो,टिभि, पत्र पत्रीकार अन्य उपयूक्त माध्यमवाट विपद सम्वन्धी सन्देश प्रसारण गर्ने ।	गाउँपालिकामा	वर्षै भरी	गाउँपालिकामा	किर्डाक नेपाल
रेडियो, भिडियो,टिभि, पत्रपत्रीकार अन्य उपयूक्त माध्यमवाट आपतकालिन अवस्थामा पठनपाठन सम्वन्धि छलफल, लेख रचना लगायत जानकारीमूलक सामाग्रीहरु प्रसारण गर्ने ।	गाउँपालिकामा	वर्षै भरी	गाउँपालिकामा	किर्डाक नेपाल

परिच्छेद ७ अनुगमन र समिक्षा

७.१. अनुगमन संयन्त्र र कार्यसुची

कार्यविधी वमोजिम सान्नी त्रीवेणी गाउपालिकाले गठन गरेको कार्यदलले योजनाको कार्यान्वयनको अनुगमन गर्ने छ। अनुगमन कार्यदलको कार्यविधी वमोजिम सान्नी त्रीवेणी गाउपालिकाले गठन गरेको कार्यदलले योजनाको कार्यान्वयनको अनुगमन गर्ने छ। अनुगमन कार्यदलको कार्य सूचि देहाय वमोजिमको हुनेछ।

१. कार्ययोजना कार्यन्वयनको नियमित अनुगमन गर्ने।

२.विपद प्रतिकार्यको प्रभावकारीताको विशेष अनुगमन गर्ने।

३. पठनपाठन निरन्तरताको अनुगमन गर्ने।

४. योजनाको मध्यावधिक मूल्याङ्कन योजना कार्यन्वयनको दोस्रो दोस्रो वर्षको फाल्गुन महिनामा गर्ने र आगामिक वर्षको योजना परिमार्जन गर्न सिफारिश गर्ने।

५.योजनाको अन्तिम मूल्याङ्कन गरेर योजना परिमार्जन गर्न सुझाव सिफारिस गर्ने।

७.२.अनुगमन र मूल्याङ्कन कार्ययोजना

अनुगमन र मूल्याङ्कनको कार्य योजनाको साराश विवरण तालिका ७.१ मा प्रस्तुत गरिएको छ। अनुगमन र मूल्याङ्कनका कार्यदलले आवश्यकता अनुसार कार्यतालिकामा क्रियाकलाप थप ,समय र सथानमा सामान्य संसोधन गर्न सक्ने छ।

तालिका नं ७.१ अनुगमन र मूल्याङ्कन कार्ययोजना

समय अवधि	क्रियाकलाप	स्थान	जिम्मेवार निकाय	सहयोग ी निकाय	वजेट
साप्ताहिक	आपतकालिन अवस्थामा पठनपाठनको अनुगमन	प्रवाभित क्षेत्रमा	गाउँपालि का	किर्डाक नेपाल	पालि का
मासिक	विपद प्रतिकार्यको अनुगमन	प्रवाभित क्षेत्रमा	गाउँपालिका	किर्डाक नेपाल	पालि का
चौमासिक	नियमित अनुगमन	प्रवाभित क्षेत्रमा	गाउँपालिका	किर्डाक नेपाल	पालि का
अर्धवार्षिक	मध्यावधिक मूल्याङ्कन	प्रवाभित क्षेत्रमा	गाउँपालिका	किर्डाक नेपाल	पालि का

वार्षिक	अन्तीम मूल्याङ्कन	प्रवाभित क्षेत्रमा	गाउँपालिका	किर्डाक नेपाल	पालिका

७.३. योजनाको समिक्षा र परिमार्जन

विपद तथा आपतकालीन अवस्थामा तयार गरिएको योजनाको प्रगति समिक्ष गरि परिमार्जन गर्नु पर्ने अवस्था आएमा कार्यान्वयनको अनुभव र सिकाईको आधारमा यस योजनाको वार्षिक रुपमा समिक्षा गरी आवश्यक परिमार्जन गरिनेछ । स्थानिय शिक्षा समुहले आवश्यक महसुस गरेमा सो अगावै पनि कार्य योजना परिमार्जन गर्न सक्नेछ । मध्यावधिक मूल्याकनवाट प्राप्त सुझाव र सिफारीसका आधारमा तेस्रो वर्ष तथा अन्तीम मूल्याङ्कनवाट प्राप्त सुझाव र सिफारिसको आधारमा ५ वर्ष पुरा भएपछि थप समिक्षा गदै आवश्यक परिमार्जन गर्न सकिने छ ।

अनुसुची १

१. गाँउ शिक्षा समितीको विवरण

क.सं	नाम थर	ठेगाना	पद	सर्म्पक नं
१	मोहन वहादुर के.सी.	सान्नी त्रीवेणी ९	अध्यक्ष	९८६१९३२९६०
२	जय प्रसाद सिमखाडा	सान्नी त्रीवेणी	सदस्य	९८४८३६०१००
३	देवनाथ योगी	सान्नी त्रीवेणी	सदस्य	
४	जमुना कमारी सहकारी	सान्नी त्रीवेणी	सदस्य	९७४२२६१६१०
५	मिलवा लुहार	सान्नी त्रीवेणी	सदस्य	९७४२९६८५९७
६	नवराज देवकोटा	सान्नी त्रीवेणी	सदस्य	९८४८३०५०९४
७	मिमसरा सार्की	सान्नी त्रीवेणी	सदस्य	
८	मन वहादुर के.सी.	सान्नी त्रीवेणी	सदस्य	
९	लक्ष्मी प्रसाद देवकोटा	सान्नी त्रीवेणी	सदस्य	९८४८३०६६५६
१०	नेत्र राज शाही	सान्नी त्रीवेणी	सदस्य	९८५८३२०१३६
११	मोहन विर धामी	सान्नी त्रीवेणी	सदस्य सचिव	९८४८३१०७५४

२. स्थानिय शिक्षा समुहको सर्म्पक व्यक्तिको सूची

क.सं	नाम थर	ठेगाना	पद	सर्म्पक नं
१				

२				
३				
४				
५				
६				
७				
८				
९				
१०				
११				
१२				
१३				
१४				
१५				
१६				
१७				
१८				
१९				
२०				
२१				

कोलम नपुगे थप्नुहोला

३ पालिकामा र विद्यालयमा विपद् सर्म्पक व्यक्तिको विवरण

क्र.सं	नाम थर	ठेगाना	पद	सर्म्पक नं
१				
२				
३				
४				
५				
६				
७				
८				
९				

१०				
११				
१२				
१३				
१४				
१५				
१६				
१७				
१८				
१९				

कोलम नपुगे थप्नुहोला

४.पालिकाको जनप्रतिनिधीहरुको विवरण

क्र.सं	नाम थर	ठेगाना	पद	सर्म्पक नं
१	मोहन वहादुर के.सी.	सान्नी त्रीवेणी ९	अध्यक्ष	९८६१९३२९६०
२	पार्वति सिंह	सान्नी त्रीवेणी ६	उपाध्यक्ष	९८५८३२२१५२
३	वैकुष्ठ गिरी	सान्नी त्रीवेणी १	सदस्य	९८६१६५५७४०
४	वसन्त वुढा	सान्नी त्रीवेणी २	सदस्य	९८५८३२२०६५
५	रंगलाल देवकोटा	सान्नी त्रीवेणी ३	सदस्य	९८४८३०१४४१
६	देवनाथ योगी	सान्नी त्रीवेणी ४	सदस्य	९८६८९६८४५६
७	रामराज वम	सान्नी त्रीवेणी ५	सदस्य	९८६१६५५७४०
८	नहकुल संञ्जाल	सान्नी त्रीवेणी ६	सदस्य	९८४८५३९८४४
९	जय प्रसाद सिम्खाडा	सान्नी त्रीवेणी ७	सदस्य	९८४८३६०१००
१०	नौलासिंह वुढा	सान्नी त्रीवेणी ८	सदस्य	९८५८३२०८४९

११	नरपति तिरुवा	सान्नी त्रीवेणी ९	सदस्य	९८५८३२०८४९
१२	जमुना कुमारी सहकारी	सान्नी त्रीवेणी ९	सदस्य	९७४२२६१६१०
१३	गोमा सिम्खाडा	सान्नी त्रीवेणी ७	सदस्य	९८४८६६८६०२
१४	अम्मकला देवकोटा	सान्नी त्रीवेणी ३	सदस्य	९८४८३३०३७३
१५	झ्यापा सार्की	सान्नी त्रीवेणी १	सदस्य	९८४३७७०२२६
१६	भरत विक	सान्नी त्रीवेणी १	सदस्य	९८५११५५६०२
१७	रुपकला शाही	सान्नी त्रीवेणी ५	सदस्य	९८६५२५३४०७

६.अस्थायी सिकाई केन्द्रका नमुना ढाँचाहरु

वालवालिकालाई विपद्को वेलामा पर्ने शैक्षिक नोक्सानी कम गर्न प्रत्येक विद्यालयले आफ्नो सेवा क्षेत्रमा पाएक पर्ने गरि अस्थायी सिकाई केन्द्र नेपाल सरकारको न्यूनतम मापदण्ड हेरी स्थापना गर्नु पर्ने छ । यसका लागि सुरक्षित स्थान तय गर्दा चारैतिरको भुगोलको अध्ययन गर्ने । उक्त स्थानमा रहेको समुदायको अनुमति लिएर अस्थायी सिकाई केन्द्र स्थापना गर्नु पर्ने छ । उक्त स्थानमा सिकाई सामाग्री प्रयाप्त मात्रमा राख्ने । तालिम प्राप्त शिक्षकको रोष्टर तयार गराई वालवालिकाको सिकाइमा प्रभावकारीता ल्याउने । सकेसम्म उक्त स्थानमा खानेपानी ,शौचालय, वैकल्पीक आवास,खाद्य, लताकपडाको समेत व्यवस्था गर्नु पर्ने हुन्छ । उक्त स्थानमा वालवालिकालाई मनोरञ्जन किटको व्यवस्था गर्नु पर्ने छ । प्रकोप परेको स्थान भन्दा ३०० मिटर टाढा स्थापना भएको हुनु पर्ने छ

५.सुरक्षित स्थानको पहिचाहन

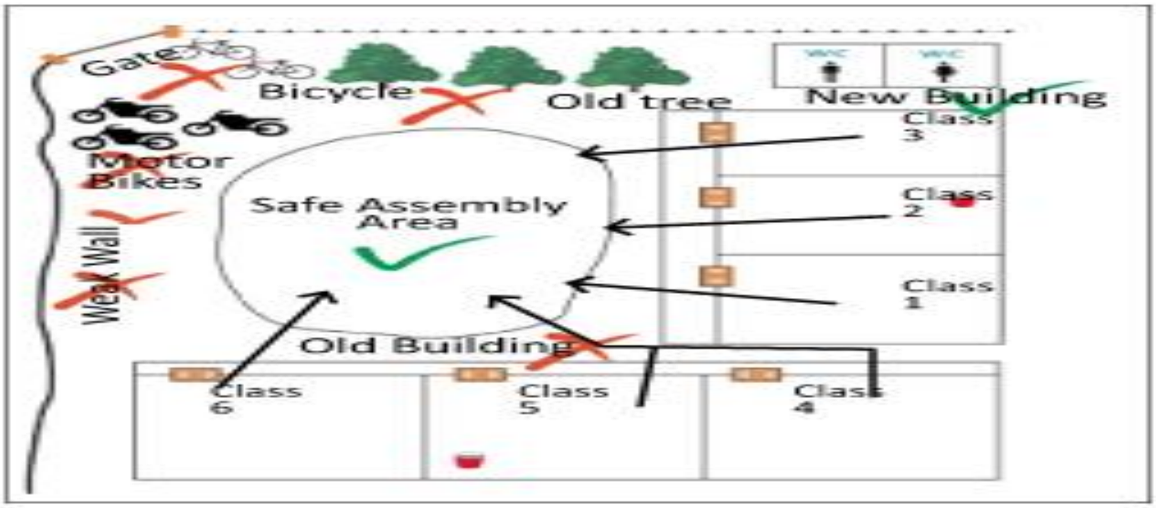

६.संरचनागत लेखाजोखा (गैरसंरचनागत तथा संरचनात्मक लेखाजोखा

क) संरचनात्मक

विद्यालयको संरचनात्मक लेखाजोखाले विद्यालयमा बहुप्रकोपका दृष्टिले देखिने सम्मुखता र विभिन्न तहमा उत्पन्न हुने सङ्कटासन्नता तथा जोखिमको पहिचान गर्छ । विद्यालय भवनमा स्थायी रूपमा जडान गरिएका सबै संरचनाका साथै विद्यालय हातालाई समेत संरचनात्मक लेखाजोखाले समेट्छ । संरचनात्मक लेखाजोखा विद्यालय सुधार योजना कार्य समूहले गर्नेछ । आवश्यक परेको अवस्थामा विद्यालयले स्थानीय सरकारका दक्ष इन्जिनियर, शिक्षा अधिकृत, प्रशिक्षक, वातावरण अधिकृत, सामाजिक विकास अधिकृत, जनस्वास्थ्य अधिकृतसँग सम्पर्कका साथै स्थानीय सरकारको शिक्षा इकाईसँग समन्वय गरी संरचनात्मक लेखाजोखा गर्नुपर्नेछ । स्थानीय सरकारले आवश्यकता परेमा संरचनात्मक लेखाजोखालाई पूर्णता दिन प्रदेश सरकारसँग समन्वय गर्नेछ ।

ख) गैरसंरचनागत

गैह्रसंरचनात्मक लेखाजोखाले भौतिक वातावरण, सामाजिक संरक्षण, सुरक्षाका कारकतव, मौजुदा संस्थागत व्यवस्था तथा विद्यालयलाई सहयोग गर्ने समूह (सम्पर्क व्यक्ति, विद्यालय विपद् व्यवस्थापन समिति, कार्यदल र बालक्लब) र तिनीहरूको क्षमता तथा कमजोरी जस्ता विषयवस्तुलाई समेट्छ ।

क) कक्षाकोठा र विद्यालय भवन भित्र

१) टेबुल, दराज, कम्प्युटर, पङ्खा, फूलदानी, पानी ट्याङ्की, विषादी जस्ता जोखिमयुक्त वस्तुलाई स्थिर र बलियोसँग बाँध्ने वा सुरक्षित बनाउने,

२.कक्षाकोठाको ढोकाको मर्मत सम्भार गर्ने र प्रत्येक कोठाको ढोका सजिलै संग बाहिर पट्टी खुल्ने सुनिश्चित गर्ने,

३. डेस्क र बेन्च एक साथ जोडिएका भए तिनलाई छुट्याउने र विद्यार्थीलाई सजिलैसँग हिँड्न वा घुम्न मिल्ने गरी पुनःव्यवस्थापन गरी मिलाउने,

४. गह्रौं बस्तुलाई शिर भन्दा तल पर्नेगरी राख्ने र सकेसम्म भुइँ तलामा राख्ने व्यवस्था मिलाउने,

५. विद्युतीय वायरिङलाई व्यवस्थिति गर्ने,

६. ग्याँस, मटीतेल, पेट्रोल जस्ता प्रज्वलनशील पदार्थलाई कक्षाकोठा, अन्य आवास क्षेत्र वा विद्यार्थीको पहुँच भन्दा अलग्गै वा छुट्टै ठाउँमा व्यवस्थित गरी राख्ने,

७. झ्यालढोका, छानो आदिलाई बलियो र सुरक्षित बनाउन आवश्यक हुक, कब्जा वा अन्य विधिले बाँध्ने,

८. विद्यालय भवन र अन्य संरचनाको नियमित मर्मत सम्भार गर्ने ।

(ख) विद्यालय परिसरमा

१. धेरै वर्ष भएका रुखहरू हटाउने, सुकेका हाँगा र भाँच्चिएका हाँगाहरू काटी विद्यालयको परिसरबाट हटाउने,

२. विद्यालय चउरको सतह समान र एकनासको बनाउने, खाल्डाखुल्डी पुर्ने र सर्प वा अन्य विषालु किराको जोखिम कम गर्न झाडी वा घाँस नियमित रूपमा काट्ने,

३. विद्यालय र वनका बिचमा अग्निनियन्त्रण रेखा बनाउने र कुलेसो बनाएर त्यसलाई नियमित रूपमा सफा गर्ने,

४. आगो बाल्ने स्थान (जस्तै : चमेनागृहको चुलो) प्रज्ज्वलनशील पदार्थ, नरम वा तुरुन्तै बल्ने काठ वा त्यस्तो काठबाट बनेका संरचना र भण्डारगृहभन्दा टाढा बनाउने,

५. विद्यालय आसपास र परिसरमा सचित्र चेतावनी सङ्केत राख्ने, जस्तै : विद्यालय क्षेत्र/बालबालिका हिँड्डुल गर्ने क्षेत्र/बिस्तारै हाँक्नुहोस्/गति सीमित वा ५ किलोमिटर प्रतिघण्टा आदि ।

६. विद्यालयबाट निस्किने फोहो सुरक्षित व्यवस्थापन गर्ने,

७. विद्यालय परिसर वरिपरि वृक्षरोपण गर्ने,

८. पहिरो, बाढी र ढुङ्गा खस्ने क्षेत्रमा ग्याबिन पर्खाल तथा सुरक्षा तटबन्ध लगाउने,

९. विद्यालय परिसरबाट पानी सहजै बग्नेगरी निकासको व्यवस्था गर्ने,

१०. विद्यालयको खानेपानी र सरसफाइ सुविधाको नियमित रूपमा मर्मत सम्भार गर्ने ।

७. अपाङ्गता भएका विद्यार्थीहरू रहेका कक्षा कोठाहरूको पहिचान ।

७. विपद् प्रतिकार्यका लागि पूर्वतयारी, पश्चात र पुनलाभको चरण

क) पूर्वतयारीको अवस्था

- आपतकालिन अवस्थामा शिक्षा सम्बन्धमा जनचेतना र अर्न्तक्रियाहरु तथा सरोकारवालाहरुलाई तालिम प्रदान गर्ने ।
- शिक्षा क्लस्टर र अन्य क्लस्टरहरुको बिचमा समन्वय गर्ने ।
- शिक्षा क्षेत्रमा संलग्न सरकारी र गैरसरकारी निकायहरु विच समन्वय, सम्पर्क सुचि र स्रोत नक्शाँकन गर्ने ।
- शिक्षक तथा स्वयम सेवकहरुको रोष्टर तयार गर्ने र तालिम प्रदान गर्ने ।
- बिगतमा भएका राहत कार्यको समिक्षा र सिकाइहरु चुनौतिहरुबारे छलफल गर्ने ।
- आपतकालिन अवस्थामा शिक्षालाई निरन्तरताका लागि योजना तयार गर्ने ।
- नीति र बजेट बिनियोजनका लागि पालिकामा वकालत गर्ने ।
- प्रभावकारी प्रतिकार्यका लागि तयारी गर्ने जस्तै शैक्षिक सामाग्री भण्डारण गर्ने ।
- आपतकालिन अवस्थामा शिक्षाको मापदण्ड तयार गर्ने ।
- अनुगमन तथा मूल्याँकन योजना वनाउने ।

ख) पश्चातको अवस्था

- द्रुत तथ्याङ्क संकलन र आवश्यकता पहिचान गरी प्रतिकार्यको ढाँचा तयार गर्ने ।
- शिक्षकहरुको लागि शिक्षण बिधी सम्बन्धमा प्रशिक्षण गर्ने ।
- वैकल्पिक बिधिबाट शैक्षिक क्रियाकलाप संचालन गर्ने ।
- सुरक्षित स्थान र अस्थायी सिकाई केन्द्रहरुको स्थापना र सञ्चालन गर्ने ।
- खानेपानी तथा सरसफाई ,पोषण र वाल संरक्षणको कार्यक्रम संचालन गर्ने ।
- मनोसामाजिक सहयोगका क्रियाकलाप संचालन गर्ने
- शैक्षिक तथा सिकाइ सामाग्री बितरण गर्ने ।
- बालबालिकाको लागि मनोरन्जनात्मक शिक्षण सिकाई क्रियाकलाप संचालन गर्ने ।
- प्रतिकार्यका कार्यहरुको अनुगमन गर्ने ।

- जोखिममा रहेको समूहको पहिचान र कार्यका लाीग प्रभावकारी समन्वय र स्रोतहरुको सदुपयोग गर्ने ।

ग) पूर्नलाभ चरणका क्रियाकलापहरु

- आवश्यकताहरुको गहन, विस्तृत र व्यापक विश्लेषण गर्ने ।
- पाठ्यपुस्तक र शिक्षण सिकाइ सामाग्रीको व्यवस्था गर्ने ।
- शिक्षक तथा वि.व्य.स.लाई आवश्यक थप तालिम व्यवस्था गर्ने ।
- विद्यालय भवनमा प्राविधिक अध्ययन गर्ने ।
- औपचारिक शिक्षा प्रणालीको सुरुवात गर्ने ।
- सिकाइ सुविधाहरुको मर्मत संभार गर्ने ।
- विद्यालय स्वास्थ्य र पोषण कार्यक्रम संचालन गर्ने ।
- विद्यालय पुन खौल्ने तथा विद्यालय पुन फकौ अभियान संचालन गर्ने ।
- प्रतिकार्य चरणमा भएका क्रियाकलापको समिक्षा अभिलेखीकरण गर्ने ।

८.विद्यालय आपत्कालीन स्थानान्तरण योजनाका चरणहरू

१. विद्यालयका सबै भवनको प्रत्येक तलाको सतहको योजना नक्साङ्कन गर्ने,

२. स्थानान्तरण मार्ग पहिचान गर्ने । त्यसको नक्सा बनाउने र भेला हुने सुरक्षित स्थान पहिचान गर्ने,

३. देखिने ठाउँमा नक्सालाई बोर्डका रूपमा राख्ने र विद्यार्थी तथा शिक्षकलाई यसबारे जानकारी गराउने,

४. सबै प्रकारका विपद्को समयमा सुरक्षित निस्किने बाटोको स्पष्ट सङ्केत र योजना राख्ने,

५. प्रकोप, सङ्कटासन्नता र क्षमता लेखाजोखाबाट प्राप्त नतिजाअनुसार भूकम्प, आगलागी, बाढी, पहिरो जस्ता प्रत्येक सम्भावित विपद्को समयमा स्थानान्तरण प्रक्रियाको सूची बनाउने ।

६. स्थानान्तरणका लागि कसले नेतृव गर्ने भन्ने निश्चित गर्ने (सम्भवतः प्रत्येक कक्षाका लागि कक्षा शिक्षक उपयुक्त हुनसक्छ),

७. अपाङ्गता भएका विद्यार्थीको सुरक्षित स्थानान्तरणका लागि अनुसूची २० मा उल्लेख भएका बुँदाहरूलाई अनुसरण गर्ने,

८. स्थानान्तरणका समयमा नदौडिकन, आफ्नो व्यक्तिगत सुरक्षालाई ध्यान दिँदै र धैर्यताका साथ तर छिटो बाहिर निकाल्ने,

९. शौचालय र स्नान घर परीक्षण गर्ने (त्यहाँ कुनै व्यक्ति चेपिएको वा थुनिएको हुनसक्छ ।),

१०. आपत्कालीन समयमा सूचना तथा सञ्चार प्रणाली (जस्तै : मोबाइल फोन) चलेको कुरा सुनिश्चित गर्ने,

११. विपद्पछि अभिभावक वा बालबालिकाका माता पितालाई कसले सम्पर्क गर्ने भन्ने सुनिश्चित गर्ने,

१२. प्रत्येक विपद्बाट उत्पन्न हुने आपत्कालीन समयमा स्थानान्तरण पछि भेला हुने र सकेसम्म नजिकै अर्को सुरक्षित वैकल्पिक क्षेत्रको पहिचान गर्ने,

१३. आपतकालिन समयका लागि नजिकै रहेको स्थानिय सरकार र रेडक्रसको आश्रय स्थलको विवरण राख्ने ।

९.विद्यालयमा भुकम्पको नमुना अभ्यास

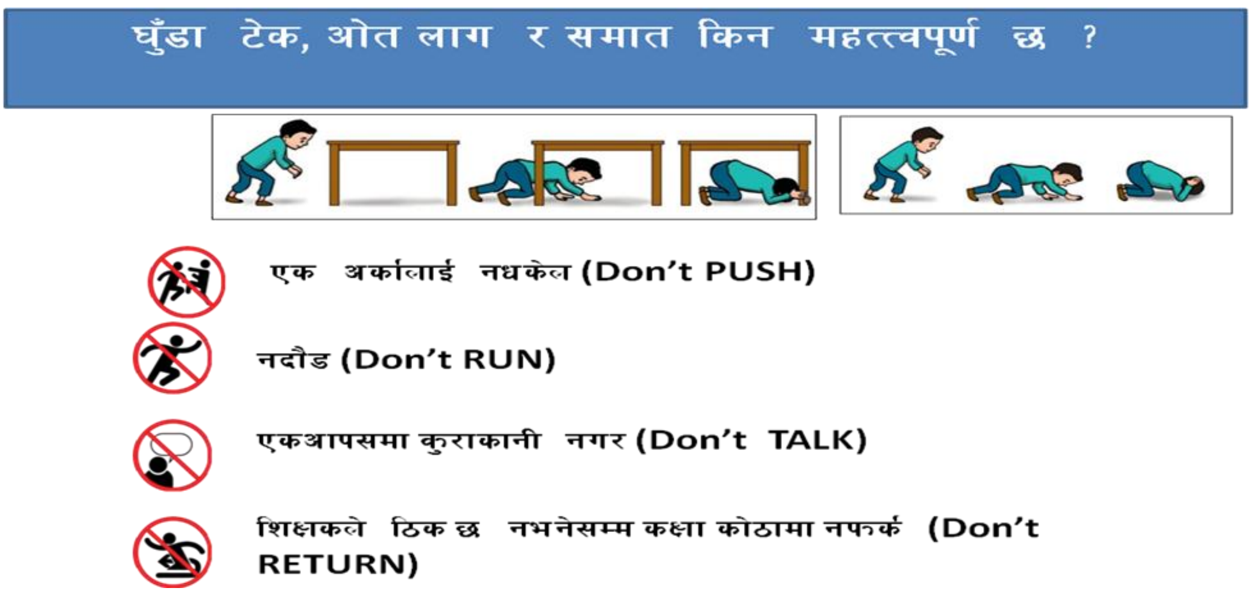

१०.बाढी र पहिरोवाट वच्ने उपायहरु

१. सर्वप्रथम बाढी वा आँधी आउँदा आफू कहाँ गएर बसेमा सुरक्षित भइन्छ ? भनेर पत्ता लगाउनुपर्दछ । सुरक्षित स्थलहरूको सुरुमै नक्सा बनाई आफूसँग राख्ने । आवश्यक कागजपत्र पनि आफूसँग सुरक्षित राख्ने । सकटासन्नता तथा क्षमता मूल्याङ्कन र प्रकोप नक्साकङ्नको सहयोगमा बाढी र भूकम्पको लागि सुरक्षित स्थान पहिचान गर्न सकिन्छ । यी स्थानहरू बेग्ला बेग्लै पनि हुन सक्छन् ।

२. खतराको पूर्वसूचना पाएपछि सकभर चाँडो त्यो ठाउँ खाली गर्ने । बाढीको पानी घरसम्म पुग्नु अगावै ठाउँलाई खालीगर्दा बाल बालिका, वृद्धवृद्धा र अपाङ्गता भएका बाल बालिकाहरूलाई त्यहाँबाट सुरक्षित ठाउँमा पुर्‍याउनु पर्दछ ।

३. ठाउँ खाली गर्दा कहिल्यै पनि एक्लै ननिस्किने । आफूलाई सजिलो हुने कपडा लगाएर डोरीको सहायताले बाल बालिकालाई आफूसँगै लिएर समूहमा निस्कने । पानीमा हिड्न मिल्ने चप्पल अथवा जुत्ताको प्रयोग गर्ने ।

४. यदि पानी घुँडा भन्दा माथि पुगिसकेको छ भने हिड्नु सुरक्षित हुँदैन । यस्तो समयमा अग्लो स्थानमा रहेर सहयोगको प्रतिक्षा गर्ने ।

११.महामारी वाट वच्ने उपायहरु

१.शिक्षक ,विद्यार्थी ,अभिभावक र हेरचाहाकर्तालाई मनोसामाजिक परामर्श सहयोग उपलव्ध गराउने ।

२.विद्यालय,वालविकास केन्द्रमा हातधुने अभ्यासको प्रचार प्रसारण गर्ने ।

३.स्वास्थ्य र सरसफाई सामाग्रीहरुको व्यवस्थापन गर्ने ।

४.विद्यालय पुन खोल्नु अगाडि WASH कलस्टर योजनावद्ध रुपमा संचालन गर्न योग्य छ छैन लेखाजोखा गर्ने ।

५. WASH कलस्टरको समन्वयमा प्राथामिक उपचार सामाग्री ,सावुन, किटनासक औषधी,मास्क,सेनिटरी प्याड आदि जस्ता आवश्यक वस्तुहरुको प्रयाप्त भण्डारणको सुनिश्चीत गर्ने र अत्याधिक सिमान्तकृत समुदायको पहुँचमा राख्ने ।

६.सामाजिक दुरी कायम गर्न लगाउने ।

७. क्वारेनटाईन राखिएको विद्यालय भएमा डिसइन्फेक्सन कार्य गर्न लगाउने ।

८. मनोरन्जनात्मक कार्यक्रमहरु संञ्चालन गर्ने

९. रेडियो र पत्र पत्रिकावाट महामारीको रोकथाम सम्वन्धी प्रचार प्रसारण गर्ने ।

१२.अनुगमन तथा मुल्याङ्कन फाराम

क.सं	के गर्ने	कहाँ गर्ने	कहिले गर्ने	कसले गर्ने
१	विपद व्यवस्थापन समिती परिचालन गर्ने	प्रभावित क्षेत्र	विपद परेको वेला	पालिका विपद व्यवस्थापन समितीले
२	तथ्याङ्क संकलन (इरा र मिरा) प्रयोग	प्रभावित क्षेत्र	विपद परेको वेला	पालिका विपद व्यवस्थापन समितीले
३	राहत संकलन तथा भण्डारण	प्रभावित क्षेत्र	विपद परेको वेला	पालिका विपद व्यवस्थापन समितीले

४	राहात वितरण	प्रभावित क्षेत्र	विपद परेको वेला	पालिका विपद व्यवस्थापन समितीले
५	सिकाइ केन्द्रको व्यवस्थापन	प्रभावित क्षेत्र	विपद परेको वेला	पालिका विपद व्यवस्थापन समितीले
६	सिकाइ केन्द्रको व्यवस्थापन तथा अनुगमन	प्रभावित क्षेत्र	विपद परेको वेला	पालिका विपद व्यवस्थापन समितीले
७	मनोपरामर्श सेवा प्रदान	प्रभावित क्षेत्र	विपद परेको वेला	पालिका विपद व्यवस्थापन समितीले
८	वालवालिकालाई सामाग्रीहरु वितरण	प्रभावित क्षेत्र	विपद परेको वेला	पालिका विपद व्यवस्थापन समितीले
९	स्वास्थ्य सेवा प्रदान	प्रभावित क्षेत्र	विपद परेको वेला	पालिका विपद व्यवस्थापन समितीले
१०	मेडिया परिचालन	प्रभावित क्षेत्र	विपद परेको वेला	पालिका विपद व्यवस्थापन समितीले
११	भत्कीएका संरचना पुन निमार्ण	प्रभावित क्षेत्र	विपद परेको वेला	पालिका विपद व्यवस्थापन समितीले

१३. सर्न्दभ सामाग्रीहरुको सुची

- विपद् व्यवस्थापन राष्ट्रिय कार्ययोजना, १९९६
- प्रकोप पीडित उद्धार राहत मापदण्ड, २०६४
- विपद् जोखिम राष्ट्रिय रणनीति, २०६६
- स्थानीय तथा जिल्ला विपद् जोखिम व्यवस्थापन योजना तर्जुमा निर्देशिका, २०६८
- विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा मार्गदर्शन, २०६७
- विपद जोखिम न्यूनिकरण तथा व्यवस्थापन (तेस्रो संशोधन) नियमावली २०७८

- कर्णाली प्रदेश विपद व्यवस्थापन कोष संचालन तथा खर्च कार्यविधी २०७६
- जोखिम विमा सम्वन्धी कार्य विधी २०७९
- कर्णाली प्रदेश विपद् पिडित आवास निर्माण सहयोग (पहिलो संशोधन) कार्यविधी २०७८
- क्वारेन्टाइन संचालन तथा व्यवस्थापन मापदण्ड २०७६
- कोभिड १९ वाट मृत्यु भएका मृतकका परिवारलाई राहत वितरण सम्वन्धी कार्यविधी २०७८
- मनसुन पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य कार्ययोजना,२०७९
- विपद् जोखिम न्यूनिकरण प्रादेशिक नीति तथा रणीीतिक कार्ययोजना २०२२ - २०२३